

TARASSUT

ÇANAKKALE ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
EDEBİYAT SANAT KÜLTÜR DERGİSİ

Hatice Serrval 2023

Savaş, salgın, kıtlık, kuraklık, sel, deprem gibi afatın bir milletin belleğinde bıraktığı derin izler o milletin kültür, sanat, edebiyat, musiki, mimari gibi hayat damarlarını da besler. Bu acıların etkisiyle yazılan destanlar, yakılan ağıt ve türküler, çizilen resimler, dokunan kilimler ve ortaya konan diğer eserler milletlerin medeniyet tasavvurlarını da belirler.

Gözyaşı dökenler birbirlerine sarılmayı öğrenirler. Sarılmayı bilenler sarmalamayı öğretirler. Aradaki yabancı otlar karakterleri dolayısıyla sarıldıklarını kurutmayı hedefleseler de iyi bahçıvanın gözünden kaçmaz bu, derhal müdahale eder. Bu milli bünyenin refleksini güçlendirmesi ve sağlıklı çalışması anlamına da gelir.

Göğüs gerilen bu acılarla baş etmenin hatta karlı çıkmanın tek yolu; **“Tek Yürek”** olmaktır. Bu sebepten tek yürek olmayı sağlayan motivasyon araçlarını yani yardımlaşma, fedakârlık, cesaret, merhamet ve kardeşlik gibi **“değerleri”** her daim diri tutmak ve zayıflamasına fırsat vermemek medeniyet yolcusunun birincil vazifesidir.

Son beş yıldır pandemi, ekonomik kriz gibi küresel problemlerin yanında 6 Şubat depremi gibi tarihi afetler bizlere toplumsal tesanütü öğrettiği gibi yeni edebi ve sanatsal ürünleri ortaya koyma fırsatı da verdi. Yaşanan acıların, tecrübelerin ve hissiyatın somutlaştırılması arkadan iz bırakılması demektir. Bu bakımdan yakın gelecek, pandemi, ekonomik kriz ve deprem konulu bir sürü romana, şiir, deneme ve öykü kitaplarına gebecektir.

Derununa dokunulmuş bir gönül ve harekete geçirilmiş bir yürekte özgece maksudumuz yoktur.

SAYI 13
MAYIS / 23
ORTAK SAYI

Din Öğretimi Genel Müdürlüğümüzün Kahramanmaraş depremi nedeniyle yürürlüğe koyduğu **“Eğitimde Tek Yürek”** programı kapsamında okulumuz **Çanakkale Anadolu İmam Hatip Lisesi** ile **Gaziantep Nizip Anadolu İmam Hatip Lisesinin** kardeş olması vesilesiyle **13. sayımız ortaklaşa** hazırlandı.

İÇİNDEKİLER

“Cânâ, Bizim Esrârımız İmlâlara Yetmez” / Hüseyin ŞENGİL 3	Kardeş Olmak / Fatma Zehra KAPLAN 18	Mustafa Kutlu’nun Eserlerinde Birlik Beraberlik / Panel Sunusu Beyda Sıla ÇAKIR 27	Necip Fazıl Kısakürek’in Eserlerinde Ütopya ve Gerçeklik / Panel Sunusu Müberra DURAN 36
İnsan Okur / Mehmet Nezir GÜL 05	Kardeşlik / Sibel Nur KILIÇPARLAR 18	Mustafa Kutlu’nun Eserlerinde Köy Kent Çatışması / Panel Sunusu Kevser POYRAZ 28	Arşiv Penceresinden ÇAIHL Tarihi (3) / Araştırma Hüseyin ŞENGİL 39
İnsanlığın Kadim Serüveni: Kardeşlik / Mustafa YILDIZ 07	Zor Günlerden Geçerken / İzhak KAZAR 19	Mustafa Kutlu’nun Eserlerinde Hayat Zorlukları / Panel Sunusu Zeynep AYAN 29	Özlememim / Anı İlayda YAŞAR 47
Sevgili Okuyucularımız / Halil ÇETİN 09	Tek Yürek / Şiir Büşra Nur TAN 20	Mustafa Kutlu’nun Eserlerinde Birlik Beraberlik / Panel Sunusu Betül Berra SAYIN 31	Sayfaları Kapanmamış Birkaç Günlük / Anı İclal YILMAZ 48
Tek Yürek / Tarassut 10	Memleketim / Şiir Dilek POLAT 21	Mustafa Kutlu’nun Eserlerine Umumi Bir Bakış / Panel Sunusu Ömer ÖNDER 30	Gurbetten Kurbiyete / Anı Sevde SEZER 50
Yer Altından Gelen Uyarı / Zeynep YAVAŞ 11	Korkma / Şiir Sude Naz ÖĞÜTEN 22	Mustafa Kutlu’nun Eserlerinde Birlik Beraberlik / Panel Sunusu Betül Berra SAYIN 31	Yoldaş / Şiir Enhar Sayra KÖROĞLU 52
Fedakar Rüzgarlar / Yağmur USTABAŞI 12	Kardeşlik / Sevilay YILDIZ 23	Necip Fazıl Kısakürek’in Eserlerinde Karakterlerin Öze Dönüş Yolculuğu / Panel Sunusu Azize YILMAZ 32	Teknoloji Gezimiz Üzerine / Yusuf Sami ORTA 53
Geçmez mi? Geçer / Hikâye Meryem Su KAYA 13	İki İnsan Tek Yürek / Zeynep KÜÇÜK 24	Necip Fazıl Kısakürek’in Eserlerinde Gizem Unsurları / Panel Sunusu Eda Nur TURHAN 34	İstanbul Gezimiz / Yusuf AKSOY 54
Kardeşlik Bağ / Berru CİVELEK 15	Kardeşlik ve Kan Bağı / Rumeysa TURAN 25		Muhammed İkbâl’den / Tarassut 55
Bidareydim, Biçareyim / Şiir Yusuf TAŞTEPE 16	Kardeşlik / Aişe Didar İŞGÜDER 25		Kardeşiz, Çünkü... / Şiir Betül Berra SAYIN 56
Kardeşlik Nedir / Nazlı ARSLAN 17	Kardeşliğin Uyanışı / Şiir Yıldız KANDEMİR 26		
Kardeşlik Nimeti / Semanur BİLGİN 17	O Gün / Şiir Emine Nur KARACAN 26		
	Depremzede Şiiri / Şiir Fuat Çelebi ÇELİK 26		

“Cânâ, bizim esrârımız
imlâlara sığmaz”

Nöbetçi, ziyaretçisi ve sırdaşı olan Muallimle dertleşirken, bitmek üzere olduğu nöbet görevinin son anlarını içer gibiydi âdeta. Söylenmedik bir söz, yapılmadık bir iş ve uyulmadık bir büyük nasihati bırakmamak üzere... Sohbet esnasında ara verdikleri ajansların haberlerini dinlemek için radyonun kulağını büktü. Belli ki önemli bir haber bekliyorlardı. Endişe ettikleri olumsuz bir haber çıkmadı çok şükür. Ama yine de mahallenin şımarıklarının yanlış uygulamaları daha büyük müjdelerin önüne geçmişti işte.

- “Diderot etkisiyle yeni sabahlıklarının kölesi olanlar, efendisi oldukları eski sabahlıklarına yönelik pişmanlıklarını kaleme almaya başladılar mı acaba? Küçültücü tavırlar burnu büyük adamların küçük hesaplarıdır ve zannettikleri gibi karşısındakileri küçültmediği gibi kendilerini toz hale getirir. İlk rüzgârda savrulur giderler.” Cümleleri düşüverdi dilinden.

Nöbetçi konuşurken muallimin gözü, duvardaki “Yüksek Bilinç Farkındalık Seminerleri” başlıklı afişe takılmıştı.

- “İddialı bir ifade”, dedi Muallim. “Ama anlıyorum yine de seni.” Diye de ilâve etti:

- “Eğitim mi, öğretim mi ya da bilgi mi, bilinç mi” sorusunda illa birini tercihe zorlanmışız. Biri diğerinin alternatifi değil oysaki. İkisinin birden yürütülmesi lâzım. Bilgisiz olmaz elbette. Ancak bilgiye ulaşmak için var olan yol zenginliği bilinç kazandırmada yok maalesef. Bunun için öğretmeni aktif kılmak lâzım. O zaman “öğretmen” kimdir, görevi nedir sorularına verilen cevapların güncellenmesi gerek âcilen.

Derin bir nefes alan nöbetçi, rasathane panosuna asılan ve geleceğimizi hayata hazırlamaya yönelik bilinç seminerlerini ilân eden afişe bir çırpıda yüksek sesle okuyuverdi:

- “Tarih ve Kimlik Bilinci, Coğrafya Bize Ne Söyler, Felsefe ve İnsan, Edebiyat ve Toplum, Öğretmen Kimdir? Devlet Millet Bizden Ne Bekler?”

Damarına aynı zamanda yarasına basılan bir eda ile konuşmasına başladı:

- Bir Edebiyat Öğretmeni dört yıl boyunca öğrencisine beş tercihten birini işaretlemeyi çok iyi öğretebiliyor. Okulun başarısı da bununla ölçülüyor, bununla iftihar ediliyor. Ancak öğretilen bu dersle öğrenci Türk Edebiyatı hayranı olmuyor. Öğretilen dil bilgisi kurallarını sayarak sınavda “ful çekerken” iki satır yazı yazamıyor. Hakkıyla dilekçe yazabilen kaç öğrencimiz var Allasen?

Öğretmen; “deneme nedir, fıkra da ne ola ki, gezi yazısı nasıl yazılır, makale ile diğer yazı türleri arasındaki fark nedir” sorularına cevap verirken yazarların örnek yazılarını da okutuyor derslerde. Kendisinin de birer yazı yazarak öğrencilerine örnek olması gerektiği hatırlatıldığında, “yazı yazmanın özel bir kabiliyet gerektirdiği” cevabını alıyorsunuz. Öğretmen için gereken “özel kabiliyet” öğrenci için de gerekmez mi sorusu bir tarafa yazının bir eğitim süreci yani bir bilinç işi olduğu nasıl hesaba katılmaz?

Bugün örnek olarak öne sürdüğümüz yazarlara ve kitaplarına baktığımızda çoğunun Cumhuriyet öncesinde yetiştiklerini görürsünüz. 100 yaşındaki Cumhuriyetimizde yetişen kaç yazarımız, şairimiz ve aydınımız vardır? Edebiyat öğretmenin yeni yazar ve şairler yetiştirme sorumluluğu yok mudur? Biz yazar, şair ve aydınımızı beş şıktan birini tercih ettirerek mi yetiştireceğiz? Cumhuriyetimize böyle mi sahip çıkacağız?

Ekonominiz iyiye, en yakın bir devletten ücretle doktor, mühendis, ziraatçı transfer edebilirsiniz. Bundan çok büyük problem çıkmaz. Ama ihtiyacınız halinde dışarıdan sosyal bilimci, edebiyatçı, tarihçi ve sosyolog ithal edemezsiniz. Çünkü bunlar toplumun köklerinden doğup dallarında yeşermeli ve meyve vermelidir. Bu sebeple kimse sorumluluktan kaçmasın, müfredatta olsa da olmasa da mekteplerimizin böyle bir görevi vardır.

Heyecanlı konuşmasında kelimeleri birbirine karışan nöbetçiyi dikkatle ve başıyla onaylayarak dinleyen Muallim araya girdi:

- Dedim ya seni anlıyor ve katılıyorum. Aynı şekilde okullarımızda okutulan Tarih dersiyile Türk Tarihi hayranı olan veya tarih bilincine kavuşan öğrencimiz var mıdır, bilmiyorum. Babasının göçtüğü yerin, doğduğu köyün tarihini, kültürünü, geleneğini bilmeyen çocuklarımıza İnkaları öğreteceğiz diye niye uğraşır dururuz? Mississippi nehrinin uzunluğunu ezberleyen öğrencimiz, ilçesinin nehrinden geçen fay hattını bilmiyorsa, kasabasında yetişen zirai ürünlerin ne olduğundan habersizse, Coğrafyayı biz neden okuturuz? Milletinin hassasiyetine saygı duymayan ülkesine yabancı kişiler Sosyoloji dersinde ne okuyorlar?

Bunun için müfredat değişikliğine gerek yok ki. Öğrencilere performans ödevi olarak gelenek,

görenek ve yerel tarih araştırmalarıyla ilgili çalışmalar yaptırırın olur biter. Her şey bilinç işidir. Öğrencinin olduğu kadar öğretmenin, yöneticinin ve velinin bilinci... Akademik olarak çok iyi yetiştirmek için gözünü içine baktığımız çocuklarımız üniversiteye gidince memleketin düşmanı oluyorsa veya bu ülkede çalışmak istemeyip dışarı kaçılırsa bilinç, şuur, basiret kavramlarını yeniden anlamalıyız.

Bir anda kesti konuşmasını Muallim. Hatırladığı önemli bir konuyu ayrılmadan önce bildirmek üzere nöbetçiye doğru eğildi:

-Unuttum söylemeyi, bizim İmam Hatibin emekli bir yöneticisi sizinle “İmam Hatipte Müdür Olmak” üzerine bir sohbet ve istişare.....

Muallim sözünü tamamlayamadan aniden yer yarıldı, dürüldü sanki. Uzaklar yakın, yakınlar uzak oldu birden. Ufuktan bir toz dumanı, ötelere feryatlar yükseldi sonra. Gökyüzü karardı, şimşekler aydınlattı onu.

Kısa bir şaşkınlıktan sonra rasathane ekibi toparlandı, “**Der Yemeni Pişi Meni**” diyorlardı. “Yemen'de bile olsa yanı başımdadır...” Ruhları kanatlandı, berk urup uçtular doğuya doğru. “Kardeş, kardeş, kardeş” diye tempo tutmuşlardı.

Bir millet nasıl kardeş olurmuş ya da kardeşlerden oluşan millet nasıl olurmuş, gösteriyorlardı dünyaya. Yakın geçmişte, uzak geçmişte olduğu gibi... Başa kakarak kusmuşunu yiyen köpekler durumuna düşmeden...

İyi ki rasathanemiz var! Esrarlı milletimizin hayranı, hadimi ve takipçisi ....

“**Cânâ bizim esrârımız imlâlâra sığmaz Yazılâ da binde biri inşâlara sığmaz**”

Erzurumlu Emrah

İNSAN OKUR

Mehmet Nezir GÜL
Din Öğretimi Genel Müdürü

*“Âdemin hayvaniyeti yemekle,
İnsaniyeti okumakla kaimdir.”*

Bundan en az yüzyıl önce böyle demiş Namık Kemal.

İnsanın yeme özelliğinin hayvaniyet olarak nitelendirilmesi bizi rahatsız etse de, bu tartışmaya girmeden, tartışmasız bir hakikat olarak, insanın okuyan, anlayan, fikir üreten, yazan bir varlık olduğunu belirtelim.

Bu beyitteki maksat da insanın bu yönüne vurgu yapmak ve bir tehlikeye, okumaktan uzak kalmanın getireceği olumsuz sonuca işaret etmektir.

Evet, okumak insana özgü bir eylemdir.

İnsan okur.

Ve İslam Medeniyetinin fertleri olan bizler, bir kitap

medeniyetinin çocuklarıyız.

Kitabı her dem önemser, dikkate alır, önemini vurgularız.

...

Bir ağaç nasıl köküyle yaşarsa, bizler de kökümüzden, kitaptan kopamayız. Her şeyden önce de bizi ezelden ebede ilahi hakikatlere ulaştıran, yol haritamızı belirleyen yüce kitaptan ayrılmayız. Her ne kadar yeniçağ, genel okumayı cazip kılmassa da kitap yerine plastik ve demirden yapılmış nesnelere daha bir önem verse de, kopamayız, kopmamalıyız kitaptan.

Medeniyetimizin yirmi birinci asır çocukları, İslam'ın ilk emrinin “oku” olduğunu unutmamalıdır.

İlahi emri okumak, hayatı, sünnetullahı, adetullahı okumak zorunda olduğunu bilmelidirler. Ve okumayı *“Yaradan Rabbinin adıyla”* başlatıp, sürdürmelidirler.

Çünkü okumak, ilahi bir neşve verir.

Allah'ı, Peygamberi, ahlâkı sevdiren.

Hayatı doğru yaşamayı sağlar.

Cehaletin korkunç yüzünü dönüştürüp güzelleştirir, onu müspet şekle dönüştürür. *“Bu yıl Hac, kurban bayramına denk geldi”* garabetine düşmekten kurtarır.

Enerji verir, güç, kuvvet, hayat verir. Fatih'in, Bizans elçilerine; *“Varın İmparatorunuza söyleyin, benim gücümün yettiğine, onun hayali bile yetişemez!”* dedirtir.

Zihni açar, düşündürür, tefekkür ummanına götürür.

Anlama, kavrama yeteneği geliştirir.

Âdem'in, Rabbinden öğrendiği gibi, yeni kelimeler, kavramlar öğretir. Kelimelerle kulluk yaptırır, acziyetini itiraf ettirir, tevbe istiğfar getirir.

Geçmişine, değerlerine, milletine, coğrafyasına yabancı olmasını engeller.

Az mı okuyoruz?

Aslında değil.

Ancak sürekli az okuduğumuzdan şikâyet ederiz. Bu bir haksızlık. Her şeye rağmen okuma oranımızın arttığını belirtelim. Belki yeterince okumadığımızdan, var olan eksikliklerden dolayı böylesi olumsuz bir kanaate varıyoruz.

Çünkü basılan kitap sayısına, çok satılan kitapların sayılarına bakınca kitaptan tamamen kopmadığımızı anlıyoruz. Ama her şeye rağmen şu notu düşmemiz gerek: Okunması gereken kitaplar yeterince okunmuyor, okunsa da anlaşılmıyor, idrak edilmiyor.

Az okuduğumuzdan şikâyet, eskiden beri var. Mehmet Akif de şikâyetçi:

***“Ne Kürt elifbayı sökmüş, ne Türk okur ne Arap!
Ne Çerkez'in, ne Laz'ın var, bakın, elinde kitap.”***

Bugün şiir, araştırma, düşünce kitaplarının okunurluğu düşünülürken, Mehmet Akif'e hak vermemek mümkün değil.

İbni Teymiye'nin, geceleri uyumamak için, uzun saçlarını ipe tavana bağladığı ve daldığı zaman saçlarının çekilmesi üzerine okumaya devam ettiği belirtilir.

Her kitap okunur mu?

Elbette okunmaz.

Öğrenciliğimizde bize bazı büyüklerimizin söylediği bir söz vardı: *“oku da ne okursan oku!”*

Belki iyi niyetle ama yanlış olarak söylenen bir söz. Okunmalı ama dünya ve ahiretimize yarayan kitaplar okunmalı.

Keyif veriyor diye, çok satıyor, herkes okuyor diye ve zaman öldürmek (?) için, kitaplar okunmamalı.

Zihin çöplük değil, ne bulunursa doldurulacak bir torba değil.

Zihnimize sahip çıkalım...

* **Mehmet Nezir GÜL**. Din Öğretimi Genel Müdürü. 1983 yılında Nizip İmam Hatip Lisesinden, 1987'de Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu.

İnsanlığın Kadim Serüveni:
KARDEŞLİK

Mustafa YILDIZ
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü
Daire Başkanı

Mayalanır fitratlarımız, ruhlar âleminde; kardeşlik duygularımız da... Aklımız, vicdanımız, yüreğimiz, gönlümüz, görmemiz, işitmemiz, farklılıklarımız, benzerliklerimiz bahşedilir.

Doğmadan önce yurt ediniriz ana rahmini, “bizden önce yurt edinen var mı, bizden sonra yurt edinen olur mu?” sorularını bilmeden, bunları bile düşünmeden... Aynı karnı paylaştığımız kişilerle karındaş oluruz, kardeş oluruz. Kardeşlerimizi, dostlar ediniriz.

Çocukluğumuzun geçtiği yerleşim birimleri, bir çeper ve bir menzil olur; oralarda akrabalar, komşular, sınıf ve okul arkadaşlarımızla güçlendiririz kardeşlik ailesini... Dostlarımızı, kardeşler ediniriz.

Gönül coğrafyası ve tüm insanıyet, gençlik ve sonraki yıllarımızın derin ufuklarında gözümüzü, kulağımızı ve yüreğimizi açtığımız kardeşlerimiz olur, dostlarımız olur. Ruhlar âleminde mayalanan kardeşlik yer küreye gelindiği vakit, süreç içerisinde bir takım evrilmeler yaşar. Fitrattan uzaklaşılır, yollar ayrı düşer sonra hayatın bir aşamasında belki büyük bir felâkette, yaşanan büyük bir mahrumiyette insanlık ailesi yeniden kardeş oluverir.

Ân gelir gönlümüz, aklımız, vicdanımız, yüreğimiz, irfanımız, hikmetimiz, ufkumuz, vizyonumuz, sabrımız, merhametimiz, imkânımız, gücümüz, metânetimiz; zayıflığımız, mahrumiyetimiz, mağduriyetimiz, mazlumiyetimiz bizlere başka başka kardeşlikler de muştular.

Çevremizdeki, Ülkemizdeki, gönül coğrafyamızdaki, bütün bir yerküredeki insanların da kardeşimiz olduğunu hissederiz, anlarız, yaşarız. Kardeşliğimizin icâbet ve dâvet katmanları, bizlere daha farklı çehreler kazandırır. Kardeşliğimiz insanlığı kuşatır, insanlık farklı tezahürleriyle dostumuz olur.

Zor zamanlarda konuşuruz, zor şartlarda koşuştururuz.

Zor zamanlar konuşurur. Öyle zor zamanlar olur ki ceberrut insanlar eliyle vesayet tahakküm kurar. “Sessizce düşünsek duyacaklar bir gün / Olmazları olmuş sayacaklar bir gün / Onlar bu vehimle ellerinden gelse / Rüyalara sansür koyacaklar bir gün.” dedirten günler bir daha gelmesin, kardeşlik iklimimiz sürsün diye zor zamanlarda susmaz kardeşlik...

Zor şartlar koşuşturur; zayıflık, mahrumiyet, mağduriyet, mazlumiyet sürmesin diye. Ân gelir, şartlar “karlı bir gece vakti bir dostu uyandırmak” şeklinde tezâhür eder.

Kardeşlerimize yaptığımız iyilikler, aslında kendimize yaptığımız güzelliklerdir. Yaptığımız iyiliklerden dönmek o kadar kötüdür ki Resûlullah Efendimiz bu yanlışlığa düşmenin ne kadar iğrenç bir durum olduğunu vurgulamak için hemen hemen hiç yapmadığı şekilde şöyle buyurur: “Sadakasından dönen kimsenin misali, kusup sonra da kusmuğuna dönerek onu yiyen köpeğin misali gibidir.” İncitmeden sarmalıyız yaralarımızı. Muhtaç duruma düşmeden uzatmalıyız ellerimizi. Zor şartlarda dostu kardeşliğimizin gereğini; kırmadan, dökmeden, başa kakmadan, kaş yapayım derken göz çıkarmadan, rencide etmeden ve zamanında yapmalıyız.

Kardeşliğin yansımaları bazen kendi okulumuzda tezahür eder, bazen de “uzak” sandığımız okullara uzanır: “Meselâ arkadaşlar / Arkadaşlıklar vardır okullarda / Bakarsın biri gelmez bir gün / Ve artık hiç gelmeyecektir / Simsiyah bir gölge düşmüştür adeta /

Bahçeye koridorlara sınıflara / Bir fısıltı dolaşır dudaklarda / Kimi kirpikleri ıslak / Çökmüş bahçenin تنها bir yerine / Elinde bir çöp resmini çizer toprağa / Anıların / Kimileri öbek öbek toplanıp / Çaresizliği dile getirirler anlamsız sözcüklerle / - Nasıl olur daha dün beraberdik / - Salmcakta İki Kişi'yi izlemiştik daha dün nasıl olur / - Geçen pazar kırlarda dolaşmıştık / "Göçmen kuşlar yerli kuşlardan daha mutlu olmalılar / Hayatı dolu dolu yaşıyorlar" demişti, / unutamıyorum.” Asırların felâketi yaşanmışsa ancak asırların dayanışması ile yeniden ayağa kalkılır, umutlar kuşanılır, kardeşlikler filizlenir, yeniden uzun yola hüküm giyilir, uzak okullar yakın olur.

2023 Şubat'ında yaşanan deprem felâketinde “Eğitimde Tek Yürek”in tezâhürü olarak şehitler diyarı Çanakkale'den, gaziler diyarı Gaziantep'e, Nizip Anadolu İmam Hatip Lisesine uzanan bir yol olur kardeşlik... “Kardeşlik” ve “Nizip İHL” denince 1991 sonbaharında Nizip İmam Hatip Lisesi 12. sınıftayken haksızlığa uğrayan arkadaşına, destek çıkmıştı... O kardeşlik, bunca geçen zamana rağmen unutulamazdı...

Yürekllerimiz ve gönüllerimiz tarassut edince yeni bir Tarassut daha hayat buldu, kardeşler ile birlikte...

Kardeşliğin kitabını değilse bile kardeşliğin dergisini çıkarmaktır Tarassut.

Kardeşane bir şekilde ortak bir yayın yapmanın adıdır Tarassut 13. sayı.

Tarassut... Kardeşlik... Tarassut... Kardeşlik... Tarassut... Kardeşlik... Çanakkale Anadolu İmam Hatip Lisesi... Nizip Anadolu imam hatip Lisesi... Eğitimde Tek Yürek... Kardeşlik...

* Mustafa YILDIZ. Din Öğretimi Genel Müdürlüğü Daire Başkanı. 1985-1991 yıllarında Nizip İmam Hatip Lisesinde öğrenim gördü.1992 yılında Kilis İmam Hatip Lisesinden mezun oldu.

Halil ÇETİN
Nizip Anadolu İmam Hatip Lisesi Müdürü

S evgili Okurlarımız,

S izleri Nizip Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak selâmların en güzeli olan Allah'ın selâmıyla selâmlıyor; en kalbi, en derunî muhabbetlerimizi sunuyoruz.

6 Şubat'ta yaşanan ve on bir ilimizi etkileyen asrın felâketi olarak adlandırdığımız depremin ardından **“Eğitimde Tek Yürek”** projesi çerçevesinde paydaş okulumuz Çanakkale Anadolu İmam Hatip Lisesi ile bir araya gelerek yaralarımızı birlik beraberlik içinde sarmaya çalıştık. Depremde az hasar alan okulumuzun tadilât aşaması bitene kadar ilçemizdeki başka bir okulda misafir olarak eğitim- öğretilerini devam ettirdik. 24 Nisan tarihinden itibaren eğitim-öğretim hayatımıza tadilâtı bittikten sonra kendi okulumuza geçtik. Bu esnada psiko-sosyal ve akademik destek çalışmalarında paydaş okulumuz olan Çanakkale İmam Hatip Lisesinden destekler aldık. Felâketin büyüklüğü, yaşanan kayıplar ülkece yüreklerimizi dağlarken ülkemizde eğitim alanında lokomotif görev yapan İmam Hatip Liseleri olarak on-line toplantılar ve ortak hatim çalışmaları düzenleyip, Tarassut Dergisinin 13. sayısını ortak sayı olarak çıkarmaya karar verdik. Birliğin, beraberliğin ve kardeşliğin daha elzem olduğu şu günlerde maddî kayıplarımızı kenarda bırakarak el ele, tek yürek olup zor günleri atlattık.

H er türlü acı ve felâkette tek yürek haline gelen ülkemiz, bir kez daha bizleri hiçbir acının felâketin yıkamayacağını gösterdi. Eğitimde Tek Yürek kampanyası ile okullar arası etkileşimin ve iletişimin artması sebebiyle maddî ve manevî desteklerinden dolayı başta Din Öğretimi Genel Müdürümüz Mehmet Nezir Gül'e ve paydaş okulumuz Çanakkale Anadolu İmam Hatip Lisesi Müdürü Hüseyin ŞENGİL'e ve ekibine sonsuz teşekkürlerimizi sunar, Allah'tan bir daha böyle büyük bir felâketin yaşanmamasını temenni ve niyaz ederiz.

6 Şubat depremiyle sarsılan milletimiz kültürel kodlarındaki, yardımseverlik, hamiyet, şecaat, fedakârlık, gayret gibi değerlerini devreye sokarak yine, yeni, yeniden insanlığa örnek numuneler ortaya koymuştur. İki yıllık pandemi sürecinde olduğu gibi Diyanetimiz ve Milli Eğitimimiz başta olmak üzere tüm resmi ve sivil sosyal yardımlaşma kurumlarımız bir anda kenetlenerek açılan yaraları kapatmada devletin - milletin yanında yer almıştır.

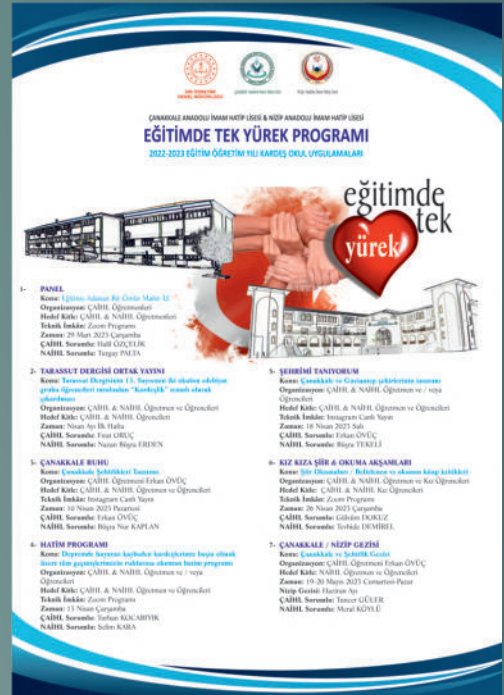

Bünye kendi yarasını tamir edebiliyorsa sağlıklıdır. Bu şekilde milli bünyemizin ne kadar sağlam olduğunu da görmüş olduk.

Bu çerçevede Din Öğretimi Genel Müdürlüğümüzün "Eğitimde Tek Yürek" Programı ile Çanakkale AİHL ve Gaziantep Nizip AİHL olarak eşleştirilmiş ve kardeş ilân edilmiştik. "Nurun ala nur" kabilinden kardeşlik üzerine kardeşlik projesiydi bu. Bu bağlamda Çanakkale AİHL kardeş okulunda depremin yol açtığı eksikleri gidermek, kırıkları tamir etmek ve bir yaraya merhem olarak kardeşlik bağlarını güçlendirmek üzere panelden, hatim programına, şiir akşamlarından, seminerlere, şehitlik turundan, şehir gezisine on-line de olsa bir dizi faaliyet yaptı. Tarassut Dergimizin bu sayısı işte bu bir dizi etkinlik çerçevesinde iki okulun "Kardeşlik" konulu ortak dergisi olarak çıkmıştır.

Ortak sayımıza birer yazı gönderme lütfunda bulunan Din Öğretimi Genel Müdürümüz Sayın Mehmet Nezir GÜL'e, Daire Başkanımız Sayın Mustafa YILDIZ'a ve Nizip AİHL Müdürü Sayın Halil ÇETİN'e çok teşekkür ederiz.

"Her dem yeniden doğarız, bizden kim usanası"

YER ALTINDAN GELEN UYARI

Deprem çoğu zaman unutulsa da kendini hatırlatmaktadır. Çok değil bundan üç ay öncesi kendini bize çok acı bir şekilde hatırlattı. Bu arada sadece deprem gerçeğini değil başka şeyleri de hatırladık.

Dünyanın bu kadar kısa ve geçici olduğunu, bizim diye geçindiğimiz şeylerin asıl sahibinin biz olmadığını ve her şeyin asıl sahibinin Allah olduğunu acı bir şekilde hatırladık.

Sevdiklerimizin ve onlarla geçirdiğimiz zamanın kıymetini anladık.

Nasıl olsa birkaç güne barışırız diye kırdığımız kalplerin, zamanı geldiğinde yanımızda olmama ihtimalini hatırladık.

Aslında deprem değildi bize unuttuklarımızı hatırlatan. Rabbimiz, bizlere dünya telaşı içinde unuttuklarımızı hatırlattı.

"Allah bizi helak etti" demek yerine "ibret olsun diye uyardı" demeyi daha doğru buluyorum.

Bizim sandığımız şeylerin asıl sahibine, verdiği nimetler için şükretmeyi unuttuğumuz. Yarını yok sayarak ellerimizdekileri israf ediyorduk. Sanki her şey bizimmiş ve kimse bizden onları alamamış sanıyorduk.

En önemlisi ise Rabbimiz için kulluk etmeyi unuttuğumuz. Sanki sonsuza dek dünyada kalacaktık, hesap gününü unuttuğumuz gibiydik. Rabbimiz bu deprem ile bizi helak etmedi. Bizleri öbür dünyada helak olmamız için uyardı. Bu uyarısında bile bizleri merhametinden ve mucizelerinden yoksun bırakmadı. Enkaz altında saatler, günler, haftalar sonra bile sağ çıkan insanlar bize Allah'ın bir mucizesidir.

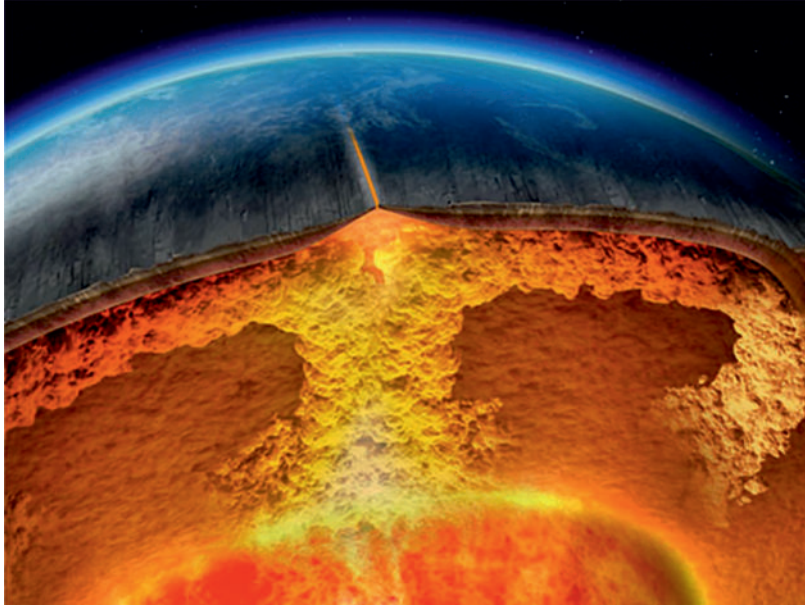
Deprem ülkenin bir ucunda olsa da diğer ucundaki bizleri, milletçe hepimizi etkiledi. Herkes elinden geldiğince oradakilere yardım etmeye çalıştı. Herkes bir bütün oldu. Unuttuğumuz şeylerden biri de birbirimize kenetlenmek olmuştu. Milletçe tekrar kenetlendik birbirimize. Deprem bölgesindeki bir çocuk hepimizin çocuğu olmuştu, oradaki bir teyze hepimizin anneannesi olmuştu. Saatlerce oradakilerle beraber biz de televizyondan enkaz çalışmalarını umutla izledik. Birinin annesi çıktı enkazdan, kendi annemiz çıkmış gibi sevindik. Orada bir çocuk güldü onunla beraber biz de güldük. Biri ağladı biz de onunla ağladık. Aramızda mesafeler vardı ama sanki ülkenin kalbi bir bütün olmuş, atıyordu. Başımıza bir olay geldiğinde çok güzel birlik oluyoruz ama canımız da bir o kadar acıyor. Çünkü Kutlu Peygamber bizi aynı beden azalarına benzetmişti.

Rabbimiz bize sadece öbür dünyayla ilgili şeyleri değil bu dünyayla ilgili şeyleri de hatırlattı. Meselâ evleri yapan kişilerin bu dünyadaki görevlerini içine hile karıştırmadan, sağlam ve olması gerektiği gibi yapmaları gerektiğini anladık. Bu evlerin yapımında denetlemelerin düzgün ve dürüst bir şekilde olması gerektiğini bir kez daha anladık.

Bizim dinimizde tevekkül anlayışı vardır. İşimizi düzgün bir şekilde yapmalı ve sonrasını Allah'a bırakmalıyız.

Görevimiz Rabbimize kulluk etmek. İşlerimizi dürüst ve olması gerektiği gibi yapmak da Rabbimize kulluğun bir parçası.

Bizler için geç olmadan Rabbimizin bizlere gönderdiği uyanılardan ibret almalyız.

FEDAKÂR RÜZGARLAR

Kardeşlik, bir akarsuyun kolları gibidir; tek bir kaynaktan doğar ve kendi yollarını bulurlar. Fakat özlerinde akan su hep aynıdır. Bazen bu saf sulara çamur karışır, bazen yağmur suyu. Bazen ise başka denizlere akıp giderler.

Bir kardeşin varlığı küçük yaşta daha derinden hissedilir, büyüdükçe farklı hayatlar farklı hikâyeler yazılmaya başlar. Bu farklılıklar insanın doğası gereği farklı bakış açısı farklı düşünce tarzlarıdır ki bunlar çok normaldir. Bu normallerin sonuçları toplum üzerine de yansıdığından bireyler arasında çatışmalar yaşanır. Algı düzeyinde gerçekleşen olaylar psikolojik olarak bireyde zıtlığa düşülen taraf arasına mesafe koyar ve ister istemez bir farklılaşma meydana getirir. Temelinde düşünce, fikir benzerliği ya da zıtlığın yaşanması sonucu yeşeren farklı hayat serüvenleri ile birlikte kısmen çoğalan ve beraberinde istem dışı olarak uzaklaşan aileler oluşturur. Kardeşler arasında kimi zaman iletişim azalır, bağlar zayıflar, kimi zamansa bu hikâyenin rüzgârında kaybolan bir yaprak parçası olmuş hayatların yanında olur ve varlığını en güzel şekilde hissettirir.

Her zaman o derin tünellerden geçen sular aynı kalmıyor, aynı şeyler yaşanmıyor ve bu hisler anlaşılıyor elbette. Lakin hayal ediliyor ve empati kuruluyor. Başkasının yaşadığı saadetin zevkine varmak zordur fakat onu dinleyip içindeki coşkuyu hissetmek bir çocuğun yeni bir oyuncağı almak için verdiği

çabanın sonundaki zafer duygusunun benzer bir halidir. En sonunda yeni bir duygu, yeni bir dost, yeni bir kardeş kazanırsınız.

İnsan dünyası geliştikçe büyüdükçe, kardeşlik de büyür ve genişler. Kardeşlik artık aynı karından meydana gelmeden fazlası olur. Düşündüğümüz, inandığımız hayata bakışımız ile yeni kardeşler ediniriz. Âdemin çocukları insanlık ailesinin kardeşleri olarak tüm insanlara açılan yeni kardeşlik köprüleri ve öyküleridir. Tanışarak birbirimizle konuşarak ve paylaşarak kardeşliğimiz pekişir. Bu kardeşliğin en kutlu hali ise din kardeşliğidir. Yüce Rabbimiz “müslüman müslümanın kardeşidir” buyurmuş. Peygamberimiz ise Mekke'den Medine'ye hicret edenleri bir birine kardeş kılmıştır. Belki de kardeşliğin anlamı iki müminin bir araya gelişinde anlam bulur.

Yakın zamanda yaşanan felâketler insanları birbirine muhtaç ve mecbur durumuna düşürdü. Bu zamanlarda atalarımızın aktardığı birlik beraberlik duygularıyla kardeşliği yalnızca kan bağı olarak değil aynı zamanda lisan birliği ve din kardeşliğiyle birleştirip el uzatıyor, birbirimizi kolluyoruz. Belki de islanmış bir kibrite rüzgâr oluyor, onun yaşını kuruyoruz.

Biz fedakâr rüzgârlar, bu kibritlerin bir gün alev alev yanacağı ve yeni çağlara ışık olacağı günlerin ümidini taşıyoruz.

Geçmez mi? Geçer

“Yüzüm çok yağlı gözüküyor mu?”

“Anlamadım?”

“Yüzüm diyorum. Çok mu kötü gözüküyor dışarıdan?”

Dakikalardır göz göze gelmelerine rağmen ağızlarından dökülen ilk cümleler bunlar olmuştu. Birbirlerini ilk defa görüyorlardı ve biliyorlardı ki bir süre daha görmek zorunda kalacaklardı.

“Eğer bu senin için önemliyse hayır, gayet güzelsin.”

Ellerini ateşe uzatırken kızın yüzünü inceledi. Sorduğu soruya cevap verirken sadece birkaç saniye bakabilmişti utancından. Masmavi gözleri vardı, beyaz tenliydi. Saçlarının rengi açıktı. Isınmak için ateşe uzattığı incecik parmakları titriyordu. Güzel yüzünde hem korku hem de telâş vardı.

Yeni doğmuş bir bebeğe benziyorlardı. Öncesine dair ellerinde hiçbir şey kalmamıştı, önemli olan bundan sonra ne

“Her sabah uyandığım gibi iki çeşit temizleme jeliyle yıkardım yüzümü. Her gün mutlaka dışarıda işim olurdu, o yüzden kahvaltıya inmeden önce makyajımı yapardım özenle. Ne giyeceğim diye hiç düşünmezdim çünkü bunu benim için düşünen birileri daima vardı. Dışarıya verdiğim izlenimin o kadar önemli olduğunu düşünürdüm ki aynı kıyafeti iki gün art arda giydiğim zaman hiç olmamıştır. Duşta bir sürü ürün kullanırdım, bunlar haftalık ve aylık olarak değişirdi. Onları eğer belirli bir süre içinde bitirememişsem son kullanma tarihi geçmemesine rağmen atılırdı, yerlerine yenileri eklenirdi. Çeşit çeşit takılarım vardı benim, altın olmayanlar zarar görmesin diye ellerimi yıkarken bile çıkarıp kenara koyardım. Çok değerli kitaplarım vardı, beğendiğim cümleleri çizerken arka sayfaya mürekkep geçecek diye bastırmaya korkardım.” Tek bir noktaya bakıyordu bunları söyleyip içini dökerken. “Okuldan çıktıktan sonra arkadaşlarımla neredeyse her gün gittiğim yerler yıkıldı ve ben onların altında kaldım. Buradayım ama aslında oralarla beraber ben de yıkıldım. Sanma ki karnımız tok sırtımız pek, enkazın altında hala kim varsa biz de onlarla beraberiz.”

Ellerini ateşten çekti, yardım kolilerinden bulup giydiği bir ceketin yırtık cebine soktu ellerini. Gözlerinde hep bir yaş vardı, ömrü boyunca bir şeyin hüznünü gözlerinde taşımıştı. Saçları Derin'ininki gibi uzun değildi, gürdü ama bakımsızdı. Stres olunca tırnaklarını kemiriyordu. Kendini hayattan çekmeye o kadar alışmıştı ki gelen yardım kolilerini görünce herkes kendi ihtiyacını almak için atılıyorken o olduğu yerde kalakalıp ağlamaya başlamıştı.

“Benim hiçbir zaman rahatlığına teşekkür ettiğim bir hayatım olmadı. Hayatlarını izleyip kendimi zora soktuğum insanlar oldu daha çok. Okula gidebilmek için saatlerce yürümem gerekti bazen, otobüsler pahalıydı çünkü. Çeşit çeşit kıyafet ne demek bilemedim. Ama hayaliyle yanıp tutuştuğum çok şey vardı. Sırf bu yüzden hayatımı başarılı olmaya adadım ben biliyor musun? İnsanlarla alâkamı kestim. Beni oyalayan hiçbir şey olsun istemedim. Büyümek ve paramı kazanmak istedim, saygı duyulabilecek ve fikirleri alınabilecek biri olmanın tek yolunun sadece büyük bir insan olduğunu zannettim. İnsan olmanın bunlara yetebileceğini unutmamışım. Hayat birkaç ilişki, birkaç anı ve biraz deniz kokusundan ibaretmiş. Gelip görmemiş sadece.”

“Yani sen arkadaş grubunla hiçbir alışveriş merkezinde kart limitini aşmadın mı?”

“Sen aştın ama ikimiz de bir ateşin başında ısınmaya çalışıyoruz. Evimiz ve ailemiz yok. Ne fark etti?”

Derin bir sessizlik oluştu. İki tarafta pişmanlık hissetmedi, zaten burada hissedilmesi gereken en son duygu pişmanlıktı. Sadece hayata dair yükledikleri bazı anlamları sorguladılar. Geçmişteyken düşündükleri yarından utandılar, elimizde sadece şu anın olduğunu unuttuklarına yandılar.

“Sema ben.” Elini uzattı sıkmak için.

O da karşılık verdi. “Derin ben de.”

Anlatmak için birbirlerini dahi beklemediler, günlerdir içlerinde tuttukları ne varsa kustular.

“Biz abimle beraber babamın dükkanındaydık depremin olduğu saatte. Birkaç saat sonra dükkânı açacaktık ama çok pislenmişti, temizlenmesi gerekiyordu. İnsanın ekmek teknesi bataabilir, ekmek teknesiyle beraber bataabilir mi hiç insan? Batıyormuş.”

“Arkadaşımda kalmıştım o gece, beraber film izliyorduk. Bilgisayar kucağımızdaydı, kendimize geldikten sonra yardım çağırabildik.” Omuzlarını silkip güldü. “Şaşalı hayatımın bana bir faydası oldu sonunda.”

“Dükkânda bana yetebilecek kadar yiyecek düşmüştü yanıma. Ama en tuhafı dükkândan temizlemeye çalıştığım toz ve pislikler bana uzun saatler boyu arkadaş oldu. Yaşam üçgenim oldular.”

Derin bakışlarını kucağına doğrulttu. İçinde günlerdir tuttuğu bir soru vardı, insanlar canının derdindeyken o bunu sormaya çekiniyordu. “Sema, nasıl olacak şimdi? Maddî - manevî değeri olan hiçbir şey kalmadı. Günlüklerim bile gitti, nasıl devam edeceğiz?”

“Anısı olan her şey kalp ve gözün birer kopyası değil midir? Yedeklenmiş halleri olmasa da olur Derin. Biz onları hatırlarız, hatırlayamadıklarımızın da yenilerini yaşarız.”

Derin tabureden kalkıp Sema'nın kollarına attı kendini. Sımsıkı sarıldı ona. “Geçer diyorsun yani?”

“Geçmez mi? Geçer.”

Normalde olsa belki birbirinin yüzüne dahi bakmayacak iki insan birbirlerine umut verip destek bulmuşlardı.

Sarıldılar çünkü hala sevgi vardı.

Sarıldılar çünkü hayat devam ediyordu.

Sarıldılar çünkü hala her şey yoluna girebilirdi.

KARDEŞLİK BAĞI

Kardeş anne veya babanın en az birinin ortak olduğu kişilerin kan bağıdır. Günlük hayatımızda ise kan bağı olmadan inanç, amaç, davranış birliği olan kişilerin kardeşlik bağıyla birbirlerine bağlı olmasıdır. Bunun en güzel örneği dinimizde bize emredildiği gibi güven, sevgi ve dayanışma duygusundan ortaya çıkan iman kuvvettir. Bazen bireyler arası iletişimde bazen de toplum içi sosyo-kültürel iletişimde kendini göstermektedir. Kardeşlik duygularımız ve manevi değerlerimizin birleşmesi bizlerin daha da kuvvetli bir toplum olmamızı sağlamaktadır,

Son zamanlarda gelişen olaylar ise bunun en güzel örnekleridir. Yaşanan depremler ve sel felaketlerinin ardından kaybedilen binlerce candan sonra daha da iyi anlıyor insan kardeşliğin kana bağı olmadığını. Bizi kardeş yapan, aradaki kan bağı değil, birey oluşumuz maneviyatımızdaki davranış birliğimiz, amaçlarımız ve en önemlisi de Allah'a olan inançtır. Bu yaşanan acı olaylar bizim aslında bizde var olup da farkında olmadığımız eksik kaldığımız sevgi bağlarını gösterdi. Kahramanmaraş'ta küçük bir çocuğun ağıtı, Hata'y'da dökülen bir damla gözyaşı, Adana'da, Şanlıurfa'da sele kapılan o insanlar her seferinde yeniden bir bütün olmamız gerektiğini kardeş olduğumuzu, birlik olduğumuzu, millet olduğumuzu tekrar bizlere hatırlattı. Binlerce insan belki çok ihtiyaçları olmalarına rağmen ömürlük yatırımlarını, kalan o son kuruşlarını bağışladı. Sağduyulu insanlar evini barkını bırakıp yardım için ellerinden geleni yaptılar bazıları o bölgelerde bazıları ise kendi çevrelerinde.

Peki, sizce bunlar ne içindi? Hayatınız boyunca hiç tanımadığınız insanlar için neden uzun yol gidip aylarca hatta yıllarca biriktirdiğiniz son kuruşları verirsiniz? Neden siz sıcak evinizde

otururken hiç tanımadığımız birinin acı çektiğini hissetmek kalbinize dokunur? Neden hiç tanımadığımız bir insan için gözyaşı dökersiniz?

İşte bu Allah'ın insanoğlunun fıtratındadır. Değerlerimizde olan kardeşlik duygusunun bu kadar kutsal olması bunun içindir. Bizi kardeş yapan kalbimizin, bağlarımızın bu kadar özel olduğunu yaşanan felâketlerden sonra hepimiz bir daha idrak ettik elbette, bu şekilde anlamak istemedik ama... Ve farkında olduk kardeşliğin ne yok sayabileceğimiz ne de sadece gidip gelmek veya bağış yapmanın bir şey olmadığını. Hiçbir şeyiniz olmasaydı bile yaptığımız dualar onlarlaydı. Hadiste denildiği gibi "Kim, gıyabında bir din kardeşi için dua ederse, onun yanındaki melek 'Âmin! Senin için de bir benzeri verilsin' der." (*Müslim, Zikir, 87*) Hiçbirimiz unutmamalıyız ki hayır dilersek başımıza hayır gelir, "Kişi kendi için istediği şeyi kardeşi için istemedikçe cennete giremeyecektir"

Sadece güzel günlerde değil zor zamanlarda da birleşip kendimizi tek çatı altında toplanabilmek tıpkı bir aile gibi sevincimizde de üzüntü ve acılarımızda birleşip tek yumruk olmayı başarabildik. Milletimizin bir abi bir abla benzeri sahip çıkması ve zor zamanlarda birleşerek deprem bölgesinde yardıma muhtaç insanları hiç yalnız bırakmaması bize kardeş ilişkilerimizin her olaya rağmen kopmadığını ve kopmayacağını gösteren ibretlik bir hikâye oldu.

Kardeşlik, sadece kan bağıyla değil can bağıyla da olandır.

Vefat edenlere Rabbim rahmet, kalanlara ise sabırlar ihсан eylesin.

Bîdâreydim Bîçâreyim

İlim meclisine gittim,
kendimi kendimde buldum,
Nihayetinde onu kan kardeşi umdum,

Hayallerimin içinde rüzgâr olup estim,
Beni gaflete sürükleyen her şeyi ruhumdan kestim,

Var mı bu cihanda kardeşten öte, heyhat!
Sanki kardeşimin yüreğine nakledilmiş bir hat.

Göklerdeki ulvî musiki kanımıza değer,
Dardağan giymeye ant içerseک eğer,

Eminim ki nice “Korkut”lar vardır yeryüzünde,
Sen de kardeşlik sevgisinden doğmuş mimikleri
uygula yüzünde,

Bazı kardeşlerim rahmetine kavuştu,
Hiç ummadığım kadarıyla da mezarlarını kazarken
ellerim avuştu,

Asrın felâketinde teker teker bizi yuvamızdan
yoldu,
Ne olduysa oldu, olan ailemize oldu,

O gece hepimiz yorganın altında yarı ölüyüz,
Yorgan, kumaş parçasından çıkıp soğuk betonun
altından bakan binlerce yüz...

KARDEŞLİK NEDİR?

Kardeşlik; aynı anne babadan olan yaşça büyük ya da yaşça küçük ve kan bağı olan kimselerdir. Birisine kardeş diyebilmek için aynı anne babadan olmak ya da kan bağımızın olması mı gerekir? Kardeş, kardeşim dediğimiz kişiler yanımızda olan, her konuda destekleyen, yardım eden, çok iyi tanıdığımız ve ya hiç konuşmadığımız, görüşmediğimiz hatta tanımadığımız kişilerdir. Onlar bizim manevî kardeşlerimizdir örneğin ülkemizde yaşanan felâketler daha bir buçuk ay önce ülkemizde yaşanan deprem felaketinde tanımadığımız insanlara kardeşimiz deyip onlara barınma, yiyecek, giyecek, ısınma gibi temel ihtiyaçlarını karşıladık başka bir örnek verecek olursak ta okullarımızda yapmış olduğumuz ve yapmaya da devam ettiğimiz yarışan sınıflar etkinliği de olabilir.

Sadece maddî olarak yardım ettiğimiz insanlar değil normal bir şekilde yolda giderken yardım ettiğimiz, yardım istediğimiz yine yolda giderken konuştuğumuz, gülmüş olduğumuz kişilerde de biz kardeşim deriz ve kardeşlik sadece aynı ülke içinde olan insanlar arasında da değildir kardeşlik evrenseldir. Örneğin Türkiye, Azerbaycan, Kırgızistan, Kazakistan ve Türkmenistan gibi ülkeler arasında da olabilir.

Nazlı ARSLAN

KARDEŞLİK NİMETİ

Kardeşlik, ne büyük bir nimet aslında bize verilmiş olan. Kardeşlik sadece aileden gelen bir şey değildir. Manevi kardeşlerimiz de olur. Onları da severiz, değer veririz, hatta öz kardeşimizmiş gibi severiz. Yeri geldiğinde üzüntümüzü paylaşıyoruz, yeri geldiğinde mutluluğumuzu. Bazen uzun yıllar tanışmış oluruz, bazen yeni tanışmış oluruz. Ama kardeş olmak için uzun yıllar tanışmak gerekmez. Hatta kardeş olmak için tanışmak bile gerekmez. Sokakta gördüğümüz, tanımadığımız bir kimse bile kardeşimizdir aslında. Düşünsenize hiç tanımadığımız birinin yardıma ihtiyacı var.

Yardım etmez misiniz ona? Daha çok geçmedi, doğu bölgesindeki bazı illerimizde şiddetli depremler meydana geldi. Depremzedelerin yardıma ihtiyacı oldu (kıyafet, yiyecek, barınma vs.)

Onlara yardım etmek için çabaladık. Hepimiz para, kıyafet, bakliyat, evde ne bulduysak veya alışveriş yaparak onlara yardım gönderdik. Enkaz altında kalanlar oldu. Onları enkaz altından çıkarabilmek için madenciler, kepçe operatörleri, yardımseverler gece-gündüz çalıştı. Bunları yaparken hepsini tanyor muyduk oradaki insanların? Hayır. Ama yardımseverlik ve kardeşlik duygusuyla yaptık bütün bunları. Böylece oradaki insanlar ısındılar, karınları doydu, giyecek kıyafetleri oldu ve belki bir nebze olsun acıları dindi.

Dediğim gibi; kardeşlik bize verilmiş büyük bir nimet, çok güzel bir duygu. Bize düşen bu duygunun değerini bilmek, hakkını vermektir.

Semanur BİLGİÇ

KARDEŞ OLMAK

Bir insanın kardeşi için yapamayacağı şey yoktur değil mi? Zor zamanlarında yanında olur. Onu koruyup kollar. Onunla sevgisini, merhametini, yardımını, hatta gülümsemesini bile paylaşır. Bununla beraber biz de size kardeş olmak istedik Belki eskisi gibi olamayacak ama yine de yeniden bir ışık, bir umut olmak istedik. Kardeşlik sadece kan bağıyla olmaz. Kardeşlik birlikte ağlayıp birlikte gülmek acıyı, sevinci beraber yaşamaktır. Sizinle de kan bağımız yok ama aynı dünyanın insanıyız, aynı ülkenin... Topraklarımız bu yetmez mi kardeş olmamıza?

Fatıma Zehra KAPLAN

KARDEŞLİK

Kardeşlik neydi? Kardeşlik eskiden bana göre ailemin içinde olan kardeşimdi. Kardeşlik paylaşmak, fedakârlık yapmak demektir. Kardeşlik şimdi bana göre depremzede kardeşlerim ve vatan çünkü insanın kardeşi için yapamayacağı fedakârlık yoktur. Kardeşin bir acı çekti mi aynısını belki daha beterini sen hissedersin. Kardeşlik demek bir yandan da paylaşmak demektir. İnsan her duygusunu kardeşiyle paylaşır, dertleşir. Çünkü kardeş yaslanacak bir ağaç dayanılacak bir omuz demektir. Kardeşlerin arasında menfaat söz konusu olmaz. Birbirlerine karşı olan sevgileri sonsuzdur. Kardeşler her daim birbirlerine bağlıdırlar ve kopmazlar.

Kardeşler için sadece kan bağı gerekli değildir. Kardeşlik için gönül bağı da gereklidir. Vatanımız bu dönemlerde zor zamanlardan geçse de kardeş olarak bir araya gelip bu zor zamanlarda birbirimize destek olduğumuzu görmek, yine bana "iyi ki biriz iyi ki Türkiye'yiz" dedirtti.

Sibel Nur KILIÇPARLAR

zor günlerden geçerken

Son yıllarda ülke olarak büyük imtihanlardan geçiyoruz. Yaşadığımız son imtihanda asrın felaketi diye tabir edilen büyük Kahramanmaraş depremleri oldu. Bu depremler karşısında çaresiz kaldık, çünkü sadece bir ili değil on bir ilimizi etkilemişti. Binlerce insanımız evlerini, hatıralarını, yakınlarını kaybetti. Sayısı elli bini gecen insanımız vefat etti. Ülke olarak büyük acılar çektik ve çok zor zamanlar geçiriyoruz. Bu zor zamanlarda ülkenin dört bir yanından insanımız ilk günden itibaren kollarını sıvayıp yardıma koştu.

Güvenli yerlerde yaşayan insanlar evsiz kalanlara kapılarını açtı. Örneğin kendimden bahsedeyim: Biz de depremedeyiz. Deprem olduktan sonra evlerimize uzun bir süre giremedik. Bu zaman zarfında bazen araçlarımızda bazen ise camide kalmak zorunda kaldık. Bu dönem bizim için de çok zor bir süreçti. Evimizden, en güvenli bildiğimiz yuvamızdan uzak kalmak bizi derinden sarsıyordu. Sanki bir daha hiçbir zaman evimize gidemeyecektik. Depremden önce kıymet bilmediğimiz birçok basit şeylerin de aslında ne kadar paha biçilmez kıymette olduğunu anladık. Ailece oturup yemek yemenin bile ne kadar büyük bir nimet olduğunu idrak etmiş olduk. Artçı sarsıntılardan dolayı hala evlerimize giremiyorduk. Sivas'ta bulunan dayım bu durumdan dolayı çok üzülüyordu. Her an bizimle irtibat halinde olmaya çalışıyordu ve ısrarla bizi evine davet ediyordu. Tek bizi değil burada bizimle birlikte yaşayan dedem ve anneannemi, Kahramanmaraş'ta bulunan teyzemi, eşini ve çocuklarını da evine davet ediyordu. Biz de bu durumun ne zaman düzeleceğini bilemediğimiz için oraya gitmeye karar verdik. Biz, dedemler, evleri Kahramanmaraş'ta bulunan teyzemler, buradaki dayımlar hepimiz Sivas'a gittik. Dayım

ve yengem orada çok kalabalık olmamıza rağmen bizi çok güzel bir şekilde ağırladılar. İki hafta boyunca Sivas'ta kaldık. Kaldığımız bu süreçte dayımların komşuları çevreden depremede olduğumuzu duyan birçok kişi bize yardım etmek için hazır olduklarını belirttiler ve bizleri evlerine davet ettiler. Bu da ülkemizdeki insanların ne kadar yardım sever olduğunun bir kanıtıydı. Ankara'da bulunan babamın bir yazar arkadaşı da babamı arayıp evlerine davet etti.

Sunu iyice anladım ki ülkemiz insanı günü gelince yardımlaşmada her şeyini tüm mal varlığını paylaşmaktan çekinmiyordu. Deprem bölgelerine yurdun her tarafından insanımız elinde avucunda ne varsa gücü nispetinde depremedelere gönderiyordu ve bu durumlara şahit oluyorduk. İnsanlığın ölmediğinin kanıtını böylece görmüş olduk. Anlatacak, yazacak o kadar çok şey var ki ne söz yeter ne de sayfalarca yazı. İyi insanlar iyi ki varlar. Son olarak babamın birkaç cümlesiyle noktayı koymak istiyorum:

“İyiliği herkes konuşabilir, fedakârlığı da. Fakat iyilikte bulunmak ve fedakârlık etmek farklı bir şey. Söylemek ve yapmak apayrı şeyler. *“Lisan-ı hâl, lisan-ı kâlden üstündür”* der kadim kültürümüz. Lisan-ı kal ile yani sözle anlatılan sözde kalır. Asıl olan sözü öze buluşturarak lisanı hâl ile konuşmaktır.” Var mı böyle insanlar? Olmasa dünya dönmez belki. Dünya iyilik ve fedakârlık yapan insanların hayrına dönüyor. Kendinden fedakârlık etmek, dili de bunu anlatıyor.

Bugünlerde iyilik ve fedakârlık yapan insanların olduğuna şahit olmak tarifi anlatılmaz bir duygu. Özü ve sözü bir olmak farklı bir şey, insan olmak derler buna. Allah böyle insanlardan razı olsun.

TEK YÜREK

Büşra Nur TAN

Her gün doğan güneş
Doğmamıştı ilk defa 6 Şubatta
Her gün bebeklerinin ağlama sesine uyanan anneler
İlk defa 6 Şubatta uyanamamıştı o sese
Karanlık enkazların altında açtı gözünü kardeşlerimiz
O an tüm sesler sustu,
"SESİMİ DUYAN VAR MI?" denildi sadece
Depremzede kardeşlerimiz için olduk
Tüm Türkiye "TEK YÜREK"
Ve şimdi birlikte saracağız,
O korkunç anda olan tüm yaralarımızı

MEMLEKETİM

Hani nerede şimdi?
O zevk, para, şan, şöhret düşkünlüğümüz
6 Şubat 2023 kaderimizin değiştiği gün
O gece sabaha karşı saat 4.17
Hayallerimizin umutlarımızın enkaz altında
kaldığı gece

O gece canımız bir kere değil
Onlarda yüzlerce binlerce kez yandı!
Bedenlerimizin tonlarca ağırlıktaki beton
yığınlarının arasında kaldı

Evlerimiz bizlere mezar oldu
Yüreğimizdeki acı hüznün dağları gökleri
deldi

O gece yağın her bir damla yağmur
Kan ağlıyordu
Toprak acıyla hüznle göz yaşlarımızla
sulandı

Ardında öyle bir acı bıraktı ki
Bıraktığı acı üzerimizdeki beton
yığınlarından daha ağırdı
Bazıları 3-5 kuruş daha fazla kazanacak diye

Biz binlerce canımızı orda enkaz altında
bıraktık

Kimsesiz çaresiz umutsuz kaldık biz o gece
Bizim o gece sadece bedenlerimiz değil
kalplerimiz de üşüdü

Ah 10 ilim
Ah memleketim Gaziantep
Ah memleketim Kahramanmaraş'ım
Adına sanına yakışır Maraş'ım
Ah memleketim Hatay'ım
Ah memleketim Osmaniye'm

Ah memleketim Malatya'm
Ah memleketim Adana'm
Ah memleketim Diyarbakır'ım
Ah memleketim Adıyaman'ım
Ah memleketim Kilis'im
Ah memleketim
Adı gibi kendisi de Şanlıurfa'm

Korkma

Kardeşim ne oldu?
Bir gece ansızın korktun mu?
Feryatlar içinde kaldın mı?
Sesini duyan olmadı da
Ateşler içinde yandın mı?

Aç mı kaldın susuz mu?
Havasız mı umutsuz mu?
Korkma kardeşim
bu millet seni unutmaz mu?

Senin üstünde taş,
Benim gözümde yaş
Eyvahlar havada
Kalk uyan, hadi kardeş!

Yitip giden canlar
Yarım kalan hayatlar
Elbet bir gün kardeş
Yine gelecek baharlar

Geçecek bu zor günler
Açacak zambaklar sümbüller
Karşıladi şehitleri
Mis kokulu güller

Kardeşim korkma
Yanıdayız
Kendini tek sanma
Bir millet arkandayız.

Kardeşlik

Bütün insanlar kardeştir deriz, peki nedir bu kardeşlik? Nedir bu kötü günde bile birbirimize sahip çıkmamızı sağlayan duygu? İnsanların birbiriyle kardeş olması için kan bağı gerekmez. Aramızda kan bağı bulunmayan insanlarla da biz kardeş olabiliriz. Kardeşlik o kadar kuvvetli bir duygudur ki karşımızdaki insanın canı tehlikede olduğunda veya yardıma ihtiyacı olduğunda canımızı hiçe sayıp, hiç düşünmeden yardım etmemizi sağlar. Kardeşimizin canı yandığında bizim de en az onunki kadar canı yanar. Bir kardeşimizin canı yansa biz bin kardeşimizin canı yanmış gibi üzülürüz.

Türkiye'de yaşanan son deprem felaketinde binlerce kardeşimizin canı yandı. Evleri, evlerini geçindirebilmek için çalıştıkları iş yerlerini, arabalarını en önemlisi ise yakınlarını kaybettiler. Onlar gibi deprem bölgesinde olmayan bizlerin bile onlarınki kadar canı yandı. Herkes elinden geldiğince onlara ya maddi ya da manevi yardımlarda bulundu. Şehirlerden yüzlerce yardım tırları depremlere yardım için gönderildi. Yüzlerce insan canlarını hiçe sayıp enkaz altında kalan kardeşlerini kurtarmak için deprem bölgesine yardıma gittiler. Aslında kimse bunları yapmak zorunda değildi "Bize ne onlardan" deyip sıcacık evlerinde oturabilirdi. Ama kardeşlik öyle güçlü bir duygu ki

deprem bölgesindeki kardeşimiz açken, evsizken biz sıcacık evimizde onların ne halde olduğunu düşünmeden rahat rahat yatamıyoruz. Daha küçücük yaşta, neyin ne olduğunu bilmeyen çocuklar bile oynamadığı oyuncakları, giymediği kıyafetleri depremlerde kardeşleri giyip biraz da olsa ısınabilsin diye gönderdiler. Maddi durumları iyi olmayanlar depremde zarar gören kardeşlerinin iyi olabilmesi için Allah'a dua ettiler.

Depremde kardeşlerimize yapabileceğimiz en güzel yardımlardan biri de onlar için dua etmek, Allah'tan sağlık dilemek. Maddi yardım kadar manevi yardım da bu zor günlerinde onlar için çok gerekli. İşte kardeşlik böyle güzel ve çok güçlü bir duygu. Bir insanın başka bir insanla kardeş olması için sadece kan bağına gerek yok, onun yerine sevgi bağı da bizim kardeş olmamızı sağlar. İnsanların kardeş olması için sevgi oldukça yeterli bir bağ.

Biz birbirimizi sevdiğimiz, koruyup kolladığımız, her koşulda birbirimizin yanında olduğumuz sürece ne olursa olsun aramızdaki kardeşlik hiçbir zaman bitmeyecektir.

İki İnsan Tek Yürek

Kalpleri üşürdü en çok, yine sarıp sarmalayan Ensar. Güneş tekrardan açar mı bizim üzerimize de? Dediler. Onlar gün ışığını yine kardeşinde buldular. Ensar kardeşinin yüzündeki gülümseme, sıcak bir gökyüzü gibi gelirdi muhacire. O tebessümün verdiği sıcaklık, kuşun yolculuğunun sonu olabilirdi ancak. Gelmiştir varacağı yere. Gövdesi kırılmış bir gülü, kim bağlayabilirdi ki tekrar toprağa? Hayat birden karanlığa gömüldüğünde, gökyüzündeki yıldızlar gibi yolunu aydınlatırdı kardeşinin ensar...

Ayrılık uzaklaştırır mıydı bizi birbirimizden? Ayrı koyar mıydı bizi zaman? İki ruh birbirini gerçekten çok severse asırlar geçse bile birbirini tamamlar. Ne aşlamaz mesafeler ne de geçmemek üzere kurulu bir zaman durabilir önünde. Asıl kalpleri ayıran insanların arasındaki değil ruhların arasındaki mesafe.

Renklerimsin sen benim. Siyah beyaz dünyama can veren renkler! Olmadığında hayatım olurdu anlamını yitirmiş kelimeler. Hangi hazine olabilir ki sana bedel? Canımdan bir parça, sırtımı yasladığım duvar.

Hayatımızdaki yeri en güzel olan insanlardan biridir kardeş. Beraber güldüğümüz, ağladığımız, paylaştığımızdır.

Kardeştik biz, yüreğinden tuttuk birbirimizin. Paylaştık elimizdekini de zor günlerimizi de. Bir olduk, birlik olduk, beraber olduk. Kalplerimizi birbirine bağlayan içimizdeki samimiyet oldu.

Yalnız kalmadı Muhacir, çünkü onun Ensar kardeşi vardı.

Gözler birbirine değdiğin de ne çok şey anlatırdı gözbebekleri. Herkes okuyamazdı içindikileri. İnsanı okumak, hiç görmediğim bir sokakta yabancılık çekmemek gibi. Duymaktı mezarlıkta yankılanan ölümlerin çığlıklarını. En çok konuşan gözlerdi her zaman. Kardeşimdi her baktığımda gören benliğimi. O benim, kusurlarımı örten gece, günümü aydınlatan güneşti.

Nasıl hiç görmediği birine kardeşim diyebilirdi ki insan? Önemli mi adı, sanı, nereden geldiği? Kardeşim dediğin hissettiğindir yüreğindeki. Onun canı yandığında, senin kalbin parçalanmalı. Kuşlar her güz geldiğinde terk ederlerdi yaşadıkları yerleri. Ancak gittikleri yerlerde sıcak gökyüzü ısıtabilirdi bedenlerini. Bazen evim dediğin yerde kapatırdı güneşin üstünü bulutlar.

KARDEŞLİK VE KAN BAĞI

Kardeş, aynı anne babadan dünyaya geldiğimiz, aramızda kan bağı olan kişidir. Yeri geldiğinde kardeş en yakın arkadaş, dost, hatta birbirine şefkatle yaklaşan bir anne, babadır.

Kardeşlik duygusu ise başka bir şeydir. Onda kan bağına gerek yoktur. Rastgele tanıştığımız lise ya da çocukluk arkadaşımız da bize kardeş olabilir ve o duyguyu hissettirebilir.

Kardeş ne yaparsa yapsın, ne kadar birbirine kızarsa kızsın ya da kırılırlarsa kırılısın günün sonunda yine sırtlarını birbirine dayar, birbirlerini affedebilir. Kardeşlik duygusuyla hareket etmek böyle bir şeydir. Bir insan kan bağı olup olmadığına bakmaksızın başka bir insana güçlü bir bağ hissediyorsa ona tamamen sırtını dönüp gitmez. Abla, abi... Kardeşler birbirleriyle çok anlaşamazlar. Bazen büyük bazen küçük tartışmalar yaşayabilirler. Bu tartışmalar unutulur gider. Kardeşimiz bizden kazağımızı istese vermez. Tüm cimriliğimizi ortaya koyup onunla uğraşabildiğimiz kadar uğraşırız. Fakat söz konusu sağlık gibi ciddi durumlar olduğunda hiç düşünmeden elimizden gelenin fazlasını yaparız. Yani çoğu zaman kardeşimizi sinir etmeyi sevsek de yine en büyük fedakarlıkları onun için yaparız.

Kardeşlik aramızda kan bağı olsun olmasın birine sonsuz güvenip, sevmek; ne olursa olsun yanımızda olacağını bildiğimiz birine sahip olmaktır. Böyle birine sahip olmak çok büyük nimettir. Birinin seni böylesine sevmesi daima yanında olması çok büyük bir ayrıcalıktır. İnsanız sonuçta elbette, yalnız olmamak ve bir kişinin bizi yargılamadan dinleyip, yanımızda olması güzel histir.

Rumeysa TURAN

KARDEŞLİK

Kardeş demek bir dost, arkadaş, empati ve fedakarlık demektir. Kardeşlik bir insanla aramızda kan bağı ya da akrabalığın yanında dostluğu, birlikteliği, dayanışmayı ve birisiyle kardeş kadar yakın olmayı gerektirir. Kardeş olmak için kan bağına gerek yok. Kardeşlik bir insanın iyi gününde, kötü gününde her anında yanında olmaktır. Aralarında hiçbir bağ bulunmayan kişiler birbiri için empati yapabiliyorsa ya da birbirleri için iyi, güzel şeyler isteyip o kişi mutlu olunca kendisi de mutlu olabiliyorsa gerçek kardeşliği yakalamıştır.

"Mü'minler birbirlerini sevmeye, birbirlerine karşı sevgi ve merhamet göstermeye tek bir beden gibidir. O bedenin bir organı acı çektiği zaman, bedenin diğer organları da uykusuzluk ve yüksek ateş çekerler."

Bu konuya ülkemizden ve dünya genelinden verilebilecek sayısız örnekler vardır. Son depremde, bölgedeki insanlarla hiçbir bağımız olmamasına rağmen, onlar için endişe ettik, üzüldük hatta giysilerimizi, paramızı ve en küçüklerimizde belki en sevdiği oyuncaklarımızı oradaki kardeşlerimize hediye ettik. Deprem bölgesindeki kardeşlerimizden güzel haberler aldıkça mutlu olduk. Bunları yaparken oradaki insanlar ile aramızda biyolojik bir bağımız yoktu.

Kardeşlik, kardeş bildiğin kimseyle her anını paylaşmak, birlikte gülüp birlikte ağlamak, yeri geldiğinde derdiyle dertlenmektir. Çıkarları için yakın davranıp sonra işi bitince unutmamalı insan. Her koşulda yanında olup ona maddi ve manevi destek olmalı. Kendisi için istediğini kardeşim diyebildiği kişi için de isteyebilmeli. Yanında olamasa da varlığını hissettirmeli.

Aişe Didar İŞGÜDER

KARDEŞLİĞİN UYANIŞI

Ayakta duramıyorlardı
Yaşlı, genç çoluk çocuk
İşte o gün anlamışlardı
İnsanlara değer vermeyi
insanlarla bir ve beraber olmayı
Kardeşlik duygusunu
O anlatılamayan günden sonra
Kardeşlerimizle kenetlenmeyi
Birimiz olmadan yaşayamamayı
Anlamıştık o gün
Kalbimizin kardeşlerimizle attığını
Duygumuzu kardeşlerimizle paylaştığımız
Onlar olmadan bir hiç olduğumuzu işte o gün anlamıştık

Yıldız KANDEMİR

DEPREMZEDE ŞİİRİ

10 İlin felaketi
Vurdu hepimizi habersizce
Bir hafta atlatamadık
Kâbus o gün başladı

Yardım etsek biraz
Yaralarımızı sarsak
Bu dünya gelip geçici
Yardım olmazsa hayat olmaz

Duysun tüm dünya
Yardımanız geç kalmasın
Enkazın altında can var
Kurtarmazsak olmaz

Felaketler hiçbir zaman bitmez
İnsanlık ibret almaz
Yarının ne olacağını bilemeyiz
Vicdanımız sızlamadıkça

Fuat Çelebi ÇELİK

O GÜN

6 Şubat pazartesi
Korkuyla uyandık o gün
Şiddetli bir depremle
Kaçmaya çalıştık o gün

Titreyen ellerle
Ağlayan gözlerle
Nedensizce bir yerlere
Koşmaya çalıştık o gün

Anne, baba, abla, kardeş
Hepsinde aynı telaş
Enkazların başında
Yağmurda bekledik o gün

Herkeste bir çaresizlik
4.17'den kalan halsizlik
Belki daha erkendi ama
Hayatı sorguladık o gün

Emine Nur KARACAN

Mustafa Kutlu Eserlerinde

birlik-beraberlik

Beraberliğin en çok imgelendiği bir diğer kitap Hayat Güzeldir isimli kitaptır. Bu kitapta da daha önce olduğu gibi çok fazla karakter var. Genel olarak yazarın tüm kitapları böyle. Bu kitapta da yoksulluk izlerini çok fazla görebiliyoruz. Arkadaşım size bahsedecek zaten. Bu insanlar bir araya gelip resim, müzik, yazı ve bunun gibi her şeyi yapıyorlar. Kimisi bir alanda gelişip gidiyor, kimisi kendi safında kalıyor. Birbirlerini seven insanlar oluyor. Maddi durumları iyi olmadığını için evlenemiyorlar. Sonra herkes bir araya gelip birbirine destek oluyor ve sorunun altında kalkıyorlar. Bu kitapta her ne olursa olsun, zorluk olsun, sıkıntı olsun bir arada oldukları sürece yük omuzlarına pay edilmiş oluyor ve böylece yükün altında kalan olmuyor.

Sizlere değinmek istediğim nokta, Mustafa Kutlu eserlerinde çok küçük hatta belki fark e dilmeyecek şekilde olaylarına beraberliği gizlemiş durumda. Beraberliğe hemen hemen her eserinde denk gelmemizin sebebi halkı gözlemlerken, halkın içinde bulunurken dikkatini çekiyor olması.

Gelelim diğer kitabımız olan Ya Tahammül Ya Sefer adlı kitabına. Bu kitapta da yazarımız birlik beraberliğe çok önem vermiştir. Birlik beraberlik konusunun en çok görüldüğü kitap bu olabilir. Arkadaşlarımızla tartışırken en zevk aldığımız kitaptır bu kitap. Bu kitapta o kadar ince ayrıntılar var ki okurken yazılar su gibi akıp gidiyor. Birlik beraberlik konusunu çok iyi işlemiş yazar. İsterseniz size kısaca kitap hakkında bilgi vereyim.

Ya Tahammül Ya Sefer kitabı, yakın geçmişimizde insanların nasıl bir araya geldiğini anlatıyor. Bu kısmı okurken çok ince detaylarla karşılaşacaksınız. Uzun süre aklınızdan çıkamayacak. Bu böyle devam ederken bu toplumların nasıl dağıldığından bahsedecek kitap. Hak edenlerin bir arada kaldığı, hak etmeyenlerin ise bir tarafa savrulduğundan bahsediyor. Bu birlik beraberliği hak etmeyen insanların kişilerin, kişiliklerinin nasıl değiştiğinden bahsediyor. Burada da çok fazla ayrıntıyla iç içe kalacaksınız. Bu kitabın aslında bize vermek istediği mesaj, ikiyüzlü olan insanların hiçbir zaman hak etmediği yerlere gelecek olmasıdır. Ama hak edenlerin ne kadar zorlukla karşılaşsın karşılaşılsın, her ne olursa olsun en güzel yerlere gelmesinden bahsediyor. Mesajında çok fazla birlik beraberlik kelimesine değinmedim. Bunun sebebi

yazar birlik beraberliği çok ince işlemiş olmasıdır. Okumanızı tavsiye ederim. Çok ders alacaksınız bu kitaptan.

Mustafa Kutlu birlik beraberliği en iyi şekilde okuyucuya sunan bir yazardır. Yazarın kitaplarında en sevdiğim nokta ise kitaplar hep şaşırtıcı bir sonla bitiyor. Son sayfada yazar öyle bir cümle kuruyor ki kitap harika bir lezzet alıyor.

Örneğin Mavi Kuş isimli eserinde. Bu kitap çok şaşırtıcı bir sonla bitmişti. Hiç öyle bir şey tahmin etmemiştim. Yazar bazı kitaplarında bizlere ters köşe yapıyor. Zaten okuyanlar ne dediğimi anlayacaktır. Her kitapta olduğu gibi doktor karakterine burada da değinmiş yazar. Bir kasaba var. Herkes birbirini tanıyor, ediyor. Çok tatlı bir kasaba, hatta kasabanın adı Şirintepe idi. Bu kasabada sadece bir otobüs var. O da mavi kuş diye adlandırdığımız bir otobüs. Bu otobüsü kasabada bilmeyen yok. Adı dilden dile dolaşıyor. Bir grup yolculuğa çıkmak istiyor. Başka otobüs yok. Bir araya gelip bu otobüse biniyorlar. Doktor Kenan, Bilal gibi karakterlerimiz de bu otobüsün içinde. Otobüs kalkıyor. Zaten ne kadar hızlı olabilir ki otobüs. İlerde trene yetişmek için çabalıyor. Şoför arabayı sürerken içerdeki insanlar birbiriyle tanışıyor. Herkes kendi hayatından bahsediyor. Kasaba küçük olduğu için herkes birbirini tanıyor. O yüzden çok zorluk çekmiyorlar, zaten önceden kasabalar büyük olsa bile hatta büyük köylerde bile insanlar hep birbirlerini tanımış, işte bu da birliğin, beraberliğin bir sonucudur aslında. O kadar güzel fedakârlıkları var ki okurken ben bile bunu yapmam diyorsunuz. Mustafa Kutlu eserlerinin hepsi çok kaliteli kitaplardı. Nur adlı kitabı olsun, Sevinci Bulmak olsun hepsi çok güzeldi. Umarım size de okumak nasip olur.

Sözümü bitirmeden önce son bir şey söylemek istiyorum. Arkadaşlar, sevdiğimizimizin kıymetini bilelim. Ne olursa olsun hep bir arada olmaya çalışalım. Hayat çok kısa. Bazen bir yerde patlak veriyor ve keşke daha fazla onunla konuşsaydım daha fazla zaman geçirseydim diyerek pişman oluyoruz. Her fırsatta annemize babamıza onları sevdiğimizi söyleyelim. Onlar bizim için uğraşıyorlar. Bir araya geldiğimizde yapamayacağımız hiçbir şey yok. Bunu unutmayalım. Demin de dediğim gibi hayat sürprizlerle dolu.

Mustafa Kutlu Eserlerinde

köy-kent çatışması

Köy kent çatışmasının en büyük sebebi ülkelerin kentleşme göç durumlarının başlamasıyla oluşmuştur. Toplumsal değişimin bir sonucu olan göç, “iktisadi, sosyal ve siyasi sebepler yüzünden insanların, toplulukların yer değiştirmesi” olarak tanımlanır. Dünya üzerindeki göçler, tarihin en eski çağlarından bu yana varlığını kesintisiz olarak devam etmekle birlikte, Sanayi İnkılabından sonra daha da hızlanmıştır. 1950 sonrası kentleşmenin hızlanması ile birlikte Anadolu'da kırdan kente doğru yoğun göç yaşanmıştır. Bu göçlerin çeşitli nedenleri vardır.

Ekonomik, teknolojik, psiko-sosyal gibi. Ancak sanayileşme sürecini sağlıklı bir şekilde atlatamadan kentleşmeye çalışan ülkelerde olduğu gibi Anadolu'daki kentleşme hareketi de sorunlar oluşturmuştur. Köyden kente göç eden Anadolu insanları ile kentte yaşanan modern hayat bambaşkadır. Anadolu insanları gelenek ve göreneklerini kente göç sonrasında da devam ettirmiştir. Bu nedenle modern hayat insanları ile Anadolu insanları arasında büyük bir fark vardır. Başlarda anlaşamaları da zaman geçtikçe herkes uyum sağlamaya çalışmıştır. Bu yüzden, birçok sanatkâr gibi Mustafa Kutlu da Anadolu'nun toplumsal değişim ve dönüşümün bir parçası olan kırdan kente göç konusunu, hikâyelerinin ana temalarından biri olarak ele almıştır. Mustafa Kutlu'nun hikâyelerinde göçün akış yönü genellikle kırdan kente iken, bazı hikâyelerde bu durumun tersine olarak bazı göçler de kentten kıra doğru olmuştur. Söz konusu durum, bazı hikâyelerinde zorunlu, bazılarında ise keyfi sebeplerden dolayıdır. Mustafa Kutlu'nun da çeşitli yazı ve röportajlarında dile getirdiği gibi hikâyelerinin odak noktasında genel anlamda Anadolu'nun toplumsal değişimi; özelden ise köy ve kasaba değişim ve dönüşümü meselesi yer

almıştır. Köyden kente göç sonrası değişen değer yargıları yüzünden Kutlu, kentlere ve kent yerlerindeki ilişkilere iyi gözle bakamayan yazarlardandır. Bu yüzden hemen hemen bütün eserlerinde köy-kent çatışması vardır. Kutlu'ya göre kırsal yerleşimler iyiliğin, doğruluğun ve saflığın simgesiyken kentler; kalabalığın, hırsın, düzenbazlığın ve kötülüğün sembolüdür.

Anadolu insanı ile modern hayat arasındaki farklılıkların sebebi olan köy/kent göçleri Kutlu'nun birçok hikâyesinde yer almıştır. Özellikle; Beyhude Ömrüm, Mavi Kuş, Sır, Yokuşa Akan Sular, Yoksulluk İçimizde adlı kitaplarında daha fazladır. Mustafa Kutlu'nun köyden kente doğru olan göçleri ele aldığı kitaplar haricinde bir de tersine göçleri ele aldığı kitaplar vardır. Tersine göç sebepleri şehrin hengâmesinden uzaklaşmak için yapılan göçlerdir. Örnek olarak Uzun Hikâye kitabını verebiliriz. Bu kitapta; Pelvan Sülüman'ın hayvan beslemesi ve sebze yetiştirmesi köy kültürünün göç ile şehre taşındığının kanıtıdır ve aslında Anadolu insanının kente göçünden sonra ne kadar modern hayata uyum sağlamaya çalışsa da yine de içindeki bazı durumlar tam olarak modern hayata uyum sağlayamadığını gösterir. Anadolu her ne kadar yatırımlarını sanayi ve hizmet sektörüne kaydırmış olsa da, hâlâ geleneksel tarım toplumunun genlerini bünyesinde barındırdığından eğilimi bu yöndedir.

Kutlu'nun eserlerinden şu sonucu çıkarabiliriz: Türk toplumu kentten kıra tersine göçü hızlandırıp değerlerin ölmeye başladığı kentlerden kaçarak asıl vatani köyüne kavuşmuştur.

Kısacası köy ve kent yaşamı arasında sürekli farklılıklar olacaktır.

Mustafa Kutlu Eserlerinde

hayat zorlukları

Sizin hiç zorlu geçen bir hayatınız oldu mu? Oysaki Mustafa Kutlu o zorlu geçen hayatı her karakterinde bizlere yansıtıyor. Kimin de aşk acısı, kimindeyse yoksulluk öne çıkıyor ama hiçbir karakteri bundan gam yemiyor, her zaman ne yaşarlarsa yaşasınlar bunun arkasında duruyorlar. Bir insan bir zorlukla baş başa kaldığında tutunacak bir dal ister. Bazıları arkadaşlarını, bazıları ailelerinden destek alırlar, bazılarıysa kendi kabuğuna çekilir. Kimsesi olmaz, hayatın zorluklarıyla tek başına yüzleşmek zorunda kalır. İşte o zaman olayları kendi içinde yaşamaya başlar.

Örneğin benim Kutlu'nun en sevdiğim kitabı Tahir Sami Bey'in Özel Hayatında Tahir Sami aksi ve kısıncık ablası Nebahat tarafından kısıtlanarak büyümüştür, bu yüzden evden çıkamaz, hatta hiç arkadaşı olmamıştır. Ayrıca okulda da dışlanmaya başlar. Tahir Sami askere gittiğinde babası fenalaşır ve vefat etmiştir, fakat Tahir Sami onun cenazesine anca yetişir. Babasını vefatından çok etkilenen annesi de bir süre sonra yataklara düşer. Bu peş peşe olanlar sebebiyle Tahir Sami bunalıma girer ve bir devlet dairesinde memur olarak çalışmaya başladığında bunalımından anca çıkar. Tahir Sami bir gün kitaplar ile tanışır ve onları gün geçtikçe daha çok hayatının parçası olarak görür. Nebahat bir gün çok kızar ve Tahir Sami'ye ya kitaplarını atacaksın ya da kitaplarını da alıp buradan gideceksin diyerek onu evden kovmuştur, oysaki Tahir Sami o zaman bile kitaplarına tutunur ve onları da alıp içinde kimse kalmayan devlet dairesinde yaşamaya başlar. Kutlu burada Tahir Sami'nin her şeyden kitaplara sığınarak kaçtığından bahsetmiştir.

Başka bir kitabında ise tren istasyonuna götüren Mavi Kuş'ta geçen uzun ve zorlu yolculuğu anlatır. Bir sürü farklı kişilik ve geçmişe sahip olan insanların tren istasyonuna gitmek için bindikleri Mavi Kuş'ta yolculuk boyu engebeli yolla ve sorunlarla karşılaştıkları bir yolculuğa çıkıyorlar. Bir başka kitabında bir tesisin temeli atılmak istenmektedir. Belediye başkanı Şemsettin

Bilen'in öncülüğünde temeli atılacak bir tesisin töreni hazırlanmaktadır. Her şey hazırlanmış, törende konuşacak kişiler konuşmaya başlamıştır. Bakan konuşma yapmak için kürsüye çıktığında yağmur yağmaya başlamıştır ve arkasından bir kıyamet kopmaya başlar. Bir yandan tribün çökerken bir yandan ise Deli Dere taşmaya başlar. Böylelikle o karmaşadan sonra geride ne halk ne protokol ne de temel kalmıştır. Tesisin temelini atılmasında görev alan herkes temelle uğraşırken çok zorlanmalarına rağmen bir sonuca varılmamıştır.

Size bahsetmek istediğim son kitap Uzun Hikâye. Kitap Ali ve Münire'nin birbirlerine âşık olmasıyla başlar fakat Münire'nin ağabeyleri onun zengin birisiyle evlenmesini istedikleri için nu ilişkiyi onaylamıyorlar hatta bunu duyunca Münire'yi dövüyorlar. Ali Münire'yi dövdüklerini öğrenince kaçmaya karar verirler ve kaçarken Ali Münire'nin ağabeylerinin sinemasını yakıyor ve bir tren vagonuna atlayıp kaçıyorlar. Hayatları bu vagona geçiyor. Münire oğlu Mustafa doğduktan sonra vefat ediyor ve Mustafa ve Ali tek başlarına kalıyorlar. Uzun bir süre şehir şehir gezerken son gittikleri yerde uzun bir süre kalıyorlar. Babası orda haksız yere içeri atılınca Mustafa da artık onu da orda uzun süre tutmayacaklarını anlayınca bir tren vagonuna atlayıp başka şehre gitmiştir. Böylece bu uzun hikâye başında başladıkları vagon yolculuğu ile tekrar bir vagona son buluyor. Son olarak size anlattıklarımı kısaca özetlemek istiyorum.

Bahsettiğim her kitapta karakterler kendilerince başkalarının anlayamayacakları zorluklar çekiyorlar. En başta da söylediğim gibi bütün karakterler asla pes etmiyorlar ve kendilerince önemi buldukları şeylere tutunarak bu zorluklara göğüs geriyorlar. İşte bizlerde böyle olalım, önümüze ne zorluk çıkarsa çıksın bizler daha inatçı olup o zorluğu geride bırakalım ve önümüze bakalım.

Mustafa Kutlu Eserlerine

umumi bir bakış

Yazarımızın eserlerinde öne çıkan hususlardan biri de zorlaşan hayattır. Kutlu'nun karakterleri acıya atılmaktan, acı çekmekten çekinmiyorlar. Hepsinin meşrebinde kalenderlik büyük bir yer tutuyor. Bu, bize Kutlu'nun da böyle bir ruha sahip olduğunu gösterebilir. Çoğu romancının karakterleri, kendi duygularının yansımalarıdır. Zaten roman karakterlerine bu yüzden yakınlık duyuyoruz. Onları yazarlar da insan. Hele ki Mustafa Kutlu gibi içimizden biri olunca o karakterlerin hissiyatına ortak olmamak zor.

Mustafa Kutlu'nun kitaplarını okurken bazı çatışmalara tesadüf ediyoruz. Bunların arasında “köy / kent” çatışması öne çıkıyor. Mustafa Kutlu şehirli insanların içinde bir hinlik olduğunu, köylülerin ise safderûn olduklarını düşünüyor ve bize hikâyelerinde dalkavukları da, hainleri de, iyi niyetli şahsiyetleri de gayet âgâh bir tarz ile anlatıyor. Bundan, Kutlu'nun her tipten insanla muhatap olduğu çıkarımını yapabiliriz.

Kırdan kente göçenlerin geleneklerini şehirlere götürdüklerinden hikâyelerinde dem vurur Mustafa Kutlu. Gerçi, müellif, bundan sadece hikâyelerinde değil denemelerinde de bahsediyor. Meselâ “Akasya ve Mandolin” adlı kitabında -ki en sevdiğim üç kitabının biridir- şehirlere muhaceret eden ailelerin yerde yemek yeme âdetini terk etmediklerini bize bildiriyor. Emsali saymakla bitmez.

Mustafa Kutlu, eserlerinde birlik ve beraberliğin bizim için terk edilemez değerler olduğunu bize telâkki ettirmeye çalışıyor. Şubat ayında başımıza gelen afet hasebiyle birlik ve beraberliği gayetle hissettik ama bunları hissedebilmek için illaki bir afete ihtiyacımız

olmamalı. İnsan; sadece evi olduğu, sağlıklı olduğu için değil, sevdiği insanların sıcaklığını hissedebildiği için de şükür edebilmeli. Ama herkesin imtihanı farklı tabii ki, Allah'ın işine karışılmaz.

Mustafa Kutlu'nun “Tahir Sami Bey'in Özel Hayatı” adlı kitabında Tahir Sami'nin yetiştirilme tarzından ötürü tanıştığı insanlarla bir yakınlığı olsa da onlarla birliği, beraberliği olamadığını görüyoruz. Bundan ötürü Tahir Sami Bey fizik dünyadan çok kendi iç dünyasında -şahsi kabuller dünyasında- yaşıyor.

Kıtapta geçen “Kitaplar bazen insanlardan daha iyi dost oluyor. Ama hangi kitap bir insanın yerini tutabilir?” Sorusu, daha doğrusu seslenişi, Tahir Sami'nin şahsiyetini anlamamıza epey bir katkıda bulunuyor.

Kutlu, eserlerinde “aile” kavramını irdeliyor ve bu kavramın ne ifade ettiğini idrak etmeye çalışıyor. Bize, doğru bulduğu aile yapısını anlatmaya çalışıyor. Bunu bazı zamanlar okuduğunda insanı gülümseten, bazı zamanlar ise okuduğunda insanı düşündürecek cümleler kurarak yapıyor. Mustafa Kutlu'nun yazdığı ailelerde kendi ailesinden birtakım izler elbette olmuştur. Bir aile ferdinden -hatta akrabalarından da- birçok karakter çıkarmıştır belki de. Burada mühim olan şey Kutlu'nun aldığı terbiye. Terbiye edilişyle beraber umudunu yitirmemeyi öğrendiğini zannedebiliriz. Çoğu insan aldığı terbiyenin dışına çıkamaz davranışlarını sergilerken.

Fikriyat, mütemadiyen değişmeye mahkûmdur lâkin hissiyat ancak kişinin gönlündeki büyük değişimler sonucunda değişir.

Mustafa Kutlu Eserlerinde **birlik-beraberlik**

Kutlu'nun eserlerini okurken fark edilebilecek ilk şeylerden biri yazarın hikâyelerinin hayatın içinden olduğudur. Bu bağlamda hayatla iç içe eserler veren bir yazarın kendi hayatı da bu eserlere bir köşesinden dokunmuş olsa gerek. Demek istediğim şudur ki eserlerinde aile temasına sıklıkla yer veren Kutlu'nun kendi ailesi de eserlerdeki ailelere ve onların yaşantılarına ilham kaynağı olmuştur. İşte bu yüzden yazıma Kutlu'nun ailesini tanıtmakla başlamak istedim.

Kutlu, kendisinin harika bir yer diye tanımladığı Erzincan'ın Iliç ilçesinde 6 Mart 1947'de nahiye müdürü Nurettin Bey ile Sulhiye Hanım'ın oğlu olarak dünyaya gelmiştir. Ailenin tek çocuğu olan Kutlu'nun üç ablası be bir kız kardeşi vardır. Ailesi ilmiye sınıfından olup babası rüştiye tahsillidir ve görevini Anadolu'nun çeşitli vilâyetlerinde yerine getirmiştir. Kutlu'nun ilk çocukluk yılları da babasının tayinleri sebebiyle çeşitli vilâyetlerde geçmiştir. Hatta gittikleri vilâyetlerin birinde ev bulamazlar da istasyon kenarındaki bir dinlenme evinde kalırlar.

İstasyon kenarı, bilinmezlik, bir ailenin birbirine tutunma çabası... Belki de "Uzun Hikâye" kitabını okuyanların yüzünde ufak bir tebessüm oluşturabilmiştir bunlar. Ali isimli bir adam Münire isimli güzel bir kadına tutulur da ailesi izin vermeyince beraber kaçarlar. İstasyon kenarında bir vagona yerleşir ve beraber bir aile kurarlar. Bir oğulları olur ve adını Mustafa koyarlar. Mustafa daha fazla büyümeden Münire'yi kaybederler. Bir tek babası kalan Mustafa annesinin yasını sindiremeden yeni yeni dertler gelir başına. Savcının kızı Ayla'ya aşık olur da yine taşınmaları gerekir ve sevdiği kıza açıklamadan o şehirden de giderler. Mustafa her acıyı içine atmak zorunda kalır ve babasıyla bir başına hayata tutunmaya çalışır. Ana karakterin adının da Mustafa olduğunu göz önünde bulundurarak Kutlu'nun hayatını eserine biraz olsun aksettirdiğini düşünüyorum.

Kutlu eserlerinde bize çoğunlukla örnek alınması gereken bir aile formunun tanımını yapmaya çalışmış.

Dertleri başından aşkın bir sürü ailenin birbirine bağlı kalmalarının öyküleri bunlar. Bu dert kimi zaman Mavi Kuş'ta ağır hasta annelerinin mavi minibüsle hastaneye götürülüşünü izlerken minibüsün ardından ağlayan o çocukların çırpınışlarıdır. Kimi zaman ise felçli babasına bakabilmek için çalışan annesine yardım etmek için birkaç kuruş ekmek parasına yağmur, kar demeden Rüzgârlı Pazar'ın üst geçidinde çakmak, balon vesaire satıp umudunu kaybetmeyen Duran'ın üşüyen elleridir. Umudunu kaybetmemek, belki de bu çağda yapmayı en çok unuttuğumuz şeylerden biri bu. Hem ne demişti Duran? "*Öyle değil mi abi? Umudunu kaybetmemek lâzım, umut fakirin ekmeği.*"

Keşke her aile mutluluğunu sürdürebilse ama tabiki hayatın da bazı gerçekleri var ve herkes mutlu olamıyor bazen. Meselâ "Sevincini Bulmak" adlı kitapta yazar ana karakterin birkaç nesil öncesinden anlatmaya başlıyor. Her nesilde bir yuva kurup mutlu bir hayat sürüyor hepsi. Ama ana karakterimiz çok çalkantılı bir hayat yaşıyor. Kitabın adına da yeniden değinecek olursak ana karakterimiz sevincini, yani mutlu olabileceği o hayatı bulmaya çalışıyor. Ve bu yolda acıların ardı arkası kesilmiyor. Benim burada dikkatimi çeken bir nokta var. Her nesildeki aile büyükleri görücü usulüyle evlenmiş. Ve hepsi çok mutlu bir hayat sürdürüyor. Belki burada yazar bize görücü usulüyle evliliği tavsiye etmiş olabilir.

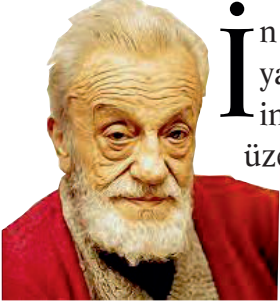
Aile eserlerde her şeye rağmen ayakta duran şey oldu. Ya da belki de o insanlar tartışmak yerine bazen geriye bir adım atıp geçinebilmeyi ve aile huzurunu korumayı kendi fikirlerine tercih ettiler. Günümüzde de artan boşanma sayılarının en büyük nedeni de geçinememek değil mi zaten? Bazen kendileri için değil herkes için en iyi en iyisi olanı yapmaya çalıştılar. Orada bir çocuk var, belki ailesinin maddi durumu iyi değil. Belki o dertler ömrü boyunca yakasını bırakmayacak ama o çocuk ne yaşarsa yaşasın ayakta kalabilecek. Çünkü o çocuk her şeyini kaybetmiş olsa bile onun bir ailesi var ve ailesi onu çok seviyor...

Necip Fazıl Eserlerinde

karakterlerin

öze dönüş yolculuğu

İnsan fıtrat üzere yaratılmıştır. Fıtrat gereği her insan iyilik ve güzellikler üzerine dünyaya gelir. Ancak sonrasında iyiyi veya kötüyü seçmek insan iradesine bırakılmıştır. İki seçenek söz konusudur.

İnsan ya fıtrat üzere bir yaşam sürüp huzura erer ya da fıtrata ters bir yaşantı sürerek tatmin olamadığı, hep arayış içinde olduğu bir yaşam sürer ve ömrü boyunca huzura ulaşamaz. Bazıları da vardır ki bu arayışlarına bir yanıt bulur ve özünde olana dönmeyi seçer. Bu bazılarının içine Üstad Necip Fazıl' da dâhil edebiliriz.

Necip Fazıl'ı İslami çizgide eserler veren, fikirde ve eylemde dine hizmet etmiş bir kişi olarak tanıyoruz. Ancak kendisinin bu konuma gelmeden önce tam zıttı bir yaşantı sürdürdüğünü de bilmekteyiz. Bundan dolayıdır ki Necip Fazıl'ın hayatından ve eserlerinden bahsederken hep bir öncesi sonrası karşılaştırması söz konusudur.

Üstad, bahsediyor olduğum değişimi de bütün ayrıntılarıyla anlatıyor olduğu O ve Ben adlı otobiyografik eserinde bu tarz bir karşılaştırmayı kendisi de yapmıştır. Bu eserinde hayatını hocası Abdulhakim Arvasi'yi "Tanımadan Önce" ve "Tanıdıktan Sonra" olarak iki dönemde ele almış, hocası ile tanışmadan önceki bohem yaşantısına ve sonrasındaki yaşantısına farklı başlıklar altında yer vermiştir. Necip Fazıl'ın bu değişimi

bakıldığında her ne kadar iki uç nokta arasında gerçekleşmiş gibi gözükse de fikrimce bu böyle değildir. Çünkü küçük yaşlarından itibaren aradığı ve hep eksikliğini hissettiği şeyleri bulmuştur aslında, yani bu değişimin sinyalleri onda hep mevcuttur. Yolculuğunu öze dönüş yolculuğu yapanda budur. Kendisinin "O ve Ben" eserinde yer alan "Hayatım, başından beri muazzam bir şeyi bulmanın cereyanı içinde akıyordu. Şu veya bu miskin vesilenin hassasiyeti içinde birini arıyordum." sözleri de bu düşüncemi kanıtlar nitelikte.

Kendisinde meydana gelen bu değişimin izleri eserlerinde yer verdiği karakterlerinde de fazlasıyla görülmektedir. Karakterlerinde meydana gelen bu değişimi ikiye ayırarak inceleyim:

İlk olarak kendi hayat hikâyesinin yansıdığı karakterleri ele alalım. Bu yansımanın en bariz örneği Aynadaki Yalan romanındaki Naci karakteridir. Naci bir üniversitede felsefe asistanı olarak çalışmaktadır. İçinde bulunduğu cemiyet hayatının ona yabancı gelmeye başlamasıyla kendi içine çekilir ve bir arayışa girer. Bu arayış sonunda tasavvuf ile tanışır, fikrinde ve yaşantısında birçok değişiklik meydana gelir. Naci'nin karakterinde zamanla meydana gelen şekillenmeler gözümüzde adeta Necip Fazıl'ın portresini canlandırmaktadır. Naci'nin öze dönüş yolculuğu bakıldığında Üstad'ın yolculuğu ile benzer birçok unsuru barındırmaktadır. Naci'nin felsefeyle ilgilenmesi, arayışları sonucunda İslam ile huzur bulması gibi.

Benzer diğer bir değişim bahsi de Ahşap Konak isimli tiyatro eserindeki Yüksel karakterinde söz konusudur. Yüksel'in değişimin ayrıntılarını fazla görmesek de ailesinin sürdüğü eğlenceden ibaret yaşantıdan sıyrılıp daha anlamlı bir hayat arayışıyla o n l a r d a n

uzaklaştığını görüyoruz. Yüksel'in hikâyesi ile Necip Fazıl'ın hikâyesini karşılaştırdığımızda ise benzer iki unsur yine dikkatimizi çekiyor. Yol gösterici bir dede figürü ve maneviyata yönelerek huzuru bulma...

İki karakterde ortak olarak gördüğümüz bir husus da yolculuğa vesile olan insanlar tanınmalarıdır. Naci tanıdığı bir köylü kızı ve babası vesilesiyle, Yüksel'de Eyüplü aktar ve kızı vesilesiyle bu yolculuğa atılmıştır. Üstad'ın yolculuğuna bakacak olursak onun yolculuğu da hocası Abdülhakim Arvasi ile başlamıştır. Bu da hayatının eserlerine yansımalarının bir örneğidir.

Karakterlerinde meydana gelen bir diğer değişimin ise karakterlerin başlarına gelen ders verici nitelikteki olaylar sonucunda olduğunu görüyoruz. Bu eserlerinde en dibe batıp oradan yeniden yükselmeye tanık oluyoruz.

Bu bahse verilebilecek en güzel örnek ise Reis Bey isimli

tiyatro eserinde esere de isim olan Reis Bey'in hikâyesidir. Reis Bey oldukça acımasız, kanunlara son derece bağlı bir Ağır Ceza hâkimidir. Yanlış bir karar vermesiyle ve bu karardan duyduğu pişmanlık vesilesiyle ters yönde bir karakter değişikliği yaşar. Acımasız bir insandan merhametli bir insana, kötünden iyiye bir değişim... Yani yine bir özünde olana dönüş hikâyesi...

Yine tiyatro eserlerinden olan Para'da yer alan Üstad'ın "O" diye adlandırdığı başkarakterin değişimi de yaşadığı bir olay vesilesi ile olmuştur. O maddi menfaatleri her şeyin üstünde tutan bir kimsedir. Bir gün yaptığı tefecilik yüzünden halk, patronu olduğu bankayı yağmalamaya gelir ve yağmalama sırasında O'yu öldürmek yerine o gün bankada bulunan benzerini öldürürler. O'nun tüm ailesi ölen kişinin benzeri olduğunu bildiği halde miras için O'yu ölmüş kabul ederler. Bu olay sonucunda O bunun kendisi yüzünden olduğunu fark eder ve madde âleminden çıkıp mana âlemine yönelir.

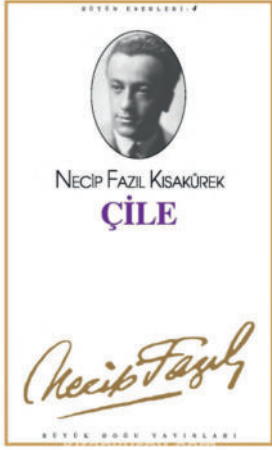
Bahsetmiş olduğum bütün karakterlerin ortak noktası kötünden iyiye olan yönelişleridir. İnsan yaratılış itibariyle iyidir. Sonrasında kötüyü tercih etmiş bile olsa her zaman iyi olanın eksikliğini hisseder ve iyi olanı arar. Çünkü insan ne kadar bozulsa da özü her daim iyi kalır. Kimisi bir bataklık içinde çarpınarak hayatını geçirir. Kimisi arayışlarına bir yanıt bulur ve içindeki iyiye, özüne yeniden kavuşur. Kimisi de vardır ki içinde bulunan iyiliği hiç kaybetmemiştir. Dilerim bizler özünü, içindeki iyiliği kaybetmeyenlerden oluruz.

Seyyit Abdülhakim ARVASI

Necip Fazıl Şiirlerinde

gizem unsurları

Üstad, Çile adlı eserine kendini takdimi ile şu şekilde başlamakta:

“Üstün idrak müessesesi şiir, ilk borç olarak, elinde kâinat sırlarının anahtarı, O'nun hilkat sırrının ve Kâinat Efendiliği makamının eşliğinde dize gelecektir.

Şiir bu mukaddes eşğin süpürgesi; şair de boynundaki süpürücülük borcuyla insanoglunun en yüksek rütbelilerinden birisi...

Ben, bu rütbelerin en yükseği içinde, O'nun ümmetlik liyakatinin en alçak ferdi olarak, o mukaddes eşğin süpürücüsüyüm!

Kendimi böylece takdim ederim!”

Necip Fazıl'a göre şiirin usulü, mutlak hakikati ararken şiirin en muhteşem ve karmaşık yapısında bazen düğümleri çözerek bazen de yepyeni düğümler atarak kavranabilmektedir. Üstad, bu görüşü ile eserlerinde gizeme oldukça önem vermiş şiirlerinde düşünmeye ve anlam arayışı içine girmeye sebebiyet vermiştir.

Şiir'i “Allah'ı sır ve güzellik yolundan arama işi” olarak tanımlamış, “En büyük gizli, Allah'tır ve şiir üstün manasıyla sadece Allah'ı arayan bir alet...” cümleleriyle de gizem hususuna açıklık

getirmiş, şiirin gayesini göz önüne sermiştir.

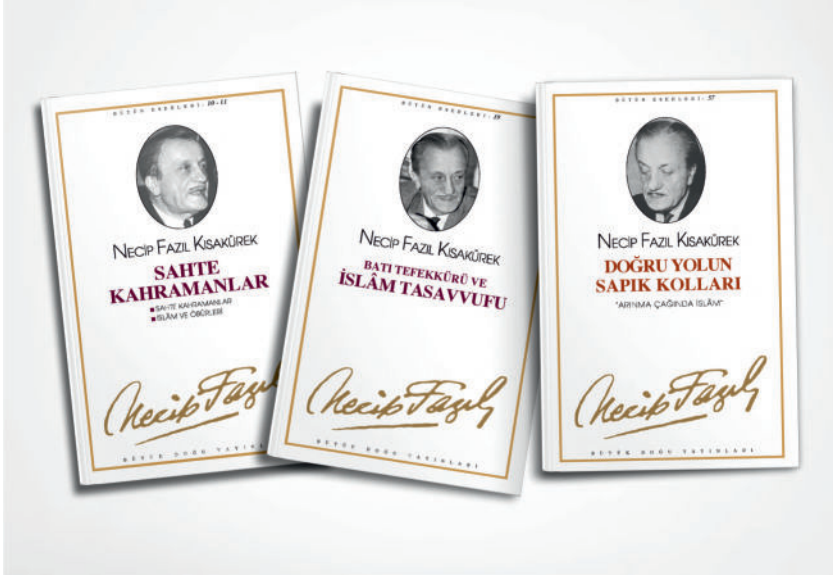
Karacaahmet şiirinde ise sırra şu şekilde değinmiştir:

“Mezar, Mezar, varlığa yol veren geçit, yokta...
Onda sırların sırrı: Bulmak için kaybetmek”

Necip Fazıl'ın eserlerinde gizeme verdiği önem oldukça fazla, amacı ise sorgulatmakken bu sorgular doğrultusunda birden fazla yola varılabiliyor oluşu da onun Üstad' lığındandır. Baki'den sonra “Sultan'uş Şuara” unvanına sahip ikinci şair olan Ahmet Necip Fazıl, eser ve fikirleriyle edebiyatta derin izler bırakmış yaşamı boyunca çok sayıda eser vermiştir.

Üstad'a göre asıl şiir görülen bir iskeletten öte, ete deriye bürünmüş içerisinde varlığı ile belirgin kemiktir. Göz ile görülen değil ruh ile bilineni anlatmaktır amacı. Sürekli bir anlam arayışı içerisinde olan, eşyaya ve hakikate yaklaşımı ile zaman zaman kapalı kapıları aralayan yer yerse açık kapılara cereyan olan yazar, tohum adlı eserinde hakikati “keşfettikçe küçülen ve küçüldükçe gizlenen bir tohum” olarak tanımlamaktadır.

Yine aynı tiyatro eserinde yer alan sahne tanımı ise şu şekildedir: “Bence sahne, bir büyücünün toprak üstüne tebeşirle çizdiği esrarlı bir dört köşeydi... Öyle bir dört köşe ki, uçsuz bucaksız hayatın en başıboş kıvrılışları onun darlığı içine sığdırılacaktır.”

Yine bir büyücü ve yine bir gizem unsuruyla karşılaştığımız bu satırların ardından çile şiirinde yer alan şu mısralar zihnimde canlanmakta “Büyücü, büyücü ne bana hıncın? Bu kükürtlü duman, nedir inimde..?” peki kimdir, nedir bu büyücü, Üstad'a ne denli bir etkisi olmuştur ki böylesine etkisinde kalabilsin...

Şiirde büyücü, ayna, ufuk, gök, avcı, ok, kütük ve mezar gibi unsurların çoğu aslında mistik ve sırî sembollerdir. Görünenin ötesinden izler taşıyarak varlık, yokluk, ölüm, korku, ruh, zaman ve Allah gibi bahislere kapı aralarlar. Ayrıca Necip Fazıl'ın korkularını, iç sıkıntısını, ıstırabını ve ruhi bunalımını da ifade etmektedirler.

Poetika'nın 12. Bölümünde, “Şiir ve müspet bilgiler... Mesele bunların bulamacını tutturabilmekte ve birini öbürüne muhtaç, birini öbürüyle alâkalı hâle getirmekte.” Şeklinde ifade edilen müspet bilgilerden kasıt öncelikle matematik, ardındansa kimya, biyoloji, fizik vb.dir. Yine Poetika kısmında şairin “Tek miligramının tek hücre üzerindeki tesirini hesaplayan bir simyacı” olarak tanımlanması, şiirde “(klor) ile (sodyum) un bir araya gelince kurduğu ve ayrı ayrı bunlardan hiç birine benzemeyen esrarlı tuz terkibindeki sır” olarak

ifade edilmesi bu durumu kanıtlar niteliktedir.

Matematik içinse çile eserinden verilebilecek çok daha fazla örnek ve sır vardır:

“Uçanlar, iç fezada mesafeyi yenesi;
Sayıları yakacak kadar ışık senesi...”

Üstad şiirlerinde sayıları bir gizem perdesi ardında ele almış olup matematiksel ifadeler de yer yer değinmiş özellikle bazı rakamlara farklı manalar yüklemiştir. Örneğin

sıfır rakamına yüklediği anlam, bizlerin hiçlik kavramından öte, farklı bir bakıştır.

“Onlar ki, sıfırlarda rakamları bulmuşlar,
Fikirden kurtularak, ölümden kurtulmuşlar.”

Şairin “bir” e yüklediği mana ise sıfırdan da anlamlı ve derindir.

"Varlık yalnız Bir'dedir, toplam bölüm hep birde..."

Devam eden yalnız bir, sayıda, dört tekbirde.”

Bu hususla ilgili benzer bir çok örneğin bulunması mümkünken bir de sayıların da ötesinde, ulaşılması güç mekânın da olduğunu şu şekilde bir ifadeyle betimlenmektedir eserinde:

“Bir yer var ki, orada sayı üstü endâze;
Ne solmak, ne yıpranmak, her şey ebedi taze”

Ve yazımı, Ahmet Necip Fazıl'ın Çile şiirinden şu mısralarla tamamlıyorum:

“Evet, her şey bende bir gizli düğüm;
Ne ölüm terleri döktüm, nelerden!
Dibi yok göklerden yeter ürktüğüm,
Yetişir çektiğim mesafelerden”

Necip Fazıl Eserlerinde

ütopya ve gerçeklik

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatına, düşünceleri ve sanat anlayışıyla yön veren önemli simalardan birisidir Necip Fazıl. Düşünce eserlerinin yanında tiyatro, şiir, hikâye, senaryo türündeki eserleriyle de düşüncelerini halka ulaştırmaya çalışan çok yönlü bir şahsiyettir. Hayatının ilk dönemlerin de bir arayış halinde olan yazarımız, "**Tanrı Kulundan Dinlediklerim**" adlı eserinden gördüğümüz üzere Abdülhak Arvasi ile tanıştıktan sonra bu arayışını anlamlandırmıştır.

*"Anladım işi, sanat, Allah'ı aramakmış;
Marifet bu, gerisi yalnız çelik-çomakmış..."*

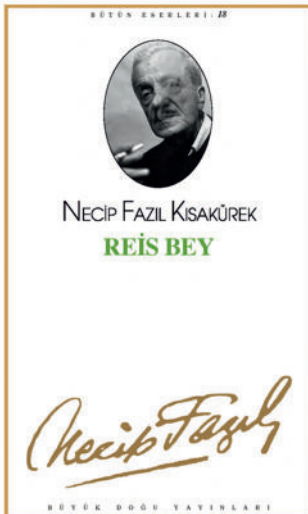
dizeleriyle bizlere arayışının mahiyetini özetle Allah'ı aramak olarak sunmuştur.

Sanatını da bu çerçevede anlamlandırmış ve neredeyse her edebi türde eserler vermiştir. Buna rağmen Türk Edebiyatında şiirleriyle tanınmış, şair kimliği ile ön plâna çıkmıştır. Necip Fazıl, benimsemiş olduğu düşüncelerini ve sanat anlayışını senaryolarıyla ve piyesleriyle de ortaya koymuştur. Üstat, bu türdeki eserlerine "senaryo roman" demiştir. Örneğin, Abdülhak Hamit'in tiyatrolarını oynansın diye değil, okunsun diye yazması gibi, Üstat da senaryo romanlarını adeta okunsun diye kaleme almıştır. Onlara yalnızca "**senaryo**" diyerek geçiştirmemesinin başlıca sebebi budur. Üslubundaki titizlik, açıklama ve tasvirlerde ayrıntıya inmesi, nihayet, hayattayken onları bir bütün halinde yayımlaması bunu göstermektedir.

Necip Fazıl'ın on beş tiyatro eseri kitaplaştırılmıştır. Güzel sanatlar içinde bir zirve olarak gördüğü tiyatro eserlerinde de şairlik kimliğini bastıramamış ve oldukça şiirleriyle tiyatrolarını süslemiştir. "**Yunus Emre**" isimli tiyatro eserinde, Yunus Emre Hazretleri'nin şiirlerini senaryolaştırarak bizlere sunmuştur. "**Ahşap Konak**" isimli piyesinde kendi ütopyasının ve gerçekliğin parçalarını bırakmıştır. Bizlere insanlığın kendi menfaatleri doğrultusunda ne kadar acımasız ve riyakâr olduğunu göstermiştir. 1960 ihtilâllerinin izlerini taşıyan ve yazarımızın kendi benliğiyle baş başa kaldığı zamanlarda yazdığı Reis Bey isimli piyesi, hayatı ve gerçekliği daha da doğrusu Necip Fazıl'ın ütopya anlayışına denk düşmektedir. Aslında her bir tiyatrosunda pek çok acımasız duygunun yanında tek bir duyguyu sivrilmiştir. "**Ahşap Konak**" ta aç gözlülüğü ve beraberinde getirdiği sonuçları, hırsın kötü yanını anlatırken, "**Reis Bey**" de acımasızlık duygusunu kaleminin mürekkebi yapmıştır yazarımız. "Bir Adam Yaratmak" eserinde ütopyasında olması gereken insan profilini çizmiştir. Travmatik olaylar, atlatılmayan durumlar göz önündedir. Hüsrev isimli karakterin ve babasının anî ölümünün gerçekleştirildiği incir ağacı arasında beklenmedik bir sonla harmanlanmış, Necip Fazılca ütopyik bir piyestir. Hüsrev'in sevdiği ve seveni olan herkes ölmüştür ve ruhen yalnızlık içerisindeydi çünkü fiilen yalnızca onunla beraber yaşayan onun sevmediği ve onu sevmeyen insanlarla beraberdir.

Tohum isimli piyes, Maraş'ta Fransızların yapmış olduğu saldırıyı konu edinir. Kaybedilen canların acılarını konu edinerek gerçeklikten birebir esinlenilmiş olaylar yer edinir piyesinde. Bunca piyesinin olması, iyi bir gözlemci olmasının yanında kendi ütopyasının toz pembelikle hiçbir alâkası olmayarak hayatı olduğu gibi hatta bazı kişilerin bildiği hayattan daha acımasızca ele almıştır. Acımasız dediğimiz o şeyin içinde yaşadığımız ama yaşamaya devam etmek için her daim acımasız olduğunu düşünmektense arada sırada güzel yanlarını bulabilmek bizim işimizken, hayatı her anlamda olduğu gibi kabullenen ve eserlerinde bunu işlemek de bu yazarımızın işi.

Eserlerini yazarken diğer yazarlar veya bizler hayal dünyamızı kullanarak ve bununla beraber güzel şekillerde süsleyerek bitiririz ve çoğu zaman gülümseyerek o son noktayı koyarız belki, işte Necip Fazıl'ın ütopyası burada ortaya çıkıyor. Necip Fazıl'da eserlerinde hayal gücünü kullanıyor ama onun hayalleri daha kırmızı daha siyah ve daha gri, bizimkiler gibi oldukça toz pembe değiller. Bu ütopyanın kaynağı bazen yaşanmışlıklar bazen

mizaç bazense duygusal faktörler desek de benim şahsi kanaatim t a m a m e n yaşanmışlıklardır. Necip Fazıl sadece bakan bir yazar değildir, aynı zamanda gören bir yazardır.

Bakmak ve görmek arasındaki o farkı hepimiz, az çok

biliriz. Bu hayat bakanlar için yaşanabilirken görenler için geçirilebilir hale geliyor. Şu hayatı geçirip güzel yaşama ulaşmayı bekleyenler görenlerdir her zaman. Bakanlardan daha çok tanırılar hayatı, Necip Fazıl çokça görmüş birisidir. Her şeyi görmüş birisidir, her şeyi görmek hayatın her türlü acısında tanıklık etmek bazen üçüncü bir gözle tanıklık etmek, kimi zaman yaşamak, insanın hem ütopya anlayışını hem de zihniyetini etkiler nitelikte. Etkilendiği tüm bu etmenleri eserlerinde işlemiş belki isteyerek belki içinden geldiğince orası meçhul ama gördüğü yanlışlarda okurları ve halkı bilgilendirmek istediği gayet açık. Okurlarını o noktaya çekerek dikkat toplamış ve yapılan yanlışların getirdiği sonuçları veya oluşturduğu sebepleri ortaya dökmüş ve farkındalık yaratmıştır. Ama

piyeslerinde işlediği ortak halk problemleri, hepsi insanların yanlışları sonucu olmuştur, hata yapan karakterlerde vardır ancak onlar bir şekilde halledilmiştir. Her insanın hatası olur ama yanlış olmaz demek istemiştir. Bizler insan olmamızdan sebep hatalarımız ve bazen ufak problemleriyle karşılaşırız, ancak büyük bir problem varsa eğer bu hata olmaktan çıkıp artık yanlışla doğru kayar. Necip Fazıl okurlarını ve çevre halkı yanlış yapmamak için uyarılmış ve kendi fikirlerini de halka nakletmeyi başarmış birisidir.

Söylediklerimi kanıtlar nitelikte Bir Adama Yaratmak isimli piyesinde şu ifadeleri geçiriyor;

"...Bendeki bu ruh her şeyin içyüzünü kurcalıyor, tırmıklıyor. Gözü bağlı hiçbir isteğe izin vermiyor. En sevdiği şeylerden bir anda öğreniyor. En düşünülmecek yerde, birdenbire düşünmeye hesap yapmaya kalkıyor..." diyerek öğrendiği şeylere bakmadığı ama gördüğü apaçık ortada...

Gelelim Necip Fazıl'ın "**Babiali**" eserine. Bu eser Necip Fazıl'ın otobiyografisidir. Yalnız, öyle klasik otobiyografilere benzememiş ve kendisini oldukça sert ifadelerle kaleme almıştır. Necip Fazıl'ın kendi kalemini okuduğunuzu bilmeseniz, zannedersiniz ki sanki onu hiç sevmeyen birisi oturmuş ve onu iyi veya kötü her yönüyle eleştirmiş gibidir. Babiali eserinde Bir Adam Yaratmak için şu ifade geçiyor;

"- *Bu eser bir kafa ıstırabının hikâyesidir?*" KAFA İSTIRABI ifadesinden şunu anlıyoruz ki, baş karakterin kendi içinde verdiği antipatik psikolojik savaşların kısaca betimlenmiş halidir bu. Babiali kitabının Tiyatro bölümünün son paragrafında şu satırlara yer vermiş yazarımız;

"Ah, Babiali; sen öyle bir yokuşsun ki, mayanı tutturmaya başladığın 1875'den 1975'e kadar gazete tirajını 600'den 600 bine yükseltecek, fakat hakikatsizlik ve samimiyetsizlik tirajını yine 600'den ele alıp sıfır altı 600 milyona indirmeye ihmal etmeyeceksin!"

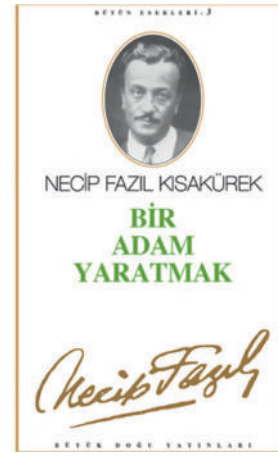
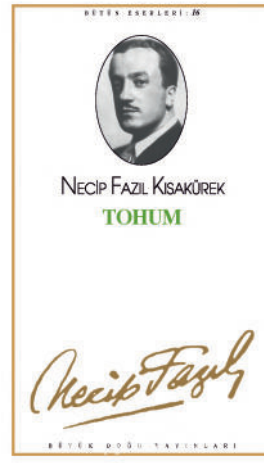
Hepimiz bu satırlardan pek çok çıkarımlar yapabiliriz elbette ancak en belirgin çıkarım şu olacaktır:

Necip Fazıl ütopyasında, bilincinde, sanat anlayışında oldukça iddialıdır, zihniyetinin ve kaleminin arkasındadır. Bir amaç uğruna yazar

ve gerçeklerin gün yüzüne çıkması bu amaca hizmet eder. Vermek istediği mesajları tiyatro türünde vermesinin en başlıca sebeplerinden birisi, olayları somutlaştırarak hafızalara kazınmasıdır, halkı bilinçlendirmek de amaçları doğrultusunda bir diğer adımdır. Ve tüm bunları yazarken edebi kişiliğinden dökülen birkaç parça, hatta bazen konunun tamamını kapsayan şiirleriyle tamamlar. Bazen türküler ekler, koroya söyletir, bazen sevdiği şarkıları ekler arkaya ama muhakkak bir edebiyat, bir sanat tozu serpiştirir. O katı ütopyasında güzellikleri arasında şiirleri, türküleri, şarkıları vardır. "**Tohum**" isimli piyesinde türküye yer vermiştir, komitecinin eline bir bağlama verip biz okurlarına kimi zaman türküler dinletmiştir. "**Yunus Emre**" isimli piyesi tamamen Yunus Emre Hazretleri'nin şiirleriyle doludur. Kendi kalemindeki akıcılığın yanında şiirleriyle, türküleriyle okuyucuya bir ahenk sunmuştur. Necip Fazıl'ın şu sözlerinde;

*"Rüzgâr öyle esti, öyle esti ki,
Her şey uçup gitti, kaldı Yaradan.
Ayna düştü, hayal, perdelerdeki
Bir akiscik gibi çıktı aradan."*

Dediği akiscik, hayatı anlamlandırmasına sebep olmuştur. Hayatı anlamlandırmasına da bakan değil gören gözler malum olmuştur.

ARŞİV PENCERESİNDEN ÇANAKKALE ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TARİHİNE BAKIŞLAR (3)

III. BÖLÜM:

YÜKSELME DÖNEMİ / MUSTAFA BAŞTÜRK DÖNEMİ

1 0.09.1947 Biga doğumlu olan Mustafa Baştürk Balıkesir İmam Hatip Lisesinden mezun olduktan sonra 1973'de Kayseri Yüksek İslam Enstitüsünü bitirdi. Aynı yıl Kırklareli İmam Hatip Lisesine Meslek Dersleri Öğretmeni olarak atandı. 1976-1979 Yılları arasında aynı okulda Müdür Yardımcısı daha sonra 1979-1982 yılları arasında Okul Müdürü olarak çalıştı. Çanakkale'ye ailesinin yanına öğretmen olarak tayin istemesine rağmen zamanın Din Öğretimi Genel Müdürü Halil Hayit'in emriyle 22 Mart 1982 yılında Çanakkale İmam Hatip Lisesine Okul Müdürü olarak atandı. 28 Şubat sürecinin başladığı 1997 yılında Çan İmam Hatip Lisesine akabinde Ankara'ya okul müdürü olarak tayini çıkartıldı. Müdürlükten istifa ederek Nedime Hanım Kız Meslek Lisesinde 2 yıl Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni olarak çalıştıktan sonra emekli oldu. Şu anda Güzel Yalı'da yaşamaktadır.

Mustafa Baştürk'ün Çanakkale İmam Hatip Lisesi Müdürleri arasında öne çıkan en belirgin özelliği, 1980 darbesini de 28 Şubat sürecini de içine alan 15 yıllık zaman diliminde görev yapmış olması ve bu sürede okulun akademik ve sosyal başarısını en üst seviyeye çıkarabilmesidir. Bürokrasiyle olan sıcak temasları sebebiyle zamanın olumsuz şartlarına rağmen okula zarar getirmeden istikrarla yükselen bir başarı grafiğiyle okulu en üst seviyeye taşımıştır. Bu çerçevede denilebilir ki *“Mustafa Baştürk dönemi, resmi ve sivil darbe arasında geçmiş tedirginlik dolu bir zafer dönemidir.”*

A-KADRO

a) Müdür Yardımcıları:

Mustafa Baştürk, Müdür Başyardımcısı Ragup Yazan, Mehmet Ali Önsüz, Müdür Yardımcıları Recep Öztürk ve Recep İşgüder ile yönetim çalışmalarını gerçekleştirdi.

b) Öğretmenler:

Görev yaptığı 15 yıllık süre içinde Mustafa Baştürk çeşitli zaman ve sürelerde aşağıdaki öğretmenlerle çalışmıştır:

Meslek Dersleri: Ramazan İşgüder, M. Ali Önsüz, Ragup Yazan, İhsan Yıldız, Haşim Erdoğan, Mehmet İşcan, Nuri Kutlu, Cahit Koca, Bünyamin Akkuş, Muharrem Çelebi, Harun Keleş, Adil Elagöz, Mehmet Ali Söyler, Recep İşgüder, Recep Öztürk, Ali Maleri, Esat Kaçar, Ali Temel, Salih Tiltay, Hasan Alkan, Naciye Özaydın.

Edebiyat: Nevin Boyar (Özkan), Nuray Akgül (Öbekçi), Nuray Ceylan, Süreyya Yanar, Ömer Ergün, Ahmet Kaya.

Matematik: Ali Remzi Olgun, Seher Selma Akoğlu (Yazıcı), Osman Öztürk, Arif Toy, Mustafa Şimşek, Vicdan Ülkü, Gülbin Sabuncu (Gönenç), Hasan Dündar, A. Özcan Açıkalın, Ahmet Şahin

Fizik: Şerife Ergun (Ak), İbrahim Soslu, Ayşen Baş

Kimya: Muhterem Ekmekçi, Ayla Tok, Cahide Akbay

Biyoloji: Ali Karaarslan, Oktay Sütüven, Zülfiye Yüksel

Tarih: İbrahim Tokatlı, Hürriyet Küncü (Özcan), Nuray Yiğit (Balıkçı)

Coğrafya: Ahmet Güler, Avcı, Muzaffer Oruç.

Felsefe: Hüseyin Zorbaz, Nurşen Albayrak, Betül Uçman, Sema Can.

İngilizce: Mehmet Yıldız, Deniz Şen (Kayaalp), Özden Yalınay (Utlı), Sadık Serim, Muzaffer Gezer.

Türkçe: İnci Gündüz, Mehmet Kaplan, Gülbin Üstün, Ömer Faruk Perçin, Serpil Taştan, Abdurrahman Gülen.

Fen Bilgisi: Ahmet Yılmaz Deniz, Fikret Turgak, Kazım İpekgül, Sadettin Oğuz, Veli Gündoğdu, Ali Ürer.

Sosyal Bilgiler: Mehmet İçer, Mehmet Recep Şengül, İsmail Bozkurt, Nail Yurdakul Gülşen, Mehmet Bayram.

Beden Eğitimi: Vahit Altun, Kadir Atak

Müzik: Hüseyin Çağrı, Kaya Sunar

Resim: Nergis Erten, Canan Sağkol

Branşı tespit edilemeyen: Ayşe YILMAZ,

c) Yardımcı Personel

Osman Ercümen, Nurhan Toy, Refik Uçar, Ali Akalın, Nevzat Atalay, Mehmet Ünal, Veysel Köktaş

B) DÖNEMİN KARAKTERİSTİK ÖZELLİKLERİ

a) Okul Aile Birliği Defterinde Alınan Kararlara Göre Dönemin Karakteristik Özellikleri

Okul Aile Birliği Defterinde Akademik ve Sosyal Çalışmalara Yönelik Alınan Kararlar:

- 1- Öğrencilerin başarı seviyelerinin yükseltilmesi için velilerle daha sık irtibat kurulacaktır.
- 2- Fakir öğrenciler desteklenecektir.
- 3- Öğrencilerin genellikle başarısız oldukları Fen ağırlıklı derslerden daha başarılı olabilmeleri için okulda kurslar açılacaktır.
- 4- Evde çalışma imkânı olmayan öğrencilere okulda ders çalışma imkânı verilecek ve kurslar açılacaktır.
- 5- Öğrenci başarıları zamanında ailelerine duyurulacaktır.
- 6- Öğretmenlerin not verirken öğrencilerin genel durumlarını da gözetmeleri sağlanacaktır.
- 7- Veliler daha çok fakirlerden oluşmamaktadır. Başarısız öğrenciler de daha çok fakir ailelere ait çocuklardır. Dolayısıyla fakir öğrencilere gerekli yardımların yapılmasına dikkat edilecektir.
- 8- Başarılı öğrenciler ödüllendirilecektir.
- 9- Sosyal faaliyetlerdeki başarılar ödüllendirilecektir.

Okul Aile Birliği Defterinde Disiplin ve Devamsızlığa Karşı Alınan Kararlar

- 1- Öğrencilerin iyi yetişmesi ve disiplin kurallarına uymaları için idare, öğretmen ve veli ilişkisi güçlendirilecektir.
- 2- Tertip, düzen ve derse devamlılıklarını takip etmek için veli-okul işbirliği geliştirilecektir.
- 3- Öğrencilerin devamsızlığının ve geç gelmelerinin

önüne geçilmesi amacıyla veliler yazılı ve sözlü olarak uyarılacaktır.

4- Kız öğrenciler öğle aralarında usulsüz gezinmekte ve sağa sola gidip gereksiz davranışlarda bulduklarından konu ile ilgili olarak velileri bilgilendirilecektir.

5- Öğrenciler boş derslerde dışarıda gezdikleri ve bazı derslere devam etmedikleri görülmüş, bu durumdaki öğrenciler için idare tarafından ayrı bir salon ayrılmıştır.

6- Öğrencilerin velileri tarafından takip edilmesi sağlanacaktır.

7- Veli-okul işbirliğinin güçlendirilecektir.

Okul Aile Birliği Defterinde Okulun Misyonunu Güçlendirmeye Yönelik Olarak Alınan Kararlar

1- Okulun amaç ve eğitim ilkeleriyle, faaliyetleri hakkında velilerin aydınlatılması sağlanacaktır.

2- Öğrencilerin okulun ruhuna ve çevre şartlarına uyum sağlamaları için öğretmen-veli ilişkileri geliştirilecektir.

3- Öğrencilerin sorumluluk yüklenmeleri ve okul kurallarına uymaları sağlanacaktır.

4- Kız öğrenciler için yeşil ekose pileli etek, siyah veya lacivert ceket, erkek öğrencileri içinse kızlara uygun pantolon, ceket, beyaz gömlek, koyu renk çorap ve ayakkabı yaptırılması için piyasa araştırması yapılacaktır.

5- Mesleki derslerle ilgili yapılan yarışmalara velilerin destekleri sağlanacaktır.

6- İl Müftülüğüyle işbirliğine gidilecektir.

7- Sosyal faaliyetlere katılarak okulun adının duyurulması sağlanacaktır.

Okul Aile Birliği Defterinde Okul İnşaatı ve Donanımına Yönelik Olarak Alınan Kararlar:

1- İmam hatip Lisesi yapılmak üzere verilen arsanın durumu görüşülecek, 18 Mart Vakfında bulunan arsanın okul pansiyonuna tahsisi, bunun için gerekli mercilerle ve belediye ile görüşülecektir.

2- Okul inşaatı için Esenler mevkiinde ayrılan hazine arazisinin okula verilmesinin çabuklaştırılması için Milletvekilleri ve Milli Emlak düzeyinde temaslarda bulunulması, iktidar partisinin il/ilçe başkanlarıyla görüşülmesi kararlaştırılmıştır.

3- Okulun yapılacağı arsa ve gelişmelerle ilgili görüşmelerin yapılacaktır.

4- Yeni okul binası inşaatı incelenmiş olup su basmanı seviyesindedir.

5- Okul inşaatının hızlandırılması için görüşmeler yapılacaktır.

6- Bando elbiseleri için dolap yaptırılması,

7- Okulun fiziki durumu elden geçirilecek ve tuvaletlerinin tamirata yapılacaktır.

8- Okul yararına kermes yapılacaktır.

- 9- Okula bir bilgisayar alınacaktır.
- 10- Okul İhtiyaçları ve eksiklikleri giderilecektir.

Okul Aile Birliği Defterinde Sosyal Yardımlara Yönelik Olarak Alınan Kararlar

- 1- Evleri uzakta olan öğrencilere yemek verilecek, fakir ve çalışkan öğrenciler bu yemekten yararlandırılacak, bunun için fabrikalardan ve vakıflardan yardım sağlanacak, bu sebeple Koruma Derneğiyle beraber hareket edilecektir.
- 2- Okulda yemek yiyen öğrencilere destek olunacaktır.
- 3- Öğrencilere öğle yemeği verilecektir.
- 4- Maddi durumu iyi olmayan öğrencilere bakım, yemek, giysi ve benzeri yardımlar yapılacaktır.

Okul Aile Birliği Defterinde İdari Destek Konusunda Alınan Kararlar.

- 1- Okul veli ilişkilerinin geliştirilecektir.
- 2- Öğrencilerin kitaplık, bahçe, oyun ve spordan faydalanmaları için idareye destek verilecektir.
- 3- Velilerin Okulu ziyaretleri sağlanacaktır.

Okul Aile Birliği Defterinde Öğrencilere Genel Ahlak ve Sorumluluk Kazandırmaya Yönelik Olarak Alınan kararlar.

- 1- Öğrencilerin saygılı ve düzenli olmaları için ailelerle işbirliği yapılacaktır.
- 2- Gösteriş ve israf alışkanlıklarının önüne geçilecektir.
- 3- Temizlik, beslenme, boş zamanlarını değerlendirme konusunda yönlendirme yapılacaktır.
- 3- Trafik kurallarına uyma, sağlığı koruma gibi alışkanlıkları kazandırmak amacıyla veli-okul işbirliğine gidilecektir.
- 4- Boş zamanlarını geçirecekleri Spor, Resim ve Müzik dersleri için imkânları sağlanacaktır.
- 5- Öğrencilere yönelik olarak yapılacak sosyal faaliyetler tespit edilecektir.
- 6- Öğrencilerin veliler tarafından daha yakından tespit edilmesi sağlanacaktır.
- 7- Öğrencilerin ibadetleriyle öğretmenler tarafından daha yakından ilgilenmesi sağlanacaktır.

Okul Aile Birliği Defterinde Okulun Genel Durumuna Yönelik Olarak Yapılan Tespitler

- 1- Veli-öğretmen ilişkileri normal düzeyde devam etmektedir.
- 2- Okul başarı durumu oldukça iyi durumdadır.
- 3- Disiplin ve ahlaki durumları iyi durumdadır.
- 4- Okulda herhangi bir disiplin hadisesi yoktur.
- 5- Okul genel başarısı genelde çok iyi durumdadır,

eğitim durumunda herhangi bir aksaklık bulunmamaktadır.

6- Geçen yıl (1994-1995'de) OAB toplantıları zamanında yapılamamıştır.

b) Disiplin ve Onur Kurulu Defterleri Kayıtlarına Göre Dönemin Karakteristik Özellikleri

Genel olarak akademik başarı ile disiplin dolayısıyla aile yakın ilişki içindedir. Bu sebeple akademik başarıda istikrarlı bir büyüme kaydeden Mustafa Baştürk döneminde disiplin konusunda da ciddi ve istikrarlı önlemler alındığını görüyoruz. 15 yıl içinde toplam 51 disiplin işleminin yapıldığı görülmektedir. Yıllarında kaldırılan bu cezaların 17'si okuldaki çeşitli törenlere katılmamak, 8'i Kopya çekmek, 8'i karnede tahribat yapmak, 7'si kavga etmek, 7'si geç kalmak, okul kıyafetine dikkat etmemek, sınıfta huzursuzluk etmek, 3'ü öğretmene saygısızlık gibi suçlar oluşturmaktadır. Verilen bu cezalar karşı yapılan savunmaları incelediğimizde bugünün normlarına göre gayet mantıklı, insani hatta onurlu savunmalar olduğunu da söyleyebiliriz.

Bu konuda iki örnek oldukça dikkat çekicidir:

1- 08.01.1982 Yılında Emniyet Müdürlüğüne bir eve baskın yapılır ve okul öğrencilerinden İ. Hakan Koç yakalanır. Okul da onu disipline sevk eder. İlgili öğrenci arkadaşının kendisini bir eve mevlide çağırdığını, bu süre içinde mevlit yerine kırmızı renkli bir kitap okunduğunu kendisinin kitaptan bir şey anlamadığını bu sebeple çıkmak istediği sırada polislerin geldiğini söylese de 3 gün uzaklaştırma cezası almaktan kurtulamaz. Ancak bu olay Mustafa Baştürk'ün göreve başlamasından hemen önce gerçekleşmiştir.

2- Yapılan bir il dışı okul gezisinde yerleşim merkezlerinde ve diğer bazı yerlerde bayan öğretmenler araçtaki teypten çalan müzik eşliğinde oynarlar. Oynamayı biraz abartmaları üzerine bazı öğrenciler tarafından uyarılırlar. Dışarıdan görenlerin okul hakkında olumsuz kanaat oluşacağı, eğlenmeyi edeplice yapmak gerektiği, öğretmenlerin her zaman öğrencilerine iyi örnek olmaları gerektiği hatırlatılır. Öğretmenler öğrencilerin taleplerini yerine getirmediği gibi alaya alırlar böylece aralarında tartışma çıkar. Bunun üzerine öğrenciler okulun adının lekelenmemesi için otobüsten inmek isterler. Bu konuda Nagihan Başaran ve Aynur Erdoğanoglu gibi öncülük öğrenciler kendi aralarında konuşurken “**Biz öğretmene tahta başında saygı duyuyoruz, göbek atarken değil**” derler. Bunun üzerine bu ifadeleri saptırarak hakaret kabul ederek öğretmenler İnci Gündüz, Füsun Avcı,

Vicdan Ülkü, Mustafa Şimşek ve Mehmet Yıldız tarafından 06.04.1987 tarihinde disipline verilirler. Dikkat çekici bir nokta da şudur ki disipline verenler arasındaki öğretmenler Mustafa Şimşek ve Mehmet Yıldız zaten disiplin kurulu üyeleridir.

Sonuç itibarıyla 1980 ihtilalinden çıkmış bir sosyolojik ortamda okul kültürünü tanımayan veya saygı duymayan bir öğretmen grubuna karşı bilinçli ve şuurlu bir eylem gerçekleştiren öğrenci grubundan Nagihan Başaran ve Aynur Erdoğan'ın çeşitli hafifletici sebepler öne sürülerek "Kınama" cezası verilerek geçiştirilir, onlara destek olan; Şükriye Gürses, Şükran Kaya, Hanife Asan, Nurgül Kaplan, Hilal Selçuk, Hafize Demir, Emel Özgür, Ezel Özgür ve Beyhan Savaş'a ise hiçbir ceza tahakkuk ettirilmez.

Çalıştığı 15 yılın 6'sında Disiplin Kurulu Defterinde herhangi bir vukuatın ve kaydın yer almadığı olmadığı günümüz okullarına ciddi bir örneklik teşkil etmektedir.

Disiplin Kurulunun ciddi ve tavizsiz çalıştığı gibi Onur Kurulunun da aynı ciddiyetle işletildiği görülmektedir. Önleyici ve koruyucu tedbir olarak devreye konulduğu Onur Kurulu çözemediği ve kendisini aşan problemleri Disiplin Kuruluna havale etmektedir. Örneğin çeşitli yıllara ve suçlara göre Onur Kurulu şu çalışmaları yapmıştır:

“1984: Kavga eden öğrencilerle görüşülmüş, araştırılmış kavganın şakalaşmadan çıktığı anlaşılacak kendilerine nasihat edilmiş. Derse geç kalan öğrencilere nasihat edilmiş,

1989: Kıyafetleri konusunda öğrencilerin ikaz edilmesi,

1993: Kıyafetleri konusunda uyarılmaları,

1994: Atari salonlarına giden öğrencilerin uyarılmaları, kız erkek ilişkilerinde olumsuzluklar var, görevli öğrencilerin eğitici rol oynamaları, Deniz Zaferi törenine katılmayan öğrencilerin ikaz edilmesi, “günden güne eğitim öğretim kalitesinin düştüğü” onur kuruluna örnek öğrenci seçilmesi ve adayların belirlenmesi,

1995: Öğrencilerin Cafelerden, atari salonlarından uzak durmaları için OAB ile işbirliği, Erkek öğrencilerin genel ahlak kurallarına uymaları, Sigara içen öğrencilerin uyarılması, bunun için kütüphanenin devamlı açık bulundurulması, spor müsabakalarının yapılması, Sınıf huzurunu bozan öğrencilerin uyarılması,

1996: (7.11.1996) 29 Ekim Cumhuriyet bayramı Törenine katılmayan öğrencilerin ifadeleri alınmış, öğrencilerin bir kısmının raporlu, izinli, köyden geldikleri, ailelerinin göndermediği ve başörtülerini açmak istemedikleri gibi sebeplerle katılmadıkları anlaşıldığından kendilerine rehberlik yapıldığı, bazı

öğrencilerin kızlı erkekli atari salonlarına gittiği, öğle yemeği için çimenlik kalesi civarında gezindikleri, okula geç kalmayı alışkanlık haline getirdikleri, onun kurulu üyelerine okul dışında erkek öğrencilerden okul içinde ise kız öğrencilere nöbet görevi verilmesi, öğrencilerin çok gittikleri yerleri kontrol etmeleri,”

Disiplin ve Onur Kurulu gibi asayiş ve nizamı ilgilendiren kurullarda görev yapan öğretmenlere göre zaman zaman değişiklik arz etmektedir. Çünkü alınan kararlardaki tespit ve önlemler uygulamanın öğretmene göre şekil aldığı göstermektedir. Örneğin başlangıçta Mehmet Ali Önsüz'ün Disiplin Kurulunda, 1993-94 yıllarında ise Ali Temel'in de Onur Kurulunda alınan kararlar ve uygulamalar çağın getirdiği sorunların görülüp karşı önlemlerin alındığını göstermektedir.

31.03.1982 deki ilk toplantısında Müdür Başyardımcısı M. Ali Önsüz'dür. 14.06.1982 de Ragup Yazan Müdür Başyardımcısı olmuştur. Disiplin Kurulunda Matematik Öğretmeni Osman Öztürk ve İngilizce Öğretmeni Mehmet Yıldız'dır. Bir önceki toplantı 17.03.1982 yılında Müdür Vekili M. Ali Önsüz tarafından imzalanmıştır. 20.09.1982 de Onur Kuruluna Ahmet Güler ve Şerife Ergun seçildiler. Disiplin Kurulu Defterleri sonunda Yılısonu Raporu hazırlanmış ve tüm öğretmenlere imzalatılmıştır. Dolayısıyla yıllara göre okulda çalışan öğretmenleri de tespit etmek mümkündür. Mustafa Baştürk'ün Onur Kurulunda alınan en son kararın onayladığı tarih 16.01.1997'tir.

MUSTAFA BAŞTÜRK DÖNEMİNDEKİ EN DİSİPLİN OLANLARI					
SN	Yıl	KONU	Sayı	CEZA	SONUÇ
		Kopya Çekmek	1	1 gün uzaklaştırma	
		Öğretmene Saygısızlık	1	2 gün uzaklaştırma	Yıl Sonunda affedildi
1	1983	Derste Huzursuzluk Çıkarma	1	Kınama	
		Devansızlık, Kalle-Kıyafet	5	3 gün uzaklaştırma	
2	1984	Karne Tahriyatı	8	4 gün uzaklaştırma	Yıl Sonunda affedildi
		Geç Kalmayı Alışkanlık	1	Uyarı	
3	1985	Kavga Etmek	7	Uyarı, Kınama, Uzak	Yıl Sonunda affedildi
4	1986	Kopya Çekmek	1	1 gün uzaklaştırma	Yıl Sonunda affedildi
		Öğretmene Saygısızlık	2	Kınama	Yıl Sonunda affedildi
		Kopya Çekmek	5	Kınama	
6	1988	Kopya Çekmek	1	Kınama	Yıl Sonunda affedildi
7	1989	Disiplin Kuruluna alseceden hiçbir vukuat yoktur.			
8	1990	Disiplin Kuruluna alseceden hiçbir vukuat yoktur.			
9	1991	Disiplin Kuruluna alseceden hiçbir vukuat yoktur.			
10	1992	Disiplin Kuruluna alseceden hiçbir vukuat yoktur.			
11	1993	Deniz Zaferi Tör. Katılmamak	5	Uyarı, Kınama	Yıl Sonunda affedildi
12	1994	Disiplin Kuruluna alseceden hiçbir vukuat yoktur.			
13	1995	Disiplin Kuruluna alseceden hiçbir vukuat yoktur.			
14	1996	Okul çekmesene kıyafet yapmamak	1	Kınama	Devansızlıktan kaldı iface alınmadı
15	1997	Okul toplantılara ve bayrak törenlerine katılmamak	12	Kınama	Yıl Sonunda affedildi

c) Teftiş Defterine Göre Dönemin Karakteristik Özellikleri

Mustafa BAŞTÜRK, Yaz Dönemi, Güz Dönemi gibi aralarda yapılan denetimlerden başka üç teftiş geçirmiş, kendisine ortalama olarak “İYİ” puan verilmiştir. Ara dönemlerdeki ikazlar genellikle rutin eksikliklere yöneliktir. Ancak 30.06.19983 de yapılan teftişe göre; sınıflar oluşturulurken kız ve erkeklerin ayrı sınıflarda ders gördüğü ikazı dikkatleri çekmektedir. Hatta belki ülkede ilk defa kız ve erkek sınıflarının ayrı tutulduğu okul Çanakkale İmam Hatip Lisesidir.

1. Teftiş: 30.03.19984

106 kız 185 erkek toplam: 291 öğrenci var.

Denetim Sonucu: Maddi durum: İYİ, Büro: İYİ, Öğretim: İYİ, Eğitim: İYİ, Öğretmenler Kurulu Çalışmaları: İYİ.

2. Teftiş. 13.01.1989

Denetim Sonucu: Öğretmenler Kurulu çalışmaları: ÇOKİYİ, Eğitim öğretim: İYİ.

3. Teftiş: 13-30.03.1995

172'si kız, 128'i erkek olmak üzere toplam 290 öğrenci var.

Denetim Sonucu: Maddi durum: ORTA, Büro: İYİ, Öğretim: İYİ, Eğitim: İYİ, Öğretmenler Kurulu Çalışmaları: İYİ.

C) BAŞARI

Başarı kavramı, bakış açısına göre oldukça değişik değerlendirmelere tabi tutulabilir. Teşekkür ve Takdir Belgelerine göre Mustafa Baştürk dönemin akademik başarılarına göz atmak istediğimizde aşağıdaki sonuçları görmekteyiz.

1. Bölüm			2. Bölüm			3. Bölüm			4. Bölüm		
SN	YIL	Başarı %	SN	YIL	Başarı %	SN	YIL	Başarı %	SN	YIL	Başarı %
1	1982	17,27	2	1983	23,2	8	1989	37,05	15	1996	26,26
			3	1984	26,07	9	1990	33,81	16	1997	25,9
			4	1985	21,22	10	1991	35,25			
			5	1986	26,26	11	1992	41,19			
			6	1987	27,52	12	1993	44,06			
			7	1988	29,16	13	1994	39,93			
						14	1995	31,12			
TOPLAM		17,27	TOPLAM		25,58	TOPLAM		37,49	TOPLAM		26,08
15 Yıllık Ortalama Başarı Oranı: % 30,33											

Yıllara göre okulun toplam nüfusunu tespit edemiyoruz. Ancak, 1984 de 291, 1991'de 252, 1995 yılında ise 290 olduğuna dair elde ettiğimiz kayıtlara göre okulun yıllık

ortalama nüfusu 278'dir. Bu bakımdan Teşekkür/Takdir belgelerine göre başarı oranlarını değerlendirirken nüfusunu tespit edemediğimiz yılları değerlendirirken 278 sayısını esas aldık.

Teşekkür/Takdir Belgelerine baktığımızda başarı aşamalarında 4 kategorik değerlendirme yapabiliriz:

1. Bölüm; 1982 yılında başarı oranı % 17.27 dir. Bu oran Mustafa Baştürk'ün göreve başladığında hazır bulunduğu başarılı öğrencilerin oranıdır.

2. Bölüm; 1983-1988 yılları arasında küçük zikzaklarla beraber istikrarlı bir büyümeyle başarının ortalama % 25.58' ulaştırıldığı dönemdir.

3. Bölüm; 1989-1995 yılları arası zirveye çıkıldığı dönemdir. % 37.49 oranının yakalandığı bu dönem hem disiplin hem sosyal hem akademik başarılarının yakalandığı bir dönemdir.

4. Bölüm; 1996-1997 yılları Mustafa Baştürk'ün son dönemleridir. % 30'ların altına inildiği dönem yavaş yavaş 28 Şubat sürecinin ayak seslerinin duyulduğu yıllardır. Bu dönemde başarı oranı ortalama % 26.08'dir.

D) KAYITLAR VE MEZUNLAR

a) Mustafa Baştürk Döneminde Okula Kaydolanlar

Habip Badem'le başlayan ve Mehmet Ali Önsüz'le devam eden altı yıllık Çanakkale İmam Hatip Lisesi Mustafa Baştürk'le biz çizgiye oturmuş, güçlü ve zayıf yönlerinin idrakine vakıf olarak ayakları üzerinde durmayı öğrenmiştir. Bu çerçevede hızlı ve istikrarlı bir büyüme ile okula öğrenciler kaydedilmiştir.

Öğrenci kayıtları 1982 – 1986 yılları arasındaki dört yıllık ilk bölüm küçük kıpırdanışlarla yükselme trendi göstermiş, 1987-1993 yılları arasındaki yedi yıllık

bölümde trendini yükselterek bir düzleme oturmuş ve pik yapmıştır. 1993-1994 yılında başlayan düşüş 1997'de hızlanmıştır. Nihayetinde kendisinin görevden alınmasının ertesi yılı okula 43 kişi kaydolmuş bir sonraki yıl ise zaten İmam Hatiplerin Ortaokul bölümlerine öğrenci alınmamıştır. Bu

bir bakıma Mustafa Baştürk'ü görevden alanların kendi davalarına göre ne kadar isabetli bir tercih yaptıklarını da göstermektedir.

ORTAOKULA KAYDOLANLAR									
YILLAR	MEVCUT	DOĞRUDAN GEÇTİ	%	ÖKK/ SORUMLU GEÇENLER	%	BAŞARISIZ	%	TASDİKNAM E İLE AYRILAN	%
1982-1983	61	22	36,06	21	34,42	17	27,86	8	13,11
1983-1984	66	35	53,03	16	24,24	8	12,12	11	16,66
1984-1985	73	23	31,5	25	34,24	21	28,76	12	16,43
1985-1986	77	26	33,76	31	40,25	18	23,37	10	12,98
1986-1987	111	42	37,83	34	30,63	33	29,72	16	14,41
1987-1988	88	23	26,13	32	36,36	30	34,09	21	23,86
1988-1989	101	38	37,62	30	29,7	31	30,69	11	10,89
1989-1990	80	24	30	28	35	22	27,5	17	21,25
1990-1991	89	33	37,07	29	32,58	19	21,34	22	24,71
1991-1992	83	34	40,97	39	46,99	9	10,47	4	4,82
1992-1993	86	50	58,14	27	31,4	10	11,63	14	16,23
1993-1994	54	33	61,12	19	35,19	5	9,026	6	11,12
1994-1995	49	30	61,23	19	38,78	0	0	1	2,04
1995-1996	53	24	45,29	18	33,67	10	18,87	9	16,99
1996-1997	48	17	35,42	18	37,5	12	25	9	18,75
TOPLAM	1119	454	40,58	386	34,5	245	21,9	185	16,54

1- 1995 ve 1996'da 15 yılın en düşük rakamlı kaydı yapılmış, kayıtlar, 1997 de 48, 1998'de 43'e düşmüş, bir sonraki yıl ise zaten ortaokul bölümüne öğrenci alınmamıştır.

2- Mustafa Baştürk döneminde ortaokul bölümüne 1119 kişi kaydedilmiştir. Bu da yıllık öğrenci kaydının ortalama 75 olduğunu göstermektedir. Bu öğrencilerin 454'ünün (%40,58) doğrudan, 386'sının (%34,5) sorumlu veya ÖKK ile geçtiği, 245'inin (%21,90) sınıfta kaldığı, 185'inin ise (%16,54) tasdikname ile okuldan ayrıldığı görülmektedir.

b) Mustafa Baştürk Döneminde Okula Kaydolan Mezunlar

1989 Mezunları

Nevin Orta, Elif Esen, Sabriye Belen, Ali Aytan, Harun Hazır, Şinasi Aydın, Mustafa Korkmaz, Ergün Türe, Bircan Tutar, Ali Gürses, Özkan Arsan, Mustafa Görün, İsmail Elagöz, Ramazan Çolak, Muharrem Gündoğdu, Kadir Koç, Mehmet Daniş, Mustafa Sel, İsmail Tutan, İzzettin Yakım, Ahmet Uzun, Halil Özdemir, Ali Elbüken.

1990 Mezunları

Fatma Akgurt, Gülay İçöz, Hafize Demir, Urkiye Kaya, Selma Karaca, Fatma Aydın, Ayşe Bildiren, Serpil Şahin, Hilal Selçuk, Aynur Erdoğanoğlu, Bünyamin Bacak, Cahit Engin Güven, İsa Sel, Mustafa Tutkun, İrfan Topyurt, Tahir Yalnız, Vahit Deniz, Turhan Cıvgın, Kemal Akman, Kemal Savran, Cemalettin Gelen.

1991 Mezunları

Öznur Erdoğan, Hamide Başol, Emine Bildiren, Cahide Bozyiğit, Fatma Betül İşgüder, Fatma Yurdadur, Ayşe Aydın, Sadi Kurt, İsmail Göçen, Kadir Güner, Abdülkadir Bucak, Muammer Uslu, Hüseyin Çatak,

Yusuf Alat, Mehmet Vehbi Tayyar, İsmail Doğan, Süleyman Uslu, Davut Hazır, Mustafa Göçen, İsmail Çevik, Mustafa Özsoy, Güner Tosun, Mustafa Yavuz, Cemal Altay, İsa Doğan, İsmail Karaşın.

1992 Mezunları

Cahide Yıldırım, Medine Ürken, Fatma Taş, Nebahat Madak, Mukaddes Koç, Elif Çağlar, Berna Bayram, Gülcan Damar, Nilgün Güngör, Hanife Çakan, Rüveyde Darıcı, Hilal Kaya, Gülsüm Çilenk, Sabiha Tiryaki, Ümmühan Yasa, Serdal Tuncay, İsmail Demir, Ahmet Çiçek, Numan Kılıçarslan, Mehmet Yaman, Yunus Akbulut, Murat Canitez, Emin Taşkın, Harun Yurdakul, Sedat Alkan, Orhan Erdoğan, Recep Şen, Ferudun Kırca, İsmail Yurdakul, İsmail Donkar, Murat Pişkin, Ramazan Güven, İsmail

Özer.

1993 Mezunları

Gülnur Karaman, Pınar Kaplan, Hacer Yavuz, Zehra Özcan, Ayşe Altıntepe, Arzu Torun, Gülseren Tekin, Şule Nur Ünal, Hülya Özdemir, Belgin Arındı, Türkan Kısa, Sibel Yavaş, Nursel Uzunca, Mürşide Kılıçarslan, Ümran Kaya, Rukiye Türker, Fatma Çetin, Sefer Aygün, Fatih Günaydın, Ahmet Günel, Ramazan Yusuf Hazır, Yavuz Arslan, Cevat Güren, Mehmet Alaettin Güven, Erdiñç Batı, Salim Kurt.

1994 Mezunları

Mihrac Esen, Hatice Akgül, Mutlu Esen, Selime Bayrak, Tülay Yılmaz, Nazmiye Günel, Müzeyyen Çakır, Hafize Yılmaz, Kadriye Kanar, Sevil Sevim, Ayten Aşkan, Nahide Akpınar, Saime Girgin, Nurile Dilek Selim, Nahide Özmen, Şenay Küçükçakıroğlu, Zeynep Öge, Elif Arslan, Nasiye Çetin, Hatice Tiltay, Vildan Alver, Ayşe Çetin, Aynur Erdoğan, Nuray Karaman, Elif Özen, Aygül Turhan, Süheyla İnce, Ayşe Özbek, Zuhal Yurdakul, Ennur Yıldız, Reyhan Koç, Emel Yavaş, Selma Seçgin, Nuriye Keçili, Ali Rıza Özden, Süleyman Günel, Abdullah Meriç, Nuh Sel, Ümit Eker, Bahattin Tintin, Hüseyin Arı, Ömer Ay, Rıfat Çıtak, Muhterem Bildiren, İlhan Coşar, İbrahim İşseven, Süleyman İnce, Ali Osman Yaman, Önder Tayhan, Mehmet Âdem Ergül, İlyas Gökkaya, Osman Arabacı, Halil İbrahim Temel, Arif Nadir Biçer, Selim Özdemir, Orkun Tekne, Âdem Akkoyun, Hüseyin Pılay, Ali Duman, Ramis Topçuoğlu, İsa Akman, Selim Öner, İsmet Demir, İsmail Kurt, Mehmet Gezgin, Mevlüt Yıldırım, İbrahim Çetin, İlyas Kaya, İsmail Kurt, Halil İbrahim Güler, Emre Camvaz, Selim Zindan, Reşat Çakar, Şafak Gürel, Şaban Candar, İdris Genel, Abdülkadir Uzun, Mehmet Azman, Aydın Acar, Murat Çetin, Fatih Torun, Adnan Arslan.

1995 Mezunları

Ayşe Ayşen Özyol, Deniz Cömert, Hülya Tolan, Aynur Orhan, Asiye Girgin, Emine Şengezer, Aynur Dağ, Kıymet Erdoğan, Rabia Bayrak, Pınar Ölmez, Elif Erdoğan, Hatice Akpınar, Selma Koç, Hatice Uslu, Hadiye Durgut, Gülcan Arslan, Hilal Yazan, Sibel İncirli, Zeliha Erol, Aylin Öz, Yasemin Kasım, Mihrace Aydın, Mihriye Yalçınkaya, İrfan Günel, Selda Çobanoğlu, Şahin Dinç, İsmail Cumhuriyet Bilgiç, Hacer Aytan, Erdinç Doğu, Ramazan Arslan, Şaban Kardaş, Serkan Şimşek, İsmail Güzel, Mehmet Fatih Özer, Yusuf Özer, Bünyamin Makas.

1996 Mezunları

Asuman Kayhan, Özlem Duygun, Beyza Temiz, Hacer Akbulut, Neşe Benek, Emel Dermenci, Hamide Adak, Sıdika Nur Çoban, Ayşe Akkoyun, Hatice Çatalkaya, Özgül Sedef, Hatice Babacan, Zehra Fındık, Mehmet Atıcı, Fevzi Damnalı, Veli Özen, Fatih Kutlu, Musa Güzel, Hasan Bilal Selim, Metin Tintin, Aydın Demir, Yılmaz Bozkurt, Niyazi Tiryaki, Osman Nuri Tatlı,

Murat Erdoğanoğlu, Mücahit Ömer Ünal, Cem Dere.

1997 Mezunları

Fatma Feyza Çanlara, Hanife Bıyıklı, Şeyma Aydoğan, Nevin Kaya, Hülya Karabacak, Ayşe Karaduman, Ayşe Can, Firdevs Uslu, Ferihan Çıtak, Lütfiye Tokgöz, Mümine Mısır, Burcu Avcı, Özlem Şah, Nurdan Dursun, Safiye Dinçer, Gülsüm İşseven, Emine Kaya, Nefise Taş, Nesibe Ertekin, Sernur Turfal, Deniz Demirtaş, Havva Kanar, Hacer Yılmaz, Halil Yılmaz, İlkey Topsoy, Ali Metin Tekin, Ensar Karakuş, Yılmaz Uzun, Özcan Ünal, Ahmet Göktepe, İsmail Temel, İsmail Savran, İdris Yalçınkaya, Ferit Özcan, Ferit Kırca.

Mustafa Baştürk'ün görev yaptığı 1982-1997 yılları arasında ortaokul bölümüne kayıt yaptıran öğrencilerin mezun oldukları 1989 ile 2003 yıllardaki durumu incelendiğinde şu tespitleri yapabiliriz:

1-Mezun olan öğrencilerin yıllık mezun öğrenci ortalaması 26,8'dir.

2- 1994 yılındaki mezun sayısında ciddi ve dikkat çekici artışın, 28 Şubat sürecinin yaşandığı 1998'de ise belirgin bir düşüşün yaşandığı görülmektedir. 2001'den sonra ise çöküşün başlamıştır.

3- 1998 yılıyla beraber Mustafa Baştürk döneminin bitip 28 Şubat süreciyle beraber getirilen Recep Öztürk döneminin başladığını hatırlatalım.

4- bu sebeple Mustafa Baştürk'ün göreve geldiği 1982-1983 eğitim öğretim yılı ile görevden ayrıldığı 1997 yılı somunda mezun olan öğrencilerin ortalaması alındığında 309 öğrenciyi kaydedip mezun ettiği ve yıllık olarak ortalama 34.33 öğrenciyi mezun ettiği görülüyor.

5- 15 yıl içinde, beş yıl kız öğrenci oranı erkek öğrenci oranını geçse de ortalama olarak bir dengenin yakalandığı görülmektedir.

6- Okul Müdürleri içinde 15 yıllı en çok görevde kalan okul müdürü Mustafa Baştürk'tür.

7- 1998-2003 yılları arasında mezun olan öğrenciler Mustafa Baştürk döneminde kayıt olup Recep Öztürk döneminde mezun olmuşlardır. Bu dönemin 28 Şubat süreci olduğu ve mezun sayısında ciddi düşüşler olduğu unutulmamalıdır.

8- Mezunlara bakıldığında Mustafa Baştürk'ün kaydedip mezun ettiği öğrenci sayısı 309'dur. Bu sayının 145'i (%46,93) kız öğrencilere, 164'ü (%53,40)'ı ise erkek öğrencilere aittir. 9 yıllık bu sürede öğrenci sayısı yıllık ortalama; 34.33 dür. Mustafa Baştürk döneminde kaydolup da Recep Öztürk döneminde mezun olan öğrenci sayısı 39'u kız (% 53,42) 34'ü erkek (%46,58) olmak üzere toplam 73 'tür. 6 yıllık bu sürede öğrencilerin yıllık ortalaması 11.83 dür. Sadece bu iki süre içinde mezun sayısındaki düşüş oranı % 65.53 dür.

YILLARA GÖRE							
LİSE'DEN MEZUN OLAN ÖĞRENCİ SAYILARI							
SN	Okula Giriş Yılı	Mezuniyet Yılı	Kız	%	Erkek	%	Toplam
1	1982-1983	1989	3	13,04	20	86,95	23
2	1983-1984	1990	10	47,61	11	52,38	21
3	1984-1985	1991	7	26,96	19	73,07	26
4	1985-1986	1992	15	45,45	18	55,55	33
5	1986-1987	1993	17	65,38	9	34,61	26
6	1987-1988	1994	34	41,46	48	58,53	82
7	1988-1989	1995	23	63,88	13	36,11	36
8	1989-1990	1996	13	48,14	14	51,85	27
9	1990-1991	1997	23	65,71	12	34,28	35
TOPLAM			145	46,93	164	53,4	309
10	1991-1992	1998	1	14,28	6	85,71	7
11	1992-1993	1999	19	76	8	32	27
12	1993-1994	2000	12	50	12	50	24
13	1994-1995	2001	0	0	0	0	0
14	1995-1996	2002	4	36,36	7	63,63	11
15	1996-1997	2003	3	75	1	35	4
TOPLAM			39	53,42	34	46,58	73
GENEL TOPLAM			184	48,17	198	51,83	382

Recep Öztürk'ün görev süresinin dolduğu son yıl olan 2004'de 7 kişinin mezun olduğu, 2005 ve 2006'da ise hiç mezun vermediği düşünülürse durumun vahameti anlaşılacaktır. Ayrıca bu ikinci dönemde mezun olan kız öğrenci oranının erkekleri geçmesini 28 Şubat sürecinin en çok erkek öğrencileri vurduğu şeklinde yorumlayabiliriz. Özetle burada şöyle bir ifadeye bulunulabilir: **“Mustafa Baştürk 28 Şubat süreci başlayıp da görevden alındıktan sonra öğrencilerin 2/3'ü okuldan ayrılmıştır.”**

c) Mustafa Baştürk Döneminde Okula Kaydolan ve Mezun Olan Öğrencilerin Sayısal Mukayeseleri

İmam Hatip camiası, okula kaydolan öğrencilerin mezun olana kadar okulda tutulmamasından okul müdürünü sorumlu tutmaya bayılır. Asla kendisinde bir sorumluluk hissetmez. Bu bugün de böyledir. Çanakkale İmam Hatip Lisesi ilk kurulduğundan 1990'li yılların sonuna kadar disiplin, kılık kıyafet, saygı, ders çalışma ciddiyeti ve akademik çalışmalar gibi tüm konularda tavizsiz ve ciddi bir performans sergilemiştir. Resmi makamlardan ciddi tepkiler almalarına rağmen sadece öğrenci sayısı ile yetinerek, tabanın isteklerini savuşturan popülist bir yaklaşım sergilememiş nitelikli eğitim uygulamalarıyla dillere destan çalışmalar ortaya koymuştur.

Örneklem olarak ele aldığımız üç yılda gördüğümüz okula başlama ve bitirme sayılarındaki kayıplar diğer yıllarda olduğu gibi velilerin pedagojik bilgelere sahip olamayışından, toplumun okula yeterli desteği göstermeyişiinden, siyasal atmosferin şiddetli rüzgârından, maddi imkânsızlıklardan ve öğrencinin ciddi eğitim uygulamalarına ayak uyduramayışından başka şekilde izah edilemez. Çünkü yıllar içinde akademik, pedagojik, sosyal, psikolojik ve ekonomik önlemlerin tümü olağanüstü disiplin ve ciddiyetle ele alınmıştır.

Bu örneğe göre 1992-1993 yılında okula başlayan 96

öğrencinin ancak 44'ü (%45.83) liseye kaydolmuş, bu sayının da ancak 27'si (%38,6) mezun olmuştur. Başa döndüğümüzde; kaydolan 96 öğrencinin ancak 27'si mezun olabilmiş, % 71.90'ı okul dışında kalmış ve bu eğitimden geçememiştir.

1993-1994 yılında kaydolan 61 öğrencinin 26'sı (%42.62) okulun lise bölümüne kayıt yaptırmış, bu öğrencilerin 24'ü (%92.31) mezun olmuştur. Böylece ortaokulda kaydolan 61 öğrencinin ancak 24'ü yedi yılın sonunda liseden mezun olabilmiştir. Yani kayıp oranı % 60.70'tir.

1994-1995 yılında kaydolan 59 öğrencinin 21'i (%35.59) liseye kaydolsa da 28 Şubat süreci dolayısıyla 2000-2001 yılında hiçbir öğrenci mezun olamamıştır. Yani kayıp %100'dür.

E) DEĞERLENDİRME

50 yıla yakın tarihi içerisinde en fazla görev yapan okul müdürü olarak Mustafa Baştürk, 1980 ihtilâlinin kalıntılarıyla uğraşmış, okulu zirvelere taşımış, peşinden 28 Şubat soğuşuna karşı okulunu korumaya çalışmış olsa da görevden alınarak İmam Hatiplilik adına yapılan 20 yılı aşkın emekler tarumar edilmiştir. Bu süreci bizzat yaşayan ve en iyi bilen biri olarak tecrübe ve değerlendirmeleri bu camianın tarihçesi açısından çok büyük önem arz etmektedir.

Dönem hakkında bizzat Mustafa Baştürk'ün olduğu kadar yönetici ve öğretmen arkadaşlarının söyleyecekleri de önemlidir. Bu değerlendirmeleri onraki sayılara bırakıyoruz.

ORTAOKULA BAŞLAMA VE LİSEYİ BİTİRME ORANLARINA GÖRE ÖĞRENCİ NÜFUSLARI

GİRİŞ ORTAOKULA YILI	ORTAOKULA BAŞLAMA TOPLAMI	LİSEYE		LİSEYE BAŞLAMA TOPLAMI	ORTAOKULA VE LİSEYE BAŞLAMA FARKI	FARK (%)	LİSEYİ MEZUNİYET YILI	MEZUN TOPLAMI	LİSEYE BAŞLAMA VE BİTİRME FARKI	FARK (%)	ORTAOKUL A BAŞLAMA VE LİSEYİ BİTİRME FARKI	FARK (%)
		GİRİŞ YILI	LİSEYE YILI									
1992-1993	96	1995-1996	44	52	54,17	1998-1999	27	17	38,6	69	71,9	
1993-1994	61	1996-1997	26	35	57,38	1999-2000	24	2	7,7	37	60,7	
1994-1995	59	1997-1998	21	38	64,41	2000-2001	0	0	0	0	100	

ÖZLEMİM

■ İlayda YAŞAR

Birinin kalbine dokunmak başka ve orada iz bırakmak daha başka...

Öncelikle özlemimi dile getirmek istiyorum. Hani derler ya “burnumda tütüyor.” İşte okulumun, hocalarımda bendeki yeri hep öyle, diri ve taze...

Kıymet bilmemek... Belki çok demode olacak ama üzülmeye söyleyeyim ki kıymetini bilemedim ve o tada son senemde bakabildim. Nasip o zamanaymış ya hiç o tadı bilemeden mezun olsaydım! Ne büyük bir kaybım olurdu.. Çok şükür. Bu satırları yazarken 4 senem gözümün önünde geçip gitti. Ne güzel günler yaşamışım! Bunu ha çok mezun olduktan sonra da fark etmek beni hem üzdü hem de bir bakıma sevindirdi. Çünkü hayata atılmamdaki en büyük sebep, siz hocalarımdınız. Her birinizden ayrı ayrı bir şeyler aldım ve bunu hayatımda kullandım ve kullanıyorum. Allah sizden razı olsun.

Benim unutamayacağım en önemli anlardan birinden bahsetmek isterim. Çok değer verdiğim bir hocamın yanındaydım ve onun bizler için dertlenmesi beni çok üzmüştü. O an aklıma bir proje geldi, öğrencinin dilinden öğrencinin daha iyi anlayacağını düşündüm ve hemen sınıfa giderek nasıl yapabiliriz diye düşündüm. Bir şeyler kafamda oluşmaya başlıyordu, çok yakın arkadaşım bahsettim. O da bunu hemen faaliyet geçirmemiz gerektiğini söyledi. Ama hep şey vardı içimde, “ya kabul edilmezse...?” Hadi dedi okul müdürünün yanına gidelim ve bahsedelim bu projeden. Öyle heyecan içindeyiz ki bunu anlatamam. Şu an sanki o gündeymişim gibi hissettim.

Neyse, biz çaldık kapıyı, girdik oturduk. Müdür bey sordu “bir şey mi var kızlar” diye. Hemen başladık anlatmaya. Müdür bey çok dikkatli bir şekilde bizi dinliyordu. Yapmak istediklerimizi tek tek anlattık. Müdür beyden şöyle bir şey demesini bekliyordum; “evet haklısınız ama buna benzer projeler yazıldı, kısa sürdü” Ama öyle olmadı, bize direkt; “adı ne olsun bu projenin?” dedi.

Oan derin bir oh çektik. Ortaya isimler atılıyor, uygun olanı seçmeye çalışıyorduk. Bu projenin sadece kızlara yönelik olduğunu tekrar düşününce o an geldi ismi aklımıza; “KIZ KIZA” diye bağıştık.

Dolayısıyla bu proje hayata geçti, okulun gerekli her imkânından yararlandık, ikimizin de gözlerinin içi parlıyor, kalbi çok hızlı atıyordu. Projemizin afişleri basıldı ve asıldı her panoya. Projenin uygulama günü geldi. Uygulama için okulun “Kur'an-ı Kerim Sınıfını” kullanıyorduk. Öğle arası geçtik oraya ve gerekli hazırlıkları yaptık. Kızları bekliyorduk, toplanmamız gereken saat biraz geçmişti ancak henüz kimseler gelmemişti. Ben hemen karamsarlığa bağladım, çok üzülmişim, ta ki o kapı açılana kadar... O an herkes teker teker sınıfa giriyor, benim gözlerim doluyordu. O heyecanı ben daha önce hiç yaşamamıştım.

Biz okuldan mezun olana kadar o proje bizim gözümüzün nuruydu. İlk heyecanımızı hiç kaybetmeden hep öyle de devam ettirdik. Siz değerli hocalarım ve arkadaşlarım sayesindeydi. İnşallah herkesin kalbinde yer edinebilmişizdir, tıpkı sizlerin bizim kalbimizde yer edindiğiniz gibi...

Daha çok anılar var tabii ancak bendeki unutulmayacak en önemli anı buydu. Şu anki en büyük hayalim de mezun olduğum okulda öğretmenlik yapmak ve bu projeyi devam ettirmek...

İyi ki varsınız ve iyi ki hayatlarımıza dahil olmuşsunuz. Allah'a emanet olun.

Sayfaları Kapanmamış Birkaç Günlük

■ İclâl YILMAZ

Lise anılarımı yazmaya 2018 yılının ağustos ayında, 9. sınıfın yaz tatilinde, başlamıştım. Okul müdürümüz Hüseyin Şengil'in hediye ettiği siyah ciltli bir defterle besmelesi çekilen bu anılar için o günden bu yana dört defterin kapağını açtım. Bu defterler sadece lise anılarıyla dolu değiller elbet. Aralara sıkça giren günlük olaylar üzerine yazılar yazmak, güzel alıntılar ve şiirleri daha sonra ezberlemek için not almak gibi hacmi büyük ihtiyaçları da o defterlerde karşıladım.

Çoğu kişi okul anılarını belli bir yaşın üzerine çıktığında hatta yaşlandığında yazmaya başlar. O yaşlarda bu iştiyakın ortaya çıkışı geçmişe özlemle açıklanabileceği gibi hayat yolunda artık yokuş aşığı inen insanın şahit olduklarını, belki vefa borcu olarak, ebedi kılma ihtiyacı ile de açıklanabilir. Bu yazıya şüphesiz uzun bir ömrün tecrübesi ve tespitleri olacaktır. Bunun yanında aradan geçen uzun zaman, duyguların etkisini artırarak yaşananları “*Nerede o eski günler*” kıvamında ortaya koyma ihtimalini de içerir. Hâlihazırda okulda okurken ya da mezuniyetin hemen ardından yazılan anılarda olayların iyisiyle kötüsüyle ve tamamen günün fikrini yansıtarak (*yazarının gözünden elbet*) aktarılmasının daha mümkün olduğunu düşünürüm. Bu sebeple daha 9. sınıfı yeni bitirmiş küçük bir kızın lise anılarını yazmak gibi bir fikirle tanışmasını çok büyük bir nasip olarak görüyorum.

Siyah ciltli ilk anı defterimin hediye edildiği gün birkaç hocamız, bir tanıdıklarının hocalarıyla yaşamış oldukları anıları, ondan edinmiş oldukları bilgi ve tecrübeleri kaydettiğini ve mezun olurken bu defteri kendilerine takdim ettiğini anlatmışlardı. O gün, bunu bir hedef gösterme olarak görmüştüm ve bu okulda okuduğum müddetçe tecrübelerimi kayıt altına almam gerektiğine karar vermiştim. Şimdi geriye baktığımda kararına tamamen uyduğumu söyleyemeyerek kendime sitem ediyorum. Ancak

lisede yaklaşık iki senemizin pandemi ile geçerek bizi okulumuzdan büyük oranda uzaklaştırdığını hatırla(t)mak bu sitemi yumuşatıyor.

İstediğim evsafıta ve düzende olmasa da lise anılarıma dair birçok not tuttum. Hatta mezun olduktan sonra da bu notlara yenilerini eklemeye çalıştım. Şimdi onlar içinden bazılarını seçerek bir dergi yazısına sığdırmanın zorluğu ile karşı karşıyayım. Ayrıca yazacaklarımın gerçekten söylemek istediklerimin tam tamına aynısı olduğundan emin de değilim. Çünkü bir insanı, fikir, eylem, algılama ve yorumlama tarzı, oturup kalkma adabı, ibadet, meslek seçimi, hedef koyma gibi çok çeşitli yönlerden etkileyen tecrübeleri, duygu dünyamın parçalarını, aynı anda ortaya koymanın zor olduğunu düşünüyorum. (*Genç yaşta anıları yazmanın olumsuz yönü budur belki.*)

Yukarıda saydığımız tecrübe alanlarının hepsini içinde barındıran bir etkinliğin/projenin ruh dünyamdaki yerinden bahsederek bunu anlatmaya çalışmak isterim. Adına “*Çat Kapı*” dediğimiz bu derslerde, hafta sonları sabahdan öğleden sonraya kadar farklı alanlarda dört ders alırdık. Bu sayede şehrimizde yaşayan alanında uzman birçok hocayı tanımakla birlikte kendi ilgilerimiz dışındaki konularla tanıştığımız bir deneyim yaşamış olurduk. Tıp konularına ilk kez orada aldığım bir ders sonucu ilgi duyduğumu, görevlendirildiğim bir sunum için İran'ı çok ciddî makalelerden araştırıp tarihi sevebileceğime ilk kez orada inandığımı, sanat tarihi dersinde güzellik algımın yeniden şekillendiğini hatırlıyorum. Dersler ve sunumlar dışında her birimizin okuması gereken kitaplar da elimize verilmişti. Bana verilen kitap, yaklaşık 600 sayfalık “*İslam Medeniyeti Tarihi*” idi. Tüm kitaplar içinden en kalını olduğunu gördüğüm kitabı uzatırken hocamızın gülümseyip “*Herkesin boyuna göre*” diyerek yaptığı yüreklendirmeyi bugün de

kalın bir kitaba başlarken hatırlayıp cesaret topladığımı söylemeliyim. Projenin sonunda devamsızlık yapmayanların katılabileceği Bursa, Bilecik ve Ankara gezisi düzenlendi. Üç gün süren bu gezide birçoğunu ilk kez gördüğüm yerleri hocalarımızın anlatımıyla ve her biri bu geziyi hak etmenin gururunu taşıyan arkadaşlarımla gezmek karakterime birçok şey kattı. Bir şehri alışveriş merkezlerine uğramadan gezebilmeyi, gezi esnasında namaz molalarını doğru ayarlamayı, daha sonra yazılacak gezi yazıları için küçük notlar almayı bu şekilde öğrendim.

Aynı sene içinde bir gün okul müdürümüz bir arkadaşımı (Sündüs Ceylan) ve beni odasına çağırdı. O gün bize bir edebiyat dergisi çıkarmanın önemi ve ciddiyetinden bahsetti ve hafızasının mutena semtlerinde dolaşan beyitlerden, notlardan, kitaplardan zevkli ve hissiyatlı bahisler açtı. Akşam eve döndüğümde edebiyat ve kültür dergisi nasıl olmalı diye uzun uzun düşündüm, bir bakıma hocamızdan dinlediğim bilgi ve yorumların referanslarını arıyordum. Kendimce basit notlar aldım ve birkaç gün sonra da hocamıza bu fikirleri sunmak için odasına gittim. Heyecanla ve biraz da çekinerek anlattığım fikirlere istediğim ve beklediğimden çok daha fazla ilgi gösterdiler. O akşam uzun planlamalar sonunda, güneş çoktan batmıştı, okuldan ayrılırken hissettiğim, Çanakkale'nin sert rüzgârını ve içimde taşıdığım sorumluluk duygusunu dün gibi hatırlıyorum.

O günden sonra Tarassut çok kısa bir vakit içinde ilk sayısını yayınladı. Bugün de yeni yazarlar, şairler ve sorumluluğunu üstlenenlerle birlikte rasadına devam ediyor.

“Hoca talebesini bir defa, talebe hocasını birçok defa tanır” derler. Hocaların verdikleri bilgiler, yaptıkları yorumlar, giyim kuşamları, kuvvet ve zaafı talebenin yaşına, anlama ve yorumlama kapasitesinin gelişmesine paralel olarak yeni manalar kazanır ve ömür boyu talebe ile gelişerek yaşar. Benim de lisede mülâki olduğum ve mezun olduktan sonra kendilerini hep hatırladığım birçok hocam oldu. Bu isimler özellikle kendi istidat ve ilgi alanlarını sebebiyle edebiyat ve din derslerimize giren hocalarımızdır.

Aralarında eda ve sadâ farklılıkları olsa da her biri kendine mahsus iddia ve heyecanları ruhlarında taşıyan ve ilmini, bilgisini meslek aşkıyla tatbikten zevk alan hocalar...

Bugün çeşitli kurumlarda eğitim alırken karşılaştığım birçok hocada, kendi ilmini öğrenci için fazla görme bu sebeple de talebeyi ciddiye almama davranışını müşahede ediyorum. Bunu tecrübe ettikçe daha lisede okuyan, 15-16 yaşlarındaki gençleri büyük insanlarmışçasına dinleyen, onlarla dertleşen ve bunları yaparken talebeye kendini yetersiz hissettirmeyen hocalarımız olduğunu büyük bir hayretle fark ediyorum. Nereden edinmişlerdi bu özelliği bir muammadır benim için. Eğitim metodu, ilham, Allah vergisi, hissiyat derinliği diyeceğim.

Hocalarımızın bu ilgileri bizi asla şımartmadı, sorumlu ve dayanıklı kıldı.

Onlar sayesinde hem ciddi metinler okuduk hem ilim adamı şahsiyetini tanımış olduk hem de samimi Müslümanlığın iyi birer örneğini gördük. Birçoğu ile sıkça görüştüğüm arkadaşlarımdan da aynı düşünceleri taşıdıklarını ve hepsinde derecelerine göre bu özelliklere sahip olma azminin var olduğunu gördüm.

Demek ki gerçekten insan sadece kendinde olanı verebiliyor.

İnsanların anılarını da seçerek oluşturduğunu düşünürüm. Bu sebeple lisede zaman zaman karşılaştığımız olumsuz olayları, bazı arkadaşlarımla ve hocalarımla gözlerimin içine bakmayımları hatırladıkça pirelerle yorganlar arasındaki ilişkiyi dikkate alarak düşüncemi orada sonlandırırım.

Anıları yazmak, bir müsavi işareti olan ölüm beni denklemin öbür yanına taşıyınca dek yaşadığım güzel anıların ve hayatımın sonraki dönemlerini inşa eden aşılıyıcı davranışların, zihnimde öne çıkmasını sağlamak ve bu ânlarla\kişilere hürmetin ifadesini yerine getirmek içindir. Ne ifadede ne de davranışta hiçbir mübalâğa ve külfet taşımayan bir hürmet bu. Mesafeyi koruyan fakat muhabbetle arayı kapatan...

Gurbetten Kurbiyete

■ Sevde SEZER

İnsanın gönlünde taşıdiklarının hatıraları yazılır mı bilmiyorum. Bu yazıyı yazarken duyduğum heyecan bundan olsa gerek. Burada yazacaklarım; yaşadıklarımın, hissettiklerimin, ortaya konan emeğin ne kadarını yansıtacağı da ayrı bir soru. Bir nebze de olsa “Herkes istidâdı kadar mesuldür” diyerek kendimi rahatlatıyor, duymuş olduğum yüksek sorumluluk bilinciyle yazımı kaleme alıyorum.

Lise hayatım benim için ilk gurbeti tattığım yerd. Yaşadığım ilçe ne kadar yakın olursa olsun on dört yaşımda ailemden uzakta yaşamak benim için alışması uzun bir süreç oldu. Ailemin beni bıraktıktan sonra okulun geniş bahçesine bakan odamdan, arabamızın arkasından bir süre bakakalışım ve ilk hafta sonu tatilinde evime adım atmaz gözümden dökülen yaşlar hala hatırımdadır. Yurda yerleşeceğim ilk akşam gözlerimin nemikle tanıştığım, arkamda bıraktığım annemin şefkatini hissettirircesine güler yüzüyle beni karşılayan Gülsüm Hocamın mescitte yaptığı tanışma sohbetiyle ferahladığımı hatırlıyorum. Sonrasında kandil akşamları, hocamızın yurttan nöbetçi olduğu günlerde devam eden; ezberlediğimiz hadislerle karşın hediyeler kazandığımız bu sohbetler yurt hayatımın en keyifli anlarındandır. Benim namaz kıldığımı gördüğü zaman bana “Kızım namazlarını odanda değil de mescitte kılmanı istiyorum çünkü mescitte kılacağın her namaz bir tebliğdir.” Diyerek yumuşak ama yapmamın önemli olduğunu ifade eden bir ses tonuyla beni uyarmıştı. Ondan sonra odam kaçınıcı katta olursa olsun namazlarımı kılmak için yurdun mescidine gitmeye özen göstermişim. Gene hocamızla okulda yaptığımız üç aylarda başlayan mukabelelere arkadaşlarımla koştur koştur yetişmeye çalışırdık. Öğlen arasında

gerçekleştiği için yemeğimizi hızlı hızlı yer kimi zaman ona bile vakit kalmadan yurtla okul arasındaki kısacık mesafede bir şeyler atıştırmaya çalışır, mukabele biter bitmezde derse koşardık. Yeni meal okumaya başladığım o zamanlarda hocamız o gün okunan ayetlerin içinden bir ayet seçer ve mealıyla beraber gönlünden geçenleri söylerdi. O anı heyecanla beklerdim. Unutmadığım ayetlerden biri de Râd Suresinde geçen “Kalpler ancak Allah’ı anmakla huzur bulur” ayetidir.

Aynı sene Çat Kapı Projesi kapsamında düzenlenen Bilecik-Bursa-Ankara gezisine katılmışım. Çat kapı Projesi hafta sonları İlim Yayma Cemiyetinin binasında alanında uzman hocalardan seminer aldığımız ve sorumlu kıldığımız kitapları dönüşümlü okuduğumuz bir projeydi. Normalde olsa iki-üç hafta, ailemin ve evimin özleminden dolayı, yurttan kalamasam da Çat Kapı için bunu göze alarak buruk bir hevesle kalırdım. Tabi burada beni fedakârlığa sevk eden en büyük etmenlerden biri de hocalarımın da benimle aynı fedakârlığı yapıp pazar sabahlarını bile aileleri yerine bizimle geçirmeyi tercih etmeleriydi. Bir şehir nasıl gezilir, projenin sonunda yapılan bu geziyle öğrenmişim. Sonrasında çıkaracağımız Tarassut Dergisi için de ilkyazımı gezide geçirdiğim “Bursa’da Bir Gün” başlığıyla yayımlamıştık. Hocalarımızın derslerde aşına olduğum anlatımlarını farklı şehirler üzerinden canlı bir şekilde tecrübe etmek bakış açımı fevkalade geliştirmişti. Bursa da Ulu Cami’nin avlusunda, Hacı Bayramı Veli’nin geniş meydanında, Şeyh Edebalı Türbesi’nde ayaküstü yaptığımız sohbetlerin bazıları hala hatırımdadır.

Nitekim bunlardan biri; Ankara'da Tacettin Dergâhını gezerken mutfakta asılı olan bir hat tablosunda neden Râd Suresinin 28. ayetinin yazıldığı üzerine Okul Müdürümüz Hüseyin Hoca'nın yaptığı küçük bir tefsir sohbetiydi. O zaman yakın aralıklarla dinlediğim bu ayetle alakalı iki hocamın müşahedeleri bugün tefsirlerde okuduklarımdan çok daha kalıcı bir şekilde bende yer ettiğini görüyorum.

Çanakale'de adını bilmediğim bir tepenin yolunu aydınlatacağından habersiz olduğum zamanlarda, arkadaşımın (İclal) benden Yazarlık Okulu Projesi kapsamında çıkacak kitap için yazı istediği an çok heyecanlanmıştım. Sınıf camının önünde ortaokuldan kalma şiirlerimi gösterip fikrini sormuştum. Beni cesaretlendirmesi üzerine birkaç şiir yazdım ve bunlar birçok arkadaşımın yazılarıyla beraber Karalama Defteri'nde yayımlandı. Böyle bir imkân sunulmasa muhtemel ortaokulda yazdığım birkaç şiirle kalacak yazı serüvenim, hocalarımın ve arkadaşlarımla teşvikiyle yeniden canlandı ve sonrasında hayatımda tahmin edemeyeceğim kapıların açılmasına vesile oldu.

İnsanın hayata dair farkındalığı önce bulunduğu mekâna, zamana, çağa, şehre olan dikkatinin artmasıyla başlıyor. Meslek dersleriyle tohumu ekilen rikkatimin ortaya koyduğu; kendime, hayatıma, Müslüman kimliğime dair farkındalığım ders dışında Tarassut'la beraber (hem zahir hem bâtın yönüyle) taçlanmış oldu. Tarassut'a dair anılarımı ve hissettiklerimi anlatmam için ayrı bir yazı yazmam gerek sanırım. Bu yüzden bu kısmı şu an hala beni rasada sevk eden bu yazıyı kanıt göstererek ve yeni yazar arkadaşlarımla rasadını mübârekleyerek diğer anılarımı anlatmak üzere es geçiyorum.

Lise yıllarımda normal hayatıma dönük de heybemde önümdeki sisleri dağıtacak anekdotlar biriktirdim. Edindiğim bilgiler o gün bir arkadaşıyla ya da ailemle yaşadığım bir soruna bakış açımı bile etkilerdi. Bunu ilerleyen hayatımda pratiğe dökmek lise yıllarımdaki kadar kolay olmadı hiçbir zaman. Sonrasında yapmakta zorlandığım birkaç şey gibi bu da anlıyorum ki o zamanın mekân ve şahıslarına has bir bereketmiş hayatım için...

Şimdiki Sevde'nin karasını hala korumasının/korumaya çalışmasının sebeplerinden biri olan lise hatıralarımın hepsinden bahsetmem mümkün değil elbette. Ancak şunu söyleyebilirim ki insanın mendile sarıp saklamak istediği özel bazı anıları vardır. Gönlümde yer eden mütevazı anılarım daha çok olmakla birlikte tüm Türkiye'nin gözü önüne çıkacak kadar büyük anılarım da oldu çok şükür. Diyanet TV'de yayımlanan katıldığımız münazara yarışması sonucunda kazandığımız, bugünlerde gelen haberle içimizi kıpır kıpır

eden Umre ödülü bunlardan biri. Anlaşılaacağı üzere her yönden lisenin ekmeğini yemeğe devam edeceğim gibi duruyor.

Bu yazıyı yazarken Öğretmen Mahir İz'in hayatını okuyordum. Tam da üstüne gelen bu tevaful karşısında öğrencilerinin hocaları hakkında kaleme aldıkları bazı hususları, bize verilen emeğin ciddiyetinin güzel bir örneği olarak düşündüğüm için mukayeseli şekilde bir kaçını yazmak istiyorum.

Öğrencileri İstanbul'un sahip olduğu güzelliklerini fırsat bilen hocalarının düzenlediği vapur gezilerinde ettikleri edebiyat sohbetlerini hayırla yâd ederken; Bizler de Tarassut ekibi olarak yeni sayımız için bazı buluşmalarımızı Kilitbahir'de yapardık. Çanakale-Kilitbahir arasında vapurda yaptığımız sohbetlerin tadının 1900'lerden aktarılan bu anıdan farklı olduğunu düşünmüyorum. Öğrencileri hocalarının "Hâneği eğitim" metodu sebebiyle bayramda bile evini kendilerine açtığını, bazı öğrencilerini daha yakından tanımak için özellikle evine davet ettiğinden bahsediyorlar. Bir bayram Erkan Hocanın bayramlaşmak için bizi evine davet edip (her bayram hala davet eder) küçük bir bayram hediyesiyle bizi ağırlayışı, Gülsüm Hocamın ve Hatice Hocamın bizi evinde misafir edişini kitabı okurken ilk defa farklı bir gözle değerlendirdim. 18. ve 19. yüzyılda uygulanan bu eğitim metodunun sınırları sadece muhatapları tarafından belirlenen bir öğretmen-öğrenci ilişkisi üzerine kurulu şekilde ilmi cemiyetler, tekke ve türbeler, kiraathaneler, konaklar, müdür odaları, çınar altları, kütüphaneler vb. yerlerde yapılmış.

Şimdi 21. yüzyılda günümüze denk düşecek mekânların hepsinde (gerçekten hepsinde) hocalarımla hatıralarım var. Muhatap alındığım, hiyerarşik bir ilişkinin olmadığı, birey olarak fikirlerimi sunmama imkân bulduğum bu yerlerde nasibim olduğu için ne kadar şükretsem az. Hocalarımın: "Bazı şeyleri ileride daha iyi anlayacaksınız" sözünü burada anacak kadar yaş aldım mı bilmiyorum. Lâkin şimdiye kadar gördüklerimle bile "daha iyi anlıyorum."

Kendimce ailemden uzakta kalmamdan dolayı gurbetle başlayan lise hayatımın bana kurbiyeti getireceğini hiç düşünmemiştim. Yaşadığım hadiselerle kurbiyet kurmayı da hocalarımın vesilesiyle o yaşlarımda öğrendim. Bunun bir şükürü olarak gördüğüm yazımın ne yazarsam yazayım eksik kalacağından tedirgindim. Nitekim öyle de oldu. Burada yazının bütünlüğünü korumak adına ismini anmadığım hocalarımdan af diler, bende emeği olan tüm hocalarımı en içten muhabbetlerimle selâmlarım...

Yoldaş

■ Enhar Sayra KÖROĞLU

Sayılıdır öyle insan.
Ne olursa olsun yanında.
Aynı dostun gibi.
Zor zamanında seninle.

Bırakmaz seni yarı yolda.
Her an yanında.
Acını tatlını onunla paylaşırsın.
Çünkü seni anlayan odur.

Tüm umutlar bitince.
Birisini istersin yanında.
İlk yardıma koşan kardeşindir.

Ü Teknik Gezimiz zerine

Geziye gitmek için perşembe akşamı yurttan kaldık ve çok eğlenceli bir geceydi, ardından sabah 4 sularında kahvaltı edip, namazı kılıp yola çıktık. Yolculuk boyunca çoğumuz uyuduk ve minik minik aktiviteler yaptık. Sonunda inanılmaz Teknofest'e vardık. İlk girdiğimizde ülkemiz tarafından yapılan uçaklara hayran kaldım, gerçekten inanılmazlardı, bana Türkiye'nin ne kadar geliştiğini ve neler yapabileceğini gösterdi. Minik bir tur rehberliğinin ardından serbest kaldık ve çok heyecanlandım. Görülebilecek, gezilebilecek o kadar çok şey vardı ki bir an önce hepsini gezmek için yola çıktım.

Sondan gezmeye başladım, ilk olarak dikkatimi Ankara Üniversitesinin yaptığı 40 metreden dalış yapıp QR kod okuyabilen drone-uçak çekti, carbonfiber kaplaması ve Türk yapımı ana kartı olması çok hoşuma gitti. Onun gibi birkaç tane daha drone-uçak gördüm ama bence en iyisi Ankara Üniversitesinininkiydi. Biraz daha ilerleyince inanılmaz akıllıca yapılmış bir araç gördüm, bu araç suyla çalışıyordu, bildiğimiz suyla. Orda ki görevli abiye sordum, bana diğer suyla çalışan arabaların aksine bu arabanın suyu Hidrojen ve Oksijen atomlarını ayırmak yerine tam tersini yaparak yani Hidrojen ve Oksijen atomlarını birleştirerek enerji ortaya çıkardığını söyledi.

Bu arada araba 100 kilometrede 3.33 tl gibi bir miktar yakıyor, evet doğru söylüyorum 3.33 tl. Bu arabadan sonra başka bir üniversitenin bölümüne gittim ve 5-6 tane ödül almış bir araç gördüm, araç hakkında tanıtım yapan abi bu aracın ilk olarak normal, ardından da otonom olarak giden bir araca dönüştürüldüğünü söyledi. Otonom giden bir Türk aracı, inanılmaz bir şeydi. Aynı bölümde su altında giden bir robot ve bir uçakta gördüm. Ayrıca aynı bölümde normal elektrik motorlarının aksine fırçalı olmayan bir motor kullandıklarını söyledi abi. Sonra başka bir bölüme gittim, orda insansız su üstü teknesi gibi bir şey gördüm silâhları falan da vardı, yanında da insansız su altı aracı vardı bir tane, ikisi de silâhlıydı.

Sonra başka bir standda gittim, orda insansız kara aracı vardı, minik bir tank gibiydi. Abiye sordum, her şeyini kendisinin yaptığını ve %100 Türk yapımı olduğunu söyledi.

-Harbi mi? Dedim

-Harbi, anakartına kadar Türk yapımı, dedi

Sonra diğer şeylere bakmaya devam ettim Türksat 6A'nın 1/3 boyutta modellemesini gördüm, 1/3 olmasına rağmen bayağı büyüktü. Orda ki abla bize nasıl çalıştığını falan anlattı. Ardından Solo Türk gösterileri başladı, önceden birkaç defa görmüştüm Solo Türk'ü ama bu sefer ayrı bir güzeldi. Ardından Teknofestten çıktık ve Panorama 1453 Müzesine gitti, açık konuşmak gerekirse pek güzel değildi, bundan 10 sene önce olsa hayranlıkla bakardım ama şuan izleyince beni çok etkilemedi. Sonra Eyüp Sultan Camine gittik çok güzel bir mimarisi vardı ikinci namazını kıldık ve yurda gittik, buraları atlıyorum çok önemli bir şey yok çünkü.

Sonraki gün Rahmi Koç müzesine gittik, inanılmaz bir müzeydi, gerçekten hayran kaldım oradakilere, özellikle 1935 model Bentley ve 1973 Model Türk yapımı Sarı Anadolu çok dikkatimi çekti. Anadolu'nun dizaynı, modeli, bileşenleri gerçekten çok güzeldi. Teknelerde çok dikkatimi çekti, özellikle Deniz altının bacağına 2 katı kadar büyük silindiri çok garip hissettirdi. Gerçekten şahane bir müzeydi. Ardından Harbiye Müzesine gittik Orası da çok güzeldi ama çoğu kısmında hep alman silâhları falan vardı, bir yerden sonra sıkıldım açıkçası ama başı güzeldi. Sonra İslam Bilim ve Teknoloji müzesi ve İslam Medeniyetleri müzesini gezdik Fuat Sezginin yaptığı şeyler dâhiceydi, gerçekten dâhice. Hz. Peygamberin sakalı da beni ayrı duygulandırdı. Neyse şimdi bu gezinin ana amacı yani bu gezinin bana kattıkları ve benimde ileride Türkiye'ye ne katacağıma gelelim.

Bu etkinlikte gerçekten Türklerin çok zeki bir toplum olduğunu tekrar tekrar hatırladım ve kendimi bu şekilde bir insan olarak yetiştirmeye karar verdim. TOGG ve onun benzeri inanılmaz arabalar vardı orda, arabalara hayran bir insan olarak neden Türkiye'nin en iyi otomobilini ben yapmayayım? Niçin insanlar Almanların BMW'lerini, Mercedeslerini kullanıyor da bizim TOGG'umuzu kullanmıyor, niye dünya çapında en iyi arabaları Türkler yapar dedirtemiyoruz. İşte ben bunları yapacağım, ülkemiz için Elektrikli – Benzinli fark etmez bir araç yapacak ve bunu dünyaya satacağım.

İSTANBUL GEZİMİZ

O gün hafif bir merak duygusu sarmıştı. Çünkü hocalarımla birlikte İstanbul gezisine gidecektik. Erkenden çantamı hazırlayıp yattım çünkü sabah erken kalkılacak. Sabahleyin erkenden kalktık ve otobüse bindik. Yolculuk 4 saat sürdü ve İlhan hoca dedi ki **“evet karşınızdaki görünen Teknofest”** Dışarıdan o kadar heybetli duruyordu ki çok heyecanlandım. Bize bir rehber verildi ve bizi hızlı bir tür yaptırdı. Etraf çok güzeldi. Orta alana İHA, SIHA, uçak vb. Hava araçları vardı. Sol tarafta kurulan çadırlarda silahlar,

Yeni tasarlanan icatlar, dronelar, robotlar, elektrikli arabalar... Sağ tarafta ise yarışmalar düzenleniyordu. Gerçekten göz kamaştırıcıydı! Yaklaşık biz Ömer ağabey ile birlikte 2,5 3 saat gezdik her şeyi iyice incelemeye çalıştık. Hatta bir yerde uçak similatörü bile vardı

12 sularında solotürk uçağı kalktı. Ve gösteri yapmaya başladı. Gösteriler nefes kesiciydi. Uçak gösterisinden sonra Bayraktar ın konuşması vardı. Konuşmasını bitirdikten sonra Teknofest'ten ayrıldık. Yoğun trafikten sonra Panorama 1453 Müzesine gittik. Oradaki panorama çok etkileyiciydi. Bu müzede İstanbul'un fethini anlatıyordu. Oranın avlusundaki Mescitte namazlarımızı kılıp Eyüp Sultan Camii ne doğru yola çıktık. Eyüp Sultan Camiinde de ikinci ezanı okundu. İkinci namazını kılıp Eyüp Sultan mezarlığına gittik çok büyüleyiciydi. Bir sürü tarikattan ve büyük âlimlerin mezarı vardı. Ruhlarına Fatıha okuyup Hüseyin hocanın izniyle serbest kaldık. Biraz çarşığı gezip alışveriş yaptık, karnımızı da doydurduktan sonra pansiyonu yolunu tuttuk.

O gece pansiyonda kaldıktan sonra kahvaltımızı yapıp yola çıktık. İlk durağımız “RAHMİ KOÇ” müzesi oldu. Biletleri alıp İlk baş dışarıdaki eserleri inceledik. Söylemeyi unuttum. Bu müzede eski tarihi önemi olan uçaklar, trenler, motorlar, Tekneler,

uçaklar, vb. Vardı. Hepsini ayrıntılı bir şekilde inceleyerek gezdim en çok ilgimi çeken dışarıdaki eski jet uçaklar ve içerideki motosiklet bölümleriydi.

Müzedede ayrıca bir bölüm vardı beş Türk lirası atarak kolu çeviriyorsun ve 2 semt i basarak üstüne uçak tren gibi nesnelere basıyordu.

Bu müzeden sonra HARBIYE müzesine gittik. Hüseyin hocanın söylediğine göre bu müze askeri bir müze olduğundan disiplinli davranmamız gerektiğini söyledi. Bu müzede daha çok adı gibi savaşla ilgili aletler vardı. Kara barutlu silahlar, tabanca, toplar, davullar, zırhlar Kılıçlar, kalkanlar vb.. Etkileyici bir müzeydi. Hüseyin hoca bize yemek ısmarladıktan sonra yolumuza Gülhane parkının içinde olan FUAT SEZGİN Müzesine devam ettik.

FUAT SEZGİN Müzesine girişinde mezarı bulunuyordu. Bu müzede astronomi ile ilgili malzemeler sergileniyordu. Bazı mimarların de minyatür ü vardı gayet eğlenceli bir müzeydi. Bir sonraki yerimiiiz!!! AYASOFYA!!!!

FUAT SEZGİN müzesinde sonra doğru namaz kılmaya Ayasofya Camii ne gittik. Camii nin girişine güvenlik vardı. Ve girişte yaklaşık olarak 200 metrelik sıra vardı! Sırayı bekledikten sonra Camii ye girip namazlarımızı kıldık ve Ayasofya'nın hikâyesini Erkan hocadan dinledik. Çıkışta Peynirli simitlerimizi aldıktan sonra Çanakkale'nin yolunu Tuttuk.

Yolda Hüseyin hoca bize gezinin nasıl geçtiğini sordu. Hepimiz cevapladık. Bir de yoldayken bana Kur'an okuttu. Çok zevkliydi. Çanakkale'ye vardikten sonra hocalarıma teşekkür edip eve girdim. Böyle harika bir gezi için bütün hocalarıma çok teşekkür ediyorum.

Muhammed İkbâl
1877-1938

Pakistan'ın Mehmet Akif'i Muhammed İkbâl'den

- * İslam ümmeti, hikâyeler içinde boğuldu gitti. Hakikat, efsaneler içinde kayboldu gitti.
- * Adalet, değeri ölçülemeyecek bir hazinedir, ancak onu merhamet duygusunun çapulculuğundan korumak gerekir.
- * Devletler şairlerin kalbinde doğar, politikacıların ellerinde büyür ve ölürlür.
- * İlmi eğer tenine kullanırsan yılan olur, gönlüne kullanırsan sana yar olur.
- * Nefsine söz geçiremeyen insan başkasına kul olur.
- * Tehlike, kudreti imtihan eder.
- * Ahmağa yüz, aptala söz vermeye gelmez.
- * Aşk kılavuz istemez, tek başına yol alır.
- * Hiçbir köpek görmedim ki, başka bir köpeğin karşısında baş eğsin.
- * İnsana sığabilene kâinat, kâinata sığamayana insan derim.
- * Harekette birlik olmazsa, fikirde birlik faydasızdır.
- * İlim, apaçık bir sorudur. Aşk ise gizli bir cevaba benzer.
- * Namaz, mekanik hayattan hürriyete kaçıştır.
- * Aynı gökte uçarlar, lâkin karganın dünyası başka,

şahininki başkadır.

- * İnci deniz dibinde; çerçöp çıkmış sahile.
- * Kader, bilgisizin zindanı ve zinciridir.
- * Şahin, ölü sülün avlamaz.
- * Kur'an'ı Kerim'in başlıca gayesi, insan ruhuna, kendisinin Allah'la ve kâinatla olan türlü alâkalarının yüksek şuurunu uyandırmaktır.
- * Başkalarının nimetlerinden kendi rızkını arama. İsterse güneşin kaynağından gelmiş olsun. Hiç kimseden su bile isteme. Allah'a güven ve çalış. Bu şerefli İslâm ümmetinin yüzünü utandırma.
- * Aklın ölümü ne? dedi, "Düşüncenin terki!" dedim "Kalbin ölümü ne? dedi, "Zikrin terki!" dedim.
- * Eski, âkil ve içi aydınlık bir ihtiyardan şu sözü işittim: Yoksulluk içinde benliğini koruyan bir fakir, iki dünyayı ele geçirebilir.
- * Şaşılacak şey ey Müslüman! Ufuklar sana açılmış, sen ise kendini yitirmişsin Ne zamana dek gafil, cahil, müzmin ve tembel oturacaksın?
- * Sen ki Allah'ın bak diye hitap ettiği varlıksın. Niçin bu yoldan körler gibi yürüüp geçiyorsun?
- * Bahar rüzgârı gibi güllerin üzerinden geçip gitme, gülistanın manasına dal.
- * Sen yarıcı şahinsin kafes ile sakın arkadaş olma! Davran, aç kanadını ta ufuklara süzül.
- * Yoksa gönülde aşk, sözde ne arar letafet Sen yaralı değilsin, çırpınmayı terk et.
- * Hür bir kulum; imanım aşktır. Akıl kölemdir.

KARDEŞİZ, ÇÜNKÜ...

■ Betül Berra SAYIN

Kardeşlik deriz ya hep, kardeşlik ne demektir?
Belki de paylaştığın o bir parça ekmektir.
Pek kuvvetli bir bağdır, almamalı hafife,
Ve muhatabını gönülden sevebilmektir.

Kan bağı olsun ya da olmasın, ne fark eder?
Bir tabak yemek paylaştığın o sıcaklık yeter.
Denir ya hep, mutluluk paylaştıkça çoğalır,
Dağlır karanlıklar, ne gam kalır ne keder.

Bu kazanda acı tatlı hep birlikte pişer,
Birlik ihtiyaçtır, yalnız yaşayamaz beşer.
Bazen arada olsa da ufak dargınlıklar,
Günün sonunda yine barışmak başa düşer.

Bazı felâketler vardır ya sarsar derinden,
Bir sarsıntı olur da dünya oynar yerinden.
Sıkı dostlar yine kara günde belli olur,
Sarılar tüm yaraları, hazırdırlar dünden.

Ve en önemli şey kardeşlik bu kara günde,
Ülkemizin insanı zarar gördü depremde.
Yaralı kardeşlerin elinden tutuyoruz,
Şehit olanlarsa her daim yüreğimizde...